

Vlaams
Parlement

ingediend op **15** (2016-2017) – Nr. 7-A
8 december 2016 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid
uitgebracht door Sofie Joosen, Ingrid Pira en Peter Wouters
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

over het ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2017

over de beleidsbrief
Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
2016-2017

over de beleidsbrief
Integratie en Inburgering
2016-2017

en over de beleidsbrief
Bestuurszaken
2016-2017

Samenstelling van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid:

Voorzitter: Mercedes Van Volcem.

Vaste leden:

Sofie Joosen, Bert Maertens, Marius Meremans, Willy Segers, Nadia Sminate, Peter Wouters;
Bart Dochy, Michel Doomst, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel;
Marnic De Meulemeester, Mercedes Van Volcem;
Kurt De Loor, Els Robeyns;
Ingrid Pira.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Paul Cordy, Andries Gryffroy, Lies Jans, Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire;
Caroline Bastiaens, Jan Durnez, Martine Fournier, Joris Poschet;
Lydia Peeters, Bart Somers;
Jan Bertels, Yasmine Kherbache;
Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Chris Janssens;
Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

- 15** (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2 t.e.m. 6: Amendementen
- 14** (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
 - Nr. 2: Amendement
- 12-B** (2015-2016) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
 - Nr. 2: Verslag
- 13** (2016-2017) – Nr. 1: Algemene toelichting
 - Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 16** (2016-2017) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
- 21** (2016-2017) – Nr. 1: Meerjarenraming
 - Nr. 2: Verslag van het Rekenhof over de meerjarenraming
- 951** (2016-2017) – Nr. 1: Beleidsbrief
 - Nr. 2 t.e.m. 4: Moties
- 952** (2016-2017) – Nr. 1: Beleidsbrief
 - Nr. 2: Motie
- 953** (2016-2017) – Nr. 1: Beleidsbrief
 - Nr. 2: Motie

INHOUD

I.	Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid.....	6
1.	Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding.....	6
1.1.	Uitgavenbegroting 2017	6
1.2.	Beleidsbrief Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid	6
2.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden.....	10
2.1.	Tussenkoms van Marnic De Meulemeester	10
2.2.	Tussenkoms van Kurt De Loor	12
2.3.	Tussenkoms van Peter Wouters.....	15
2.4.	Tussenkoms van Ingrid Pira.....	15
2.5.	Tussenkoms van Michel Doomst.....	17
2.6.	Tussenkoms van Joris Poschet	18
2.7.	Tussenkoms van Sofie Joosen.....	19
2.8.	Tussenkoms van Marius Meremans.....	19
2.9.	Tussenkoms van Bert Maertens.....	20
2.10.	Tussenkoms van Mercedes Van Volcem	21
3.	Antwoorden van minister Liesbeth Homans.....	22
3.1.	Beleidscoördinatie.....	22
3.2.	Lokale financiën	24
3.3.	Lokale samenwerking, verzelfstandiging en personeel.....	25
3.4.	Lokale organisatie en werking	25
3.5.	Beleid inzake steden, Brussel en Vlaamse Rand	26
4.	Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister	28

II. Integratie en Inburgering	28
1. Toelichting door minister Liesbeth Homans	28
1.1. Inleiding.....	28
1.2. In alle relevante domeinen de herkomstkloof verminderen ...	29
1.3. Blijven investeren in het verhogen van de kennis Nederlands als tweede taal.....	30
1.4. Versterken bestuurskracht lokale besturen inzake lokaal integratiebeleid.....	31
1.5. Behoeftedekkend individueel vormings- en begeleidingsaanbod.....	32
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden.....	33
2.1. Tussenkoms van Ward Kennes.....	33
2.2. Tussenkoms van Nadia Sminate.....	35
2.3. Tussenkoms van Yasmine Kherbach.....	35
2.4. Tussenkoms van Marnic De Meulemeester.....	36
2.5. Tussenkoms van An Moerenhout.....	37
2.6. Tussenkoms van Peter Wouters.....	37
2.7. Tussenkoms van Mercedes Van Volcem.....	38
3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans.....	38
3.1. Horizontaal integratiebeleidsplan	38
3.2. Commissie Integratiebeleid & Europese fondsen	38
3.3. Leerstoel Migratie, Integratie en Arbeidsmarkt.....	39
3.4. Survey 'Samenleven in diversiteit'.....	39
3.5. Monitoring	39
3.6. Integratiepact	40
3.7. Onderzoek beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst.....	40
3.8. Sensibiliseringscampagne tegen discriminatie in 2017	40
3.9. Oefenkansen.....	41
3.10. Sociaal tolken en vertalen.....	41
3.11. Taaltesten.....	41
3.12. Vlaamse Rand	42
3.13. Instroom vluchtelingen.....	42
3.14. Verplichte inburgering in Brussel.....	42
3.15. Resultaatsverbintenis	43
3.16. Aanbod MO.....	43
3.17. Inburgering op maat van imams.....	43
3.18. AMIF-proeftuinen.....	43
4. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister	44

III. Bestuurszaken	45
1. Toelichting uitgavenbegroting 2017	45
2. Toelichting beleidsbrief Bestuurszaken	45
2.1. Functioneren volgens een holdingstructuur.....	45
2.2. Vlaanderen Radicaal Digitaal	47
2.3. Modern hr-beleid	48
2.4. Dienstverlening in functie van de maatschappelijke opdrach- ten	49
3. Vragen en opmerkingen van de commissieleden.....	50
3.1. Tussenkomsst van Kurt De Loor	50
3.2. Tussenkomsst van Bart Dochy.....	53
3.3. Tussenkomsst van Bert Maertens.....	54
3.4. Tussenkomsst van Ingrid Pira.....	55
3.5. Tussenkomsst van Ward Kennes	56
3.6. Tussenkomsst van Mercedes Van Volcem	57
4. Antwoorden van de minister	57
4.1. Holdingmodel en gemeenschappelijke dienstverlening	57
4.2. Vastgoed	58
4.3. Gevolgen interne staatshervorming	58
4.4. Mobiliteit en Cambio	59
4.5. Facility	59
4.6. Aankoopcentrale.....	60
4.7. Digitaal analfabetisme – digitale kloof.....	60
4.8. Digitaal Archief.....	60
4.9. MAGDA en de lokale besturen.....	61
4.10. Hefboomprojecten Vlaanderen Radicaal Digitaal	61
4.11. ICT en digitaal tekenplatform	62
4.12. Informatieveiligheid	62
4.13. Personeelspeiling	62
4.14. Uitzendarbeid.....	62
4.15. Welzijn op het werk	63
4.16. Groenboek Bestuur	63
4.17. Uniforme arbeidsvoorwaarden	63
4.18. Personeelsbesparingen	64
4.19. Diversiteit.....	64
5. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister	65
IV. Indicatieve stemming	68
Gebruikte afkortingen	69

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid besprak op 8, 15, 22 en 29 november 2016 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2017. Dit ontwerp van decreet werd besproken in samenhang met de beleidsbrief Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid (*Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 953/1*), de beleidsbrief Integratie en Inburgering 2016-2017 (*Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 952/1*) en de beleidsbrief Bestuurszaken 2016-2017 (*Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 951/1*).

I. Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

1.1. Uitgavenbegroting 2017

Minister *Liesbeth Homans* stelt dat er in het beleidsdomein Binnenlands Bestuur geen enkele besparing is gebeurd. Wel vond er opnieuw een indexatie van 3,5% van het Gemeentefonds plaats, wat neerkomt op een aangroei in 2017 met 84 miljoen euro. Dat brengt het totaal van het Gemeentefonds op 2,4 miljard euro.

Inzake nieuw beleid is er met het oog op de organisatie van de verkiezingen een extra bedrag van 4 miljoen euro ingeschreven, hetgeen het bedrag op dat begrotingsartikel op 4,4 miljoen euro brengt. Daarnaast er is hiervoor een 'ruiter' ingeschreven voor het artikel PJ0-1PMC2AB-WT. Concreet betekent dit dat wat men in 2017 niet gebruikt van dat bedrag, men ook in 2018 zal mogen gebruiken.

Er wordt een bedrag van 3 miljoen euro voorzien voor facultatieve subsidies aan Dilbeek, Halle en Vilvoorde om de stedelijke uitdagingen aan te gaan, die het gevolg zijn van de nabijheid van de hoofdstad. De minister had een engagement beloofd voor een aantal steden uit de Vlaamse Rand en dit vertaalt zich zo in de begroting 2017.

Verder zijn er een aantal begrotingsartikels die bedoeld zijn om de stromen naar de lokale besturen te vereenvoudigen. Er is een nieuw artikel met een bundeling van de subsidies Stedenbeleid met een bedrag van 18,3 miljoen euro. Het vroegere artikel 'Steden' is door de integratie van het Stedenfonds in het Gemeentefonds niet volledig meer. De 18,3 miljoen euro waarvan sprake gaat in grote lijnen over de middelen van de VGC.

Er is tevens een nieuw artikel dat de investeringssubsidies Stedenbeleid en de plattelandsinvesteringen bundelt. Het gaat om een bedrag van 33 miljoen euro, bestaande uit stadsvernieuwingprojecten ter waarde van 11,1 miljoen euro, het federaal grootstedenbeleid ter waarde van 13,9 miljoen euro en het Plattelandsfonds ter waarde van 8 miljoen euro.

Tot slot wordt het volgende opgenomen in de basisfinanciering 'lokale financiering': de overname van de uitbetaling van de gesco's van het departement WSE voor een bedrag van 332,6 miljoen euro en de integratie van het Stedenfonds in het Gemeentefonds voor een bedrag van 146,4 miljoen euro.

1.2. Beleidsbrief Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

1.2.1. Belangrijkste beleidsopties

De minister brengt in herinnering dat het beleid inzake Binnenlands Bestuur in Vlaanderen uitgaat van drie strategische opties: het verlenen van meer autonomie

en meer beleidsvrijheid aan de lokale besturen (en dus een minder sturende Vlaamse overheid), het vergroten van de bestuurskracht van diezelfde lokale besturen, en een heroriëntering van het intermediaire bestuursniveau in de richting van meer transparantie en democratie.

Deze opties vormen de rode draad doorheen de beleidsbrief. Daarnaast zal de minister het hierna hebben over de ambities met betrekking tot het decreet Lokaal Bestuur, de nieuwe oriëntaties inzake het stedenbeleid, de verdere strikte toepassing van de taalwetgeving en de voorbereiding van de lokale verkiezingen van oktober 2018.

1.2.2. Meer autonomie

Het eindrapport van de paritaire commissie decentralisatie werd in 2015 opgeleverd en besproken in deze commissie. Een eerste voortgangsrapportage werd in oktober 2016 aan het Vlaams Parlement overgemaakt. Doelstelling van de oefening is de vermindering van de Vlaamse kaderregelgeving (en dus meer lokale beleidsvrijheid) in welbepaalde sectoren en welbepaalde regelgeving. Een jaar na het eindrapport zit men inzake de uitvoering goed op schema, zeker in de sectoren (werkgroepen) waar de minister verantwoordelijk voor is (personeelsregelgeving lokale besturen en Wonen).

Wat de financiële stromen betreft, is de vroegere aan voorwaarden gebonden financiering van de lokale besturen nu een vrije basisfinanciering geworden, wat meer beleidsvrijheid en minder planlast geeft. Dit geldt voor de zeven voormalige sectorale subsidiestromen die zijn geïntegreerd in het Gemeentefonds (goed voor iets meer dan 130 miljoen euro) en voor de subsidiëring van de gesubsidieerde contractuelen (goed voor meer dan 330 miljoen euro).

Door een reeds goedgekeurde wijziging aan de organieke decreten is er meer vrijheid gekomen voor de steden en gemeenten wat de personeelsregelgeving betreft. Zo mogen de lokale besturen voortaan zelf beslissen of en hoe ze hun personeelsleden zullen evalueren.

De uitvoering van het eindrapport van de paritaire commissie decentralisatie zal worden opgevolgd via een jaarlijkse voortgangsrapportage.

De financiële stromen zullen verder worden vereenvoudigd. De integratie van het Stedenfonds als een aanvullende dotatie in het Gemeentefonds betekent opnieuw meer basisfinanciering in plaats van een aan voorwaarden gebonden financiering.

Er komt een nieuw decreet op het 'Investeringsfonds'. Het gaat om de integratie in één decreet, met een bijbehorende administratieve vereenvoudiging, van de huidige middelen inzake stadsvernieuwing, het grootstedenbeleid en het Plattelandsfonds. De minister heeft de intentie om dit ontwerp van decreet nog dit jaar aan het Vlaams Parlement ter bespreking voor te leggen, zodat de uitvoering in 2017 kan gebeuren. Een en ander past in de ambitie van deze regering om zo weinig mogelijk verschillende financiële stromen naar de gemeenten over te houden. De middelen daarentegen blijven behouden en stijgen zelfs lichtjes door de groeivoet van het Gemeentefonds.

De creatie van een organiek kader (decreet Lokaal Bestuur) op hoofdlijnen moet eveneens bijdragen tot meer autonomie voor de lokale besturen.

1.2.3. Meer bestuurskracht

De gemeenten worden ondersteund in hun pogingen tot verhoging van hun bestuurskracht. Er werd een bestuurskrachtmonitor uitgewerkt. Er werd een

rapport per gemeente opgemaakt met daarin de indicatoren die relevant zijn voor hun bestuurskracht. Gemeenten die een zelfreflectie over hun bestuurskracht wilden houden, kregen het afgelopen jaar vanwege het Agentschap Binnenlands Bestuur een extern klankbord aangeboden die de zelfreflectie begeleidde. Zeventien gemeenten hebben aan dit traject deelgenomen.

Er werd een stimuleringsbeleid met het oog op vrijwillige fusies gevoerd. Een ontwerp van decreet met daarin een rechtszekere procedure voor vrijwillige fusie is intussen door het Vlaams Parlement goedgekeurd. Ook werd een aantrekkelijke financiële stimulans uitgewerkt voor gemeenten die per 1 januari 2019 willen fuseren.

Inzake flankerend beleid stipt de minister aan dat de groeivoet van 3,5% van het Gemeentefonds opnieuw behouden werd, ook in deze budgettaire moeilijke tijden. Daarnaast zijn er de audits van Audit Vlaanderen die op het terrein erg gewaardeerd worden. Audit Vlaanderen vervult hier zijn rol als partner van de lokale besturen. De 'globale rapporten' van Audit Vlaanderen zijn dan weer dienstig voor de lokale besturen die zelf nog geen audit hebben ondergaan.

De oprichting van het 'projectbureau herbestemming kerken' biedt eveneens ondersteuning aan de gemeenten. De lokale besturen worden geholpen bij de uitvoering van een 'ontwerpend haalbaarheidsonderzoek' bij hun eventuele plannen tot herbestemming van een kerk die niet langer een eredienstgebouw moet zijn. Het betreft hier een samenwerking met VVSG en Onroerend Erfgoed. Er zijn al twee oproepen geweest waarop veertig lokale besturen hebben ingetekend. Eind 2016 zal er een derde oproep plaatsvinden.

Wat de planning inzake het verhogen van de bestuurskracht betreft, verwacht de minister binnenkort het eindrapport over de 'externe ondersteuning van de lokale besturen bij hun zelfevaluatie over bestuurskracht'. Afhankelijk van de resultaten daarvan zal dit al dan niet worden voortgezet.

Inzake vrijwillige fusies is er online een draaiboek ter beschikking dat nader ingaat op de concrete aspecten van een fusieoperatie. De gekende potentiële fusieprojecten worden waar mogelijk individueel ondersteund.

De hierboven genoemde ondersteuning via Audit Vlaanderen en het Projectbureau herbestemming kerken zal worden voortgezet. Er zal extra aandacht gaan naar digitalisering en informatie-uitwisseling, zodat de lokale besturen meer en betere gegevens ter beschikking hebben voor hun beleidsvoorbereiding. De financiële gegevens vanuit BBC, zowel de budgetten als de jaarrekening, worden als open data aan iedereen aangeboden.

Naast een geactualiseerde Stadsmonitor plant de minister ook voor alle gemeenten een Gemeentemonitor die voorjaar 2018 ter beschikking moet zijn. Het moet een instrument worden dat voor de gemeenten een schat aan informatie aanreikt over feitelijkheden alsook over houdingen, meningen en gedragingen van hun inwoners. Die informatie kunnen ze gebruiken voor de opmaak van de omgevingsanalyse van het volgende meerjarenplan.

1.2.4. Hervorming van het intermediair bestuursniveau

De minister vermeldt de afslanking van het provinciaal bestuursniveau. Het ontwerp van decreet in dat verband werd reeds in de commissie goedgekeurd. Doelstelling is dat de persoonsgebonden taken vanaf 2018 nog slechts door twee bestuursniveau's worden uitgeoefend. Een praktisch implementatieplan is aan alle betrokkenen voorgelegd, met name de VVP, de provincies, de VVSG en de betrokken functionele Vlaamse administraties. Samen met de collega-ministers, de provincies

en de betrokken steden en gemeenten wil de minister ervoor zorgen dat de overgang van de persoonsgebonden aangelegenheden van het provinciaal naar het Vlaams of lokaal niveau per 1 januari 2018 vlot kan verlopen.

Een aanpassing van het decreet houdende de Intergemeentelijke Samenwerking werd reeds definitief goedgekeurd door het parlement. Van belang in dat verband is de versoepeling van de beperking op meervoudige doelstellingen. Er hoeft niet langer een functionele samenhang te zijn in het geval een intergemeentelijke samenwerking meerdere doelstellingen heeft. Aldus is het niet langer nodig dat per thema een nieuw IGS-samenwerkingsverband wordt opgericht.

Inzake regiovorming wordt er binnen het nieuwe Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing een onderzoekslijn inzake 'bovenlokale arrangementen' opgestart. Op hoofdlijnen zullen diverse scenario's worden onderzocht over hoe een bovenlokaal niveau er kan uitzien (inzake politieke en ambtelijke organisatiestructuur, bevoegdheden, wijze van verkiezing, fiscale bevoegdheden enzovoort). Verder is het de bedoeling de database met alle samenwerkingsverbanden die in de vorige legislatuur is opgebouwd, actueel te houden.

1.2.5. Modern organiek kader – decreet Lokaal Bestuur

De inhoudelijke krijtlijnen van het decreet Lokaal Bestuur zijn door de Vlaamse Regering vastgelegd in drie conceptnota's: de wijze van verdere integratie van gemeente en OCMW (met behoud van de twee rechtspersonen), de hervorming van het bestuurlijk toezicht, en de evaluatie van de beleids- en beheerscyclus.

Bovendien zijn er reeds enkele decreten goedgekeurd die te beschouwen zijn als een voorafname op de opmaak van het decreet Lokaal Bestuur. Het betreft meer bepaald de wijziging van het IGS-decreet en het decreet dat de lokale besturen meer vrije beleidsruimte verschaft in hun personeelsbeleid. Deze decreten kunnen naadloos worden ingepast in het nieuwe decreet Lokaal Bestuur.

ABB heeft de afgelopen maanden de ontwerpteksten opgemaakt van het decreet Lokaal Bestuur. De komende maanden zal er verder intensief worden overlegd over deze ontwerpteksten met de VVSG, de vertegenwoordigers van de decretale graden en de vakbonden.

De minister stelt zich tot doel om het voorontwerp van decreet in januari 2017 voor een eerste principiële goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Nadien volgt dan de verdere procedure met onder meer de officiële onderhandelingen met de vakbonden en het advies van de Raad van State. De parlementaire bespreking van het decreet Lokaal Bestuur zou dan kunnen gebeuren in het najaar van 2017.

1.2.6. Sterke steden

De minister verwijst naar de Slim in de Stad-prijs, een conceptwedstrijd voor de dertien centrumsteden en de VGC met betrekking tot smart cities. Voortbouwend op de positieve bevindingen hieromtrent onderzoekt de minister hoe men de centrumsteden verder kan ondersteunen inzake het smartcitybeleid. Er komt ook een tweede editie van de Slim in de Stad-prijs. De uitreiking vindt plaats in februari 2017.

Vlak voor het herfstreces werden de pilootprojecten 'Terug in Omloop' door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Het betreft hier een samenwerking tussen de minister en haar collega-ministers Muyters en Schauvliege over de herontwikkeling van vervuilde binnenstedelijke gebieden. Vijf laureaten kregen een budget voor projectbegeleiding.

De minister maakt melding van de oproep 2016 voor stadsvernieuwing. Er werden vijf conceptsubsidies toegekend. De projectsubsidies komen nog dit najaar op de agenda van de Vlaamse Regering.

Met het oog op de integratie van de stadsvernieuwingsmiddelen in het Investeringsfonds werd bij de betrokken steden navraag gedaan over de bevindingen inzake de huidige stadsvernieuwingprocedure. De bevindingen in dat verband waren positief. Er werd verder een subsidie gegeven aan de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning voor een 'masterclass' over stadsvernieuwing.

Samen met steden en experts werd de afgelopen twee jaar de visie (in feite het inhoudelijk raamwerk) van de Stadsmonitor geactualiseerd. Acht innovatieve projecten van vzw's met de focus op gezinnen met jonge kinderen in armoede, werden ondersteund. Het project van de buurtstewards wordt blijvend ondersteund met een jaarlijks bedrag van 800.000 euro.

De publicatie van een nieuwe Stadsmonitor is voorzien voor het voorjaar van 2018. De minister vermeldt ook opnieuw de ondersteuning van enkele steden en gemeenten in het arrondissement Halle-Vilvoorde voor een bedrag van 3 miljoen euro.

1.2.7. Toepassing van de taalwetgeving

In het algemeen doen er zich op dit vlak weinig incidenten voor. Er wordt steeds nauw overleg gepleegd met de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant. ABB is ook steeds aanwezig op de gemeenteraden. Men zal blijvend toezien op de correcte toepassing van de taalwetgeving. De niet-benoeming van de voorgedragen kandidaat-burgemeester in Linkebeek blijft een aandachtspunt. Het benoemingsdossier in Linkebeek zal strikt worden opgevolgd. Vooralsnog verlopen de gemeenteraden daar op een rustige en ordelijke manier.

1.2.8. Lokale verkiezingen van 2018

Het voorontwerp van Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet werd principieel goedgekeurd. Belangrijke elementen daarin zijn de halvering van het aantal provincieraadsleden en het verminderen van het aantal gedeputeerden tot vier. Verder worden veel technische verbeteringen aangebracht op basis van het evaluatierapport van ABB over de lokale verkiezingen van 2012.

In de komende periode wil de minister het regelgevend traject van het voorontwerp van decreet afronden om tijdens het voorjaar van 2017 het ontwerp van decreet bij het Vlaams Parlement te kunnen indienen. Los van het regelgevend kader, is er ook op organisatorisch vlak nog veel werk. Dit zal in het komende jaar nog veel inspanningen vergen.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkomen van Marnic De Meulemeester

Marnic De Meulemeester verwijst naar de werkzaamheden van de paritaire commissie decentralisatie. In het eindrapport staan vergaande voorstellen (op vlak van lokaal woonbeleid en personeelsbeleid), maar op bepaalde vlakken (welzijn, mobiliteit, ruimtelijke ordening, leefmilieu) werd minder vooruitgang geboekt. De minister kondigt een eerste opvolgingsrapport aan voor oktober/november 2016. Voor Open Vld moet het rapport nu worden uitgevoerd. Het mag bovendien geen eindrapport zijn. Men moet op zoek blijven gaan naar nieuwe mogelijkheden. De decentralisatie-oefening moet een permanent proces zijn.

Inzake vrijwillige fusies werden diverse ondersteuningsmaatregelen uitgewerkt. Het betreft de ondersteuning van de lokale besturen bij het gebruik van de lokale bestuurskrachtmonitor, het creëren van een duidelijk regelgevend kader voor fusies (Fusiedecreet) en het aanbieden van ondersteuning aan gemeenten die een fusieoperatie overwegen. Zeventien gemeenten namen deel aan de begeleide zelf-evaluatie op basis van de bestuurskrachtmonitor. Zijn er algemene conclusies te trekken uit deze analyses? Kan dit leiden tot intensere samenwerking of zelfs vrijwillige fusies? Heeft de minister er al zicht op hoeveel gemeenten interesse hebben om gebruik te maken van de nieuwe mogelijkheden en stimuli uit het Fusiedecreet om tot een vrijwillige fusie te komen? Hoeveel staan de gesprekken concreet? Zal een fusie tegen 1 januari 2019 lukken?

Het IGS-decreet werd aangepast om belemmeringen weg te werken en te vereenvoudigen. Concreet is het nu mogelijk om meervoudige opdrachten en doelstellingen toe te kennen aan een intergemeentelijk samenwerkingsverband. Werd het nieuwe decreet al daadwerkelijk gebruikt om het aantal samenwerkingsverbanden te verminderen? Voorziet de minister extra maatregelen om deze nieuwe mogelijkheden beter te benutten?

Het ontwerp van decreet met de nieuwe taakstelling van de provincies werd onlangs gestemd in de commissie en staat binnenkort op de agenda van de plenaire vergadering. Daarnaast is er een ontwerp van decreet in voorbereiding over de provinciale verkiezingen, waarbij het aantal te verkiezen provincieraadsleden zal worden gehalveerd en het aantal gedeputeerden verminderd. Open Vld vindt de halvering van het aantal provincieraadsleden een goede zaak. Dit past in de afslanking van de provincies en geeft het signaal dat de politiek ook bij zichzelf bespaart. Om iedereen tijdig duidelijk te maken hoe de verkiezingen concreet zullen verlopen, wordt het ontwerp van decreet best zo snel mogelijk behandeld en gestemd. Intussen is het raadzaam om al stappen te zetten in de opmaak van de nodige uitvoeringsbesluiten, zodat die snel na de goedkeuring van het ontwerp van decreet genomen kunnen worden.

De minister wil de digitale informatiestroom tussen Vlaanderen en de lokale besturen verder verbeteren, hetgeen een goede zaak is. Vlaanderen zou de gemeenten echter ook beter moeten bijstaan bij het digitaliseren van hun eigen processen en dienstverlening. Vandaag moeten gemeenten zelf instaan voor de aankoop en het onderhoud van heel wat noodzakelijke softwaretoepassingen. In het kader van BBC bijvoorbeeld voert Vlaanderen in en de gemeenten zijn verplicht om nieuwe software aan te kopen. Ze moeten daarvoor vaak zelf de markt gaan bevragen. Omwille van de hoge kostprijs en techniciteit, is er vandaag een grote tendens naar samenaankopen en opdrachtcentrales. Hier zou Vlaanderen een actievere ondersteunende rol kunnen spelen. Gemeenten worden gedwongen om meer en meer te digitaliseren (zie bijvoorbeeld ook de digitale omgevingsvergunning), maar ze moeten daarbij geholpen worden. Zo niet dreigt er tussen gemeenten onderling een digitale kloof te ontstaan.

De integratie van het OCMW in de gemeente wordt mee opgenomen in het nieuwe decreet Lokaal Bestuur, dat begin 2017 een eerste keer principieel moet goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering. Door het uitblijven van een federale wetswijziging is men nu bij plan B beland, waarbij men binnen de wettelijke mogelijkheden zover als mogelijk kiest voor integratie. Open Vld heeft twee bekommernissen: ten eerste een strikte timing volgen, zodat het nieuwe decreet nog in 2017 gestemd kan worden, en ten tweede geen verdere afzwakking van de beoogde integratie van het OCMW. Binnen het federale wetgevende kader moet men zover mogelijk gaan en dus de OCMW-taken beperken tot het strikt noodzakelijke. Doel moet zijn een effectief geïntegreerd sociaal beleid te kunnen voeren.

In het regeerakkoord staat ook de mogelijkheid voor lokale besturen om een beroep te doen op uitzendarbeid. Hierover werd in januari 2016 een conceptnota goedgekeurd. Open Vld dringt al langer aan om aan lokale besturen de mogelijkheid te bieden een beroep te doen op uitzendarbeid. Wanneer zal de conceptnota vertaald worden in een ontwerp van decreet?

De 3,5% groei van het Gemeentefonds is een goede zaak. In 2017 stijgt het Gemeentefonds met meer dan 87 miljoen euro tot bijna 2,5 miljard euro. Maar toch maken heel wat steden en gemeenten zich zorgen over de financiële impact van enkele Vlaamse (materieel & outillage) en federale (taxshift) maatregelen. Ook de VVSG heeft zijn bezorgdheid hierover geuit. Men moet deze bezorgdheid ernstig nemen.

Het beleid inzake smart city wordt quasi volledig toegespitst op de dertien centrum-steden. Nochtans blinken ook sommige kleinere gemeenten uit in digitalisering. Kan de minister er over waken dat ook kleinere gemeenten en steden mee betrokken worden in het smartcityverhaal?

In het kader van de begroting 2017 wordt 3 miljoen euro facultatieve subsidies toegekend aan een selectie van verstedelijkte kernen binnen het arrondissement Halle-Vilvoorde die geconfronteerd worden met de grootstedelijke problematieken van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, zonder zelf een centrumstad te zijn. De minister komt hier tegemoet aan de vraag om een stad als Vilvoorde, die niet erkend is als centrumstad maar toch geconfronteerd wordt met heel wat grootstedelijke uitdagingen, extra te financieren.

2.2. Tussenkomsst van Kurt De Loor

Kurt De Loor heeft de indruk dat de beleidsbrief Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid op weinig enthousiasme wordt gehaald. Een perfecte titel voor deze beleidsbrief zou kunnen zijn: 'De beleidsbrief die de ambitie heeft om geen ambitie meer te hebben'. Ongeveer een derde van de beleidsbrief kondigt zaken aan die reeds in de commissie behandeld zijn. Voorbeelden zijn de inkanteling van het Stedenfonds in het Gemeentefonds of de afslanking van de bevoegdheden van de provincies. Aan de andere kant zijn de concrete invullingen van de vooropgestelde doelstellingen slechts flauwe afkooksels van de oorspronkelijke plannen inzake de afslanking van de provincies, de inkanteling van de OCMW's, de fusies van gemeenten, de uitvoering van de decentralisatie-afspraken van de commissie decentralisatie enzovoort.

Sp.a gelooft in sterke lokale besturen en is er van overtuigd dat de gemeentebesturen meer bevoegdheden aankunnen, tenminste als ze daar op een correcte manier voor gefinancierd worden. De spreker is blij dat ook Marnic De Meulemeester daarover enkele kritische bekommernissen heeft geuit.

De regering richtte een paritaire commissie decentralisatie op. Het eindverslag van de werkzaamheden van deze commissie kwam in oktober 2015 in de commissie aan bod. Tijdens de parlementaire behandeling van dit zogenaamde eindverslag gaf de spreker al aan dat dit rapport geen eindpunt mocht zijn. Integendeel zouden er permanent nieuwe thema's aan toegevoegd moeten kunnen worden en is er nood aan een permanent interbestuurlijk overlegorgaan. Ook andere commissieleden deelden die visie. Bert Maertens liet toen onder meer het volgende optekenen: "In andere beleidsdomeinen echter, zoals in Welzijn, blijft men nog steken in eerder vage bewoordingen waarbij voorstellen nog zullen worden bekeken of in het vooruitzicht worden gesteld. Vanwaar deze kwaliteitsverschillen tussen de beleidsdomeinen?".

Volgens de beleidsbrief is het implementatieproces voor zo goed als alle decentralisatieafspraken opgestart. Voor welke is dat nog niet het geval is en wat is daarvan de reden? De spreker brengt in dit verband zijn tussenkomst bij de bespreking van de beleidsbrief 2015-16 in herinnering: "Kijkt u de komende weken en maanden uw collega's minister toch eens lang en diep in de ogen. U weet immers ook wel dat een aantal van hen helemaal niet wakker ligt van decentralisatie van taken en bevoegdheden naar de lokale besturen. Beperk uw ambitie ter zake niet tot die sectoren waar u zelf voor bevoegd bent, maar spoor uw collega's daarentegen met voldoende doorzetting aan om het ernstig te menen."

Intussen is een jaar verstreken. Helaas heeft het er alle schijn van dat inzake decentralisatie en subsidiariteit de tijd vooral is blijven stilstaan. Van een permanent overlegorgaan tussen de Vlaamse Regering en de lokale besturen is nog altijd geen sprake. En ondanks het uitdrukkelijke verzoek van parlementsleden uit meerderheid en oppositie zijn de thema's niet verder uitgediept. Vorig jaar moest men dus niet enkel tevreden zijn met de spreekwoordelijke dode mus, het heeft er nu alle schijn van dat de minister een jaarlijkse herdenking voor de dode mus wil inplannen.

De lokale bestuurskracht nam in de beleidsnota en de vorige beleidsbrief nog een prominente plaats in. Op basis van deze beleidsbrief moet men echter concluderen dat de minister alle belangstelling voor dit thema verloren heeft. Wat immers te denken van de ambitie om een eindrapport ter beschikking te stellen van alle gemeenten? Misschien wil de minister nog wat externe consultancy voorzien? Het zou jammer zijn als de discussie over de lokale bestuurskracht daarmee van de agenda verdwijnt. Het is echt wel een gemiste kans dat men niet de moeite wil doen om de bestuurskracht van alle lokale besturen proactief in beeld te brengen.

Integendeel gaat de minister zich volop toespitsen op het ondersteunen van eventuele samenvoegingen. Veel werk zal dat niet opleveren. Amper vier gemeenten beslisten om op vrijwillige basis een fusieoperatie op te zetten. Weliswaar zijn dit er meer dan de nul gemeenten van de vorige minister maar dat wil niet zeggen dat men nu van een succes kan spreken.

Er was in het verleden al heel wat kritiek op het feit dat de voorgestelde fusiebonus eenmalig is. Critici pleiten integendeel voor een permanent aanbod, dus ook voor lokale besturen die in de komende jaren een fusieoperatie willen opstarten. Gelet op het beperkte succes van deze oefening zou men de fusiebonus best ook voor toekomstige fusies behouden. Welk soort fusie wil men? In de vorige beleidsbrief was voor het eerst sprake van een ambtelijke fusie, maar nu valt daar niets meer over te lezen. Zou het niet wenselijk zijn om deze figuur verder te onderzoeken?

Inzake het versterken van de regiovorming, maakte de spreker vorig jaar de vergelijking met de processie van Echternach. Veel heeft hij daar dit jaar niet aan toe te voegen. Of moet er gejuicht worden voor het webportaal zodat de lokale besturen de resultaten van de regioscreening zelf kunnen actualiseren? De ambitie was nochtans om er na een inventarisatie voor te zorgen dat de bestuurlijke verrommeling met concrete maatregelen effectief zou worden teruggedrongen. Dit hoofdstuk uit de beleidsbrief verdient voor de spreker dan ook de standstillprijs 2016-2017.

Inzake de afslanking van de provincies heeft de minister ernstig gezichtsverlies geleden. Meer dan twee jaar heeft zij de provincies de stuipen op het lijf gejaagd en geprobeerd hen financieel te wurgen. Dit is echter mislukt. De spreker vraagt de provinciebesturen voortaan als volwaardige gesprekspartners te behandelen zodat de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden en het bijhorende personeel ordentelijk kan verlopen. Zo kunnen de provinciebesturen hun nieuwe taakstelling ook in alle sereniteit uitbouwen.

Het is overigens geen uitgemaakte zaak dat de mislukking van de plannen met de provincies het grootste debacle van de minister wordt. Integendeel lijkt de kans behoorlijk groot dat de plannen inzake de integratie van het OCMW in het gemeentebestuur haar Waterloo zullen worden. Sp.a is voorstander van een sterk en goed uitgebouwd lokaal sociaal beleid. Ook pleit sp.a voor een maximale efficiëntie als het gaat om de inzet van schaarse overheidsmiddelen. Dat blijkt voldoende uit de conceptnota van sp.a voor een sterker lokaal sociaal beleid.

De minister beweert ook te werken aan een sterk lokaal sociaal beleid. Ze verliest echter al bijna twee jaar tijd aan een oeverloze discussie over federale wetswijzigingen en andere bevoegdheidsvraagstukken. Hoeveel sterker is het lokaal sociaal beleid daardoor geworden de voorbije twee jaar? En nog is er geen einde gekomen aan de juridische onzekerheid die als een zwaard van Damocles boven de geplande hervormingen hangt. Tot mei van dit jaar was alle hoop gevestigd op een federale wetswijziging. Na een vernietigend arrest van de Raad van State gooide federaal minister Borsus echter de handdoek in de ring.

Bij wijze van vermeende daadkracht keurde de Vlaamse Regering toen een aanvullende conceptnota goed. Opvallend is dat de minister net als in het verleden vlotjes voorbijfietst aan de wankelende juridische onderbouw van haar plannen. Na het debacle over de provinciale dotaties zou zij nu toch beter moeten weten. Is de minister bereid om haar plannen zoals verwoord in de tweede conceptnota juridisch af te toetsen?

De spreker haalt een passage uit het advies van het VVSG-directiecomité over dit dossier: "VVSG uit ook een zeer grote bezorgdheid of de juridische vertaling van de hernieuwde conceptnota na een nieuw advies van de Raad van State overeind blijft en geen aanleiding zal geven tot rechtsprocedures bij de Raad van State en/of het Grondwettelijk Hof. VVSG stelt dat geen enkel risico mag genomen worden dat er in 2019 bestuurlijke onzekerheid zou ontstaan."

VVSG verwijst zonder enige twijfel naar de 'lege schelp'-passage in het advies van de Raad van State op het federale wetsontwerp. Op 4 oktober jongstleden kwam deze kwestie aan bod in deze commissie, maar de minister heeft er toen geen stelling over ingenomen. Het zou gepast zijn mocht zij nu wel de tijd nemen om te antwoorden op de vraag of zij niet vreest opnieuw op een negatief advies van de Raad van State te stoten. De minister speelt opnieuw met vuur en dat op twee jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen. In het recentste nummer van 'Lokaal' van VVSG is het voorwoord van de VVSG-directeur aan de kwestie gewijd: "De VVSG steunt de integratie op voorwaarde dat het nieuwe juridische kader sluitend is en dat er geen betwistingen ontstaan die na 1 januari 2019 tot bestuurlijke chaos ter plekke kunnen leiden.". Dergelijke uitspraken kan men niet zomaar van tafel vegen.

Sp.a kijkt uit naar de ontwerp teksten van het decreet Lokaal Bestuur, waarin ook de integratie van het OCMW in het gemeentebestuur zal worden opgenomen. Als timing voor behandeling in het parlement stelt de minister het najaar van 2017 voorop. Dan bevindt men zich op minder dan één jaar van de gemeenteraadsverkiezingen. Op dat moment moet men absolute duidelijkheid hebben over de gemaakte keuzes. De spreker hoopt dat de regering in het kader van het decreet Lokaal Bestuur een aantal platgetreden paden durft te verlaten. Het decreet moet ruimte creëren voor voorstellen rond deliberatieve democratie en bestuursvormen mogelijk maken die uitgaan van wederzijdse afhankelijkheid tussen burgers en overheid. Al vreest de spreker dat dit een ijdele hoop zal blijken. Aan een dergelijk decreet gaat immers een brede discussie vooraf, met een stevige wetenschappelijke onderbouw, maar van die aanpak is er bij deze minister niets terug te vinden.

In de beleidsbrief schrijft de minister dat zij de jaarlijkse groeivoet van het Gemeentefonds zal behouden, hetgeen opnieuw een substantiële stijging van het

Gemeentefonds betekent. De minister stelt het voor alsof dit een mooie geste of verwezenlijking is van haar, maar die groeivoet van 3,5% is decretaal verankerd. In dit kader verwijst de spreker nog naar de kritiek van de VVSG dat deze groeivoet volledig opgaat aan de pensioenlasten van de lokale besturen. Kan de minister, als schoonmoeder van de Vlaamse steden en gemeenten, hiervoor samen met haar federale collega's naar een oplossing zoeken?

Op 3 april 2015 werd het Vlaams Actieplan ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Een jaar later waren slechts 13 van de 55 acties uit dat plan in daden omgezet. 25 acties waren in uitvoering, bij 17 acties was er nog geen begin van uitvoering. Dit is een blamage voor de coördinerend minister. De vraag blijft of deze Vlaamse Regering de strijd tegen radicalisering wel ernstig neemt. Anderhalf jaar na het lanceren van het actieplan overstijgen de geplande beleidsmaatregelen opnieuw amper het theoretische niveau. Op 30 april 2016 ging de Islamlijn van start met een subsidie van 60.000 euro. Hoe wordt dit initiatief na bijna een half jaar geëvalueerd?

Om aan de verzuchtingen tegemoet te komen van een aantal verstedelijkte kernen binnen het arrondissement Halle-Vilvoorde maakt de minister 3 miljoen euro vrij. Die financiële ondersteuning kunnen de gemeenten gebruiken om enkele grootste stedelijke problematieken het hoofd te bieden zonder dat ze centrumstad zijn. Hoe zal dit budget verdeeld worden onder de gemeenten? Op basis van welke parameters?

2.3. Tussenkost van Peter Wouters

Peter Wouters verwijst naar de beleidsbrief waar die stelt dat inzake binnengemeentelijke decentralisatie het de bedoeling is om in het decreet Lokaal Bestuur de bestaande regelgeving inzake de districten te vereenvoudigen en af te stemmen op de regeling van de gemeenteraad. Om welke vereenvoudigingen gaat het? Werden er vanop het werkveld bepaalde problemen gemeld?

Werd er inzake smart cities overlegd met andere beleidsniveaus of andere ministers? Is er overleg met private partners voorzien? Is er een langetermijnplanning? Op welke belemmeringen stuit men bij het uitrollen van de projecten die in het teken van de slimme stad staan? Hoe pakt de minister dat aan?

Op welke wijze wordt de EU-stedelijke agenda gecommuniceerd naar de lokale besturen?

2.4. Tussenkost van Ingrid Pira

Ingrid Pira zegt dat de minister veel initiatieven neemt en die zijn niet allemaal slecht. Initiatieven als decentralisatie, vereenvoudiging inzake personeelsaangelegenheden, Stadsmonitor of het decreet Lokaal Bestuur kunnen de waardering van Groen wegdragen. Maar de belangrijkste dossiers zijn die over de integratie van het OCMW in de gemeente en over de afslanking van de provincies en die krijgen een onvoldoende. Dat is vooral erg voor de mensen op het lokale niveau die geconfronteerd worden met veranderingen, wijzigingen, onmogelijkheden enzovoort.

Het stimuleren van de vrijwillige fusies is evenmin een succesverhaal. Er is sprake van twee fusieoperaties waar in totaal vier gemeenten bij betrokken zijn. Welke conclusie trekt de minister daaruit?

Door de chaotische aanpak met betrekking tot de provinciale opcentiemen, moeten nu ook de gemeenten hun opcentiemen aanpassen. Wat als de gemeenten dat niet doen?

Groen vindt de stap naar de afslanking van de provincies een stap naar verdere verrommeling. Eigenlijk is niemand gelukkig met het compromis dat rond de bevoegdheidsoverdracht werd bereikt. Als alternatief had de minister beter de stap gezet naar het bevorderen van de dynamiek rond stads- en streekgewesten. Groen heeft in die zin een voorstel van bijzonder decreet ingediend.

De minister beweert de dynamiek rond de regiovorming te willen versterken. Dan stelt zich de vraag waarom er niets aan de intercommunales en de talloze mandaten daarin wordt gedaan. De spreker geeft het voorbeeld van Eandis die volgens haar duidelijk een intercommunale is die zich beter op het Vlaams niveau zou situeren gezien 80% van de gemeenten wordt bereikt. Waarom wordt die intercommunale structuur niet geëvalueerd? Hoe is het met het intermediaire niveau gesteld? Is het aantal intergemeentelijke structuren reeds verminderd?

Hoe staat de minister tegenover het feit dat minister Vandeuren bezig is met welzijnsregio's of minister Weyts met vervoersregio's? Houdt de minister de gebiedsomschrijvingen van haar collega's in het oog om te vermijden dat er verschillende soorten niet-overlappende regio's ontstaan? Is er daarover overleg? Alleszins moet men vermijden naar nog meer verrommeling te gaan. Hoe houdt de minister orde in de chaos die ontstaat door de overheveling van de provinciale persoonsgebonden bevoegdheden naar de gemeenten en Vlaanderen, de regiovorming door verschillende ministers, de intercommunales enzovoort?

Inzake de integratie van het OCMW in de gemeente sluit de spreker zich aan bij de opmerkingen over de juridische aftoetsing van de voorgestelde constructie. Is die gebeurd? Wat moet er gebeuren in de gemeenten die er niet in slagen de integratie degelijk te voltooien? Op veel plaatsen is de evolutie weliswaar al bezig, maar op het terrein weet men nog steeds niet duidelijk wat er precies verwacht wordt.

De integratie van het OCMW zal worden verankerd in het decreet Lokaal Bestuur. Groen vraagt dat er een gelijkaardig artikel als in artikel 1 van de federale OCMW-wet wordt opgenomen, namelijk dat elke persoon recht heeft op maatschappelijke dienstverlening en op een menswaardig bestaan. Het is wenselijk dat dit in zo duidelijk mogelijke termen zou worden opgenomen in het decreet Lokaal Bestuur.

De spreker sluit aan bij de bedenking dat de 3,5% groeivoet van het Gemeentefonds wordt opgepeuzeld door maatregelen als de taxshift en de afschaffing van de compenserende bijdrage inzake materieel & outillage. Bovendien zijn er de stijgende pensioenkosten. Welke acties voorziet de minister?

Inzake verkiezingsuitgaven mogen de partijen volgens de conceptnota ter zake hun verkiezingsplafond verhogen. Achterhaalde concepten zoals commerciële radiosspots, spots in bioscopen en grotere affiches worden weer mogelijk. Dit is eigenlijk een terugkeer naar het verleden. Groen zal hierop terugkomen als het ontwerp van decreet in kwestie in de commissie wordt besproken.

Ingrid Pira spreekt de minister tot slot aan als coördinerend minister voor de lokale besturen. Zij roept op dat zij haar collega's in het oog zou houden, zowel die op het Vlaamse niveau als die op het federale niveau. Zij geeft de uitvoering van de resolutie inzake de bestrijding van gewelddadige radicalisering als voorbeeld. Zij verwijst ook naar de wijziging van het Vrijstellingenbesluit door minister Schauvliege, waardoor een aantal stedenbouwkundige handelingen geen vergunning meer nodig hebben. Het gewijzigd besluit doet zich stilaan gevoelen op het terrein. Men stelt bijvoorbeeld vast dat er voortaan bomen zonder vergunning kunnen worden gekapt. Het punt dat de spreker wil maken is dat de minister zegt komaf te willen maken met de keizerkostermentaliteit en minder wil betuttelen,

maar dat geldt blijkbaar niet voor het Vrijstellingenbesluit. De gemeenten hebben niet de mogelijkheid daar afhankelijk van hun eigen situatie vanaf te wijken.

De minister moet ook haar coördinerende rol opnemen ten aanzien van het federale niveau. Het gaat dan bijvoorbeeld over de gevolgen van de taxshift en de stijgende pensioenlasten voor de lokale besturen. Het Vlaams Parlement heeft vorig jaar unaniem een resolutie gestemd inzake nucleaire ontwapening. Toch heeft de Belgische diplomatie eind oktober in de schoot van de Verenigde Naties tegen een resolutie gestemd die de onderhandelingen over een kernwapenverbod wilde opstarten. Bijna 90% van de steden en gemeenten is nochtans voor een dergelijk verbod. De minister zou als voogdijminister de belangen van de lokale besturen ook in dergelijke dossiers moeten opnemen. Samen met minister-president Bourgeois moet zij protest aantekenen tegen de houding van de Belgische diplomatie.

2.5. Tussenkost van Michel Doomst

Michel Doomst zegt dat de legislatuur bijna halverwege is en stelt vast dat er inzake Binnenlands Bestuur een aantal belangrijke zaken werden verwezenlijkt in de richting van een grotere gemeentelijke autonomie. Men moet er wel over blijven waken dat de autonomie geen necrologie van de lokale besturen wordt.

Een aantal gemeenten heeft intussen stappen gezet die naar een fusie zouden kunnen leiden. De fusiebonus is een interessant instrument, al maakt veel geld niet altijd gelukkig. Het gaat vooralsnog over een beperkt aantal gemeenten. Worden die bewegingen op de voet gevolgd? Zijn er complicaties waar men rekening mee moet houden?

De bestuurskrachtmonitor is een belangrijk ondersteunend instrument. Heeft de minister enige indicatie van het werkelijke gebruik van dat instrument door de gemeenten? Zeventien gemeenten hebben deelgenomen aan het traject inzake zelfevaluatie. In welke mate gaan de gemeenten met de resultaten van die zelfevaluatie, de verbetervoorstellen, aan de slag? Komt uit die verbetervoorstellen naar voor dat een fusie de best mogelijke weg is naar een verhoging van de bestuurskracht? Heeft de minister al overlegd met haar federale collega teneinde de compatibiliteit met de politie- en hulpverleningszones aan te pakken? Is er een bereidheid om de zaken dermate aan te pakken dat dit geen belemmering vormt voor mogelijke vrijwillige fusies?

Michel Doomst kan de aandacht voor de regiovorming bijtreden. Toch is hij wat wantrouwig ten aanzien van het aangekondigde onderzoek naar de wenselijkheid, haalbaarheid en mogelijke scenario's om werk te maken van bovenlokale bestuursvormen. Hoe ziet de minister dat? Hebben we met de provincies al niet een gelegitimeerde tussenstructuur? Zijn dergelijke nieuwe bestuursvormen nodig omdat de provincies bepaalde zaken niet aankunnen? Waar situeert zich dan hun onmacht? Zijn de gemeenten vragende partij voor nieuwe bovenlokale bestuursvormen?

De minister voorziet in 2018 een Gemeentemonitor die de brede omgeving van het lokale bestuur in kaart moet brengen. Het zou een soort van 'Stadsmonitor' voor de gemeenten moeten worden. De spreker steunt dit initiatief. De ervaring met de Stadsmonitor leert dat de steden van dat instrument ook effectief gebruik maken. Dat bleek ook uit de hoorzitting die de commissie had met een aantal burgemeesters van centrumsteden. Wat is precies de bedoeling van de Gemeentemonitor en wanneer zal die beschikbaar zijn?

De introductie van uitzendarbeid binnen de lokale besturen mag niet bedoeld zijn om meteen massaal de toevlucht te zoeken tot uitzendarbeid. In bepaalde specifieke gevallen kan uitzendarbeid wel een gepaste en soepele oplossing bieden. Het zou verkeerd zijn te veronderstellen dat de lokale besturen van deze mogelijkheid

misbruik zullen maken. Ook hier is vertrouwen in de lokale besturen op zijn plaats. Wanneer is er een concrete regeling voor de uitzendarbeid beschikbaar?

Inzake de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden werden een aantal belangrijke stappen gezet. Meervoudige doelstellingen werden bijvoorbeeld weer mogelijk. Het Eandisverhaal heeft echter aangetoond dat er misschien nog een aantal stappen dienen gezet te worden. In welke mate zijn, rekening houdend met het Eandisgebeuren, bijkomende aanpassingen aan het decreet houdende de Intergemeentelijke Samenwerking wenselijk? Worden er voorbereidende stappen gezet in de richting van een beursgang van bepaalde intergemeentelijke samenwerkingsverbanden? Hoe staat de minister tegenover een dergelijke mogelijkheid?

Het decreet Lokaal Bestuur wordt blijkbaar een soort van koninginnenstuk voor het komende werkjaar. Het wordt een mastodontdecreet waarin het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het IGS-decreet in één enkel geheel worden geïntegreerd. Het uitgangspunt is zeker goed, maar men moet er voor opletten dat de leesbaarheid, de duidelijkheid en de werkbaarheid van dergelijk werkstuk gegarandeerd blijft. Uiteindelijk moet het uitdraaien op een vereenvoudiging van de huidige regelgeving. Wordt de vooropgestelde timing van het decreet Lokaal Bestuur gehandhaafd?

De lokale besturen zijn momenteel volop hun begrotingen voor volgend jaar aan het voorbereiden. Het is een sterke prestatie dat men de eindjes aan elkaar blijft knopen. De aanhoudende groei van het Gemeentefonds helpt om het hoofd boven water te houden, maar het blijft telkens een moeilijke oefening. Bepaalde zaken blijven als een molensteen rond de hals van de gemeenten hangen, bijvoorbeeld de toenemende pensioenuitgaven van de lokale besturen. De veiligheidskwestie vraagt ook om een sterkere omkadering. Deze evoluties moeten nauwgezet worden opgevolgd.

Terecht is er in de beleidsbrief aandacht voor het stedelijk weefsel, maar ook het platteland verdient de nodige aandacht. Hiervoor zou een aparte paragraaf in de beleidsbrief kunnen worden geschreven. De plattelandsgemeenten zullen de middelen van het Plattelandsfonds alvast goed kunnen gebruiken. Het zou echter goed zijn mocht de plattelandsdimensie in de volgende beleidsbrief nog wat aan belang kunnen winnen.

Een belangrijke verwezenlijking is de vrijmaking van 3 miljoen euro voor de extra ondersteuning van Vilvoorde, Halle en Dilbeek. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan een vraag van de conferentie van burgemeesters uit de regio. Het gaat om een eerste stap om de gevolgen van de internationalisering van de regio op te vangen.

Tot slot zegt Michel Doomst dat, wat de integratie van het OCMW in de gemeente betreft, er tegen de zomer van 2017 decretale duidelijkheid moet zijn of toch tenminste een perspectief.

2.6. Tussenkoms van Joris Poschet

Joris Poschet vindt het positief dat men in het kader van de Slim in de Stad-prijs met projecten werkt. Hoe worden de best practices verder gepromoot? Gaat men hiervoor op een structurele wijze tewerk?

De spreker gaat in op de standaardisatie in de dertien centrumsteden en de VGC inzake open en realtime data. Op welke manier wordt er samengewerkt met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om te bepalen welke standaarden worden gevolgd? Voor de VGC kan het immers problemen opleveren als Brussel met andere standaarden dan de Vlaamse Gemeenschap werkt.

Inzake het kwalitatief ruimtebeheer zijn de pilootprojecten 'Terug in Omloop' erg waardevol. Inzake 'multimodale stad' geeft ABB waar wenselijk input inzake stedelijke logistiek. Hoe vaak is dat reeds gebeurd?

De extra 3 miljoen euro voor Halle, Dilbeek en Vilvoorde zijn een positieve eerste stap ter ondersteuning van verstedelijkte kernen die met een grootstedelijke problematiek worden geconfronteerd, zonder zelf centrumstad te zijn.

In het kader van stadsvernieuwing wordt gewerkt met een kwaliteitskamer die de projecten bespreekt. Er wordt een workshop georganiseerd om de best practices te delen. Bestaat er ook een gegevensbank? Werkt de kwaliteitskamer met parameters die de deelnemende steden kunnen gebruiken om hun project naar een hoger niveau te tillen?

Wat middelen voor stadsvernieuwing betreft, gaat ongeveer 96% naar projectsubsidies en 3,7% naar conceptsubsidies. Blijft die verhouding en is die voldoende om nieuwe projecten te genereren?

Het is belangrijk dat ook Brussel bij de Stadsmonitor zou worden betrokken. Probleem is hoe men daar moet gaan meten. Bij de kerncijfers worden er blijkbaar wel vergelijkingen gemaakt tussen de Vlaamse centrumsteden en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De middelen zijn echter beperkt. Met het oog op de survey worden 40.000 mensen aangeschreven. Het moet toch haalbaar zijn om onder die 40.000 mensen ook een aantal Nederlandstalige Brusselaars te bevragen. Men kan die bijvoorbeeld vinden via de kiezerslijsten of de adressenlijst van BRUZZ of van mensen die zijn aangesloten op de Vlaamse zorgverzekering. Er moeten creatieve oplossingen mogelijk zijn die ook voor de Privacycommissie door de beugel kunnen.

Kan de minister een overzicht geven van de stedelijke projecten die op Europees geld kunnen rekenen? Hoe helpt ABB de steden om een focus in hun beleid te leggen? Zal men met Brussel intekenen op Europese projectoproepen rond smart city, bijvoorbeeld Horizon 2020?

2.7. Tussenkoms van Sofie Joosen

Sofie Joosen vindt het een goede zaak dat het toepassingsgebied van de BBC zal worden verruimd naar de politiezones, hulpverleningszones, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden enzovoort. Dit komt de transparantie voor de gemeentelijke bestuurders enkel ten goede. De concrete teksten voor de aanpassing van de BBC-regelgeving worden uitgewerkt op basis van een conceptnota. Hoe ziet de minister de timing?

De beschikbare data worden voor alle geïnteresseerden op een gebruiksvriendelijke manier ter beschikking gesteld. Worden die data ook gelinkt met de lokale profielschetsen en de Gemeentemonitor?

2.8. Tussenkoms van Marius Meremans

Marius Meremans verwijst naar het synthesesrapport over de lokale bestuurskracht, dat binnenkort zal worden opgeleverd. Zal dat rapport in deze commissie worden behandeld? Op dit ogenblik kunnen de gemeenten wel reeds aan de slag met de lokale bestuurskrachtmonitor en met de interessante cijfers die daarin zijn opgenomen. In welke mate hebben de lokale besturen de bestuurskrachtmonitor gebruikt? Moet men hen verder aansturen om er gebruik van te maken?

De regiovorming blijft een moeilijk gegeven. Iedereen is akkoord dat samenwerkingsverbanden zoveel mogelijk moeten samenvallen, maar blijkbaar bestaat er

heel wat koudwatervrees om tot de actie over te gaan. Er is sprake van een onderzoekstraject. Kan de minister dat concretiseren? Wanneer worden er daar resultaten van verwacht? De gouverneur heeft een belangrijke bemiddelende rol te vervullen. Misschien kan die de gemeenten en steden helpen om tot resultaten te komen. De grotere steden in de regio zouden ook meer hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Mogelijk moeten zij daartoe aangespoord worden.

Voor wat de afslanking van de bevoegdheden van de provincies betreft, verwijst de spreker naar het komende debat in de plenaire vergadering over het ontwerp van decreet in kwestie. In afwachting daarvan is hij van oordeel dat er vandaag en in het verleden door diverse partijen sterke vragen zijn gesteld bij het nut en het voortbestaan van de provincies.

2.9. Tussenkoms van Bert Maertens

Bert Maertens vindt het een goede zaak dat er lopende fusiedebatten zijn in Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek enerzijds en Kruishoutem en Zingem anderzijds. Sommigen vinden dit een mager bilan van het beleid inzake vrijwillige fusies, maar uiteindelijk is het een positief resultaat gezien de argwaan die er op het werkveld bestaat. Bovendien is het van belang dat er uit de geciteerde voorbeelden kan worden geleerd. Het ter beschikking gestelde draaiboek zal andere gemeenten toelaten er werk van te maken. Het zal aan de volgende Vlaamse Regering zijn om te bepalen of er al dan niet nog een financiële bonus vasthangt aan de fusies.

Het is logisch dat de minister geen details wil geven over de lopende fusiedebatten. Kan zij echter enige duiding geven over de trajecten? Zijn er gelijkenissen tussen de twee vast te stellen of is er een totaal verschillende aanpak? Op welke manier wordt de bevolking betrokken? Wordt er in het ondersteuningsaanbod rekening gehouden met de toekomstige integratie van het OCMW in de eventuele fusiegemeente?

Er werd een conceptnota opgemaakt over de vereenvoudiging van het administratief toezicht en het terugschroeven van het goedkeuringstoezicht. Enkel op de jaarrekening en de statuten in IGS-verbanden en OCMW-verenigingen zou het goedkeuringstoezicht worden behouden. De termijnen worden korter gehouden en er zal slechts één instantie zijn die zich moet uitspreken. Een en ander betekent een goede evolutie voor de lokale besturen. Heel wat documenten zijn nu nog onderworpen aan een toezendingsplicht. Dat wordt vervangen door een online-bekendmakingsplicht op basis van een webtoepassing. Worden daar bepaalde voorwaarden of minimale richtlijnen aan gekoppeld? Wat moet er precies worden bekendgemaakt? Zal er een wijziging zijn van het aantal in te zenden besluiten?

Iedereen is positief over het principe van een Gemeentemonitor in navolging van de reeds bekende Stadsmonitor. Wordt er een link gemaakt met de BBC en de gemeentelijke profielschetsen? Wat is het inhoudelijke verschil tussen een Gemeentemonitor en een Stadsmonitor? In hoeverre verschilt de Gemeentemonitor van een profielschets?

Er is sprake van samenwerkingsovereenkomsten tussen Audit Vlaanderen en de auditdiensten van de stad en het OCMW van Antwerpen. Hoe ziet zo'n samenwerkingsovereenkomst er concreet uit? Wat is de meerwaarde ervan?

Het was initieel de bedoeling dat elk bestuur tijdens deze regeerperiode aan minstens één audit zou kunnen deelnemen. Audit Vlaanderen levert heel wat inspanningen, maar mogelijk zal men niet slagen in die doelstelling, rekening houdend met de capaciteit bij Audit Vlaanderen en de bereidheid van gemeenten om deel te nemen. Wat is de stand van zaken? Blijft men vasthouden aan het oorspronkelijke uitgangspunt?

Audit Vlaanderen heeft naar aanleiding van de audit inzake belastingen en retributies een aantal generieke aanbevelingen gegeven aan de Vlaamse en de federale overheid. In hoeverre zijn die aanbevelingen opgevolgd?

In de beleidsbrief is er sprake van het project 'Lokale besluiten als gelinkte open data'. Kan de minister hierover meer toelichting geven? Gaat het hier over het online plaatsen van gemeentelijke besluiten aan de toezichthoudende overheid? Of gaat het om een ruimere toepassing? Wat moet onder de elektronische lokale codex worden begrepen? Er is in dat kader sprake van pilootbesturen. Hoe zullen die besturen worden geselecteerd? De beleidsbrief maakt ook melding van 'digitaalvriendelijke regelgeving'. Kan hierover wat meer uitleg worden gegeven?

N-VA wil zoals bekend snel en onverkort werk maken van de integratie van het OCMW in het gemeentebestuur. Begin dit jaar bestonden er 94 OCMW-verenigingen (ziekenhuizen, woonzorgcentra, sociale verhuurkantoren, arbeidszorgprojecten, kinderdagverblijven enzovoort). In de beleidsbrief staat dat men bestaande samenwerkingsverbanden voor gemeenten en OCMW's "zoveel mogelijk" wil behouden. Mag men daaruit besluiten dat sommige samenwerkingsverbanden misschien zullen verdwijnen? Over welke gaat het desgevallend?

Als er minder toezicht is, moet ABB zijn rol logischerwijze anders invullen. Terecht wil het agentschap evolueren in de richting van een kenniscentrum ter ondersteuning van de lokale besturen. Die hervorming is al een tijdje bezig. Hoe wordt de hervorming op vandaag geëvalueerd? Is er bijsturing nodig? Hoe ervaren betrokkenen als ABB zelf, de minister en de lokale besturen dat?

2.10. Tussenkost van Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem verwijst naar het bezoek van de burgemeesters van de centrumsteden aan de commissie. Zij hebben toen hun bekommernissen kunnen uiten. Uiteraard heeft iedere stad haar eigen specifieke problemen. Daarom is het logisch dat er specifieke projecten voor specifieke steden worden gelanceerd. Wel is het jammer dat sommige projecten geselecteerd moeten worden. Het zou beter zijn als men een stadscontract zou kunnen afsluiten. Daarin kan dan het specifieke probleem worden benoemd en vraagt men de Vlaamse overheid als partner om daarvoor ook Vlaamse middelen in te zetten.

Anderzijds hebben de steden ook een gemeenschappelijke noemer. In dit kader vraagt de spreker een digitale aanpak van de coördinatie van openbare werken door lokale besturen, hogere overheden en nutsbedrijven. Geplande werken moeten beter op elkaar worden afgestemd. De coördinatie en sturing van de werken is een gezamenlijke bekommernis van alle steden. Mogelijk is de Vlaamse schaal nog te groot om volop op digitalisering in te zetten, maar men zou er al mee kunnen beginnen in de steden. In een stad wonen de mensen immers dicht op elkaar en is er een intensief verkeer. Mobiliteitsproblemen veroorzaakt door werken zijn er het sterkst voelbaar. Er zijn daar veel klachten over files en lange wachttijden om zich te kunnen verplaatsen. Het smartcityconcept zou men moeten kunnen toepassen in het kader van het parkeerbeleid zodat men weet waar en hoeveel beschikbare openbare of private parkeerplaatsen er zijn. Ook voor de uitvoering van bouwvergunningen en bouwwerken kan smart city interessante gegevens bieden. Men kan bijvoorbeeld via de gps, google maps of app's op de gsm werken. Als men de leefbaarheid en duurzaamheid van de steden wil garanderen, zou de Vlaamse overheid dus meer moeten inzetten op digitalisering en het smartcityverhaal.

De steden leggen hun conceptstudies voor aan wat een deskundige jury wordt genoemd, die dan de winnaars selecteert. Het zou goed zijn dat men in deze commissie eens zou uitleggen hoe zo'n jury te werk gaat, hoe dergelijke selecties gebeuren, hoe een en ander past binnen het beleid dat Vlaanderen wil voeren. De

stad Gent bijvoorbeeld heeft zich onderscheiden met een 'totaalvisie op het smart-cityconcept'. Gezien smart city een pijler is van het beleid van de minister, zou het interessant zijn om dit in de commissie te bespreken. Kan de minister nagaan hoe men dat praktisch zou kunnen organiseren?

In het algemeen vindt Mercedes Van Volcem dat de stedelijkheid in deze commissie te weinig aan bod komt. Tijdens de vorige legislatuur was er nog een aparte beleidsbrief en kreeg de bevoegdheid Stedenbeleid veel meer aandacht. Deze legislatuur komt die bevoegdheid in de verdrukking door de focus op de provincies en de integratie van het OCMW in de gemeente. Dit valt te betreuren als men er rekening mee houdt dat 25% van de mensen in de steden woont.

3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans

3.1. Beleidscoördinatie

3.1.1. Decreet Lokaal Bestuur

Minister *Liesbeth Homans* zegt dat er vooralsnog geen reden is om te twijfelen aan de vooropgestelde timing van het decreet Lokaal Bestuur. Het informeel overleg over werkteksten verloopt goed en volgens schema. Overeenkomstig de geplande timing, zal het dossier rond de jaarwisseling aan de regering worden voorgelegd.

De prioriteiten van het decreet Lokaal Bestuur komen tot uiting in drie concept-nota's van de Vlaamse Regering (integratie van het OCMW in het gemeentebestuur, administratief toezicht en BBC). Zij blijken ook uit de 'voorafnamedecreten' op het decreet Lokaal Bestuur, onder andere inzake personeelsaangelegenheden en intergemeentelijke samenwerking.

De integratie van de gemeente en het OCMW betekent een vereenvoudiging omdat de ambtelijke aansturing van het personeel in één hand samenkomt. De integratie vereenvoudigt de werking van de organen gezien die werking verder op elkaar wordt afgestemd en de OCMW-organen werken volgens dezelfde principes als de gemeenteorganen (uitgezonderd het bijzonder sociaal comité).

Ingevolge de wijziging inzake het toezicht zal de procedure algemeen administratief toezicht (na klacht) vereenvoudigen. Er zal nog slechts één toezichtmaatregel worden voorzien, waardoor ook de handavingscyclus wegvalt.

3.1.2. Paritaire commissie decentralisatie

Midden 2015 werd het eindrapport van de paritaire commissie opgeleverd. Het eerste opvolgingsrapport werd in oktober 2016 meegedeeld aan de Vlaamse Regering én aan het Vlaams Parlement. Het tweede opvolgingsrapport mag volgend jaar in oktober worden verwacht.

Ingrid Pira vond het Vrijstellingsbesluit inzake ruimtelijke ordening heel betuttelend en ingaand tegen de doelstellingen van de paritaire commissie. De minister antwoordt hierop dat de Vlaamse overheid zo weinig mogelijk wil optreden als een keizer-koster die allerlei zaken aan de lokale besturen oplegt. Het is integendeel de bedoeling zoveel mogelijk autonomie aan de lokale besturen te verlenen. Vlaanderen legt dus minder regels op, maar tegelijk beschikken de gemeenten steeds over afwijkingsmogelijkheden als die in een intern reglement worden voorzien.

3.1.3. Fusies

Voorlopig zijn er twee 'onderzoeken' naar een mogelijke fusie in volle voorbereiding: in Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek en in Kruishoutem en Zingem. Hier en daar lopen er nog andere gesprekken, maar het zou niet bevorderlijk zijn voor een goede afloop om die nu al in de openbaarheid te gooien. Het is nog te vroeg om over de twee lopende fusietrajecten al conclusies te trekken. De administratie ondersteunt deze trajecten van dichtbij en registreert de impact vanuit de praktijk en zal de minister daarover inlichten.

Een fusie heeft impact op heel wat beleidssectoren, zowel op Vlaams als op federaal niveau. Wat de impact op de politiezone en de hulpverleningszone betreft, was dit in het kader van de eventuele fusie tussen Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek een potentieel probleem. Er is daaromtrent overleg geweest met de federale overheid, zowel op administratief als op kabinetsniveau. Daaruit is voortgevloeid dat er waarschijnlijk een fusie komt van de twee betrokken politiezones. Deze case is dus een mooi voorbeeld van een van onderuit gestuurd veranderingstraject. In elk geval kunnen de verschillende politiezones geen hinderpaal meer betekenen voor een eventuele fusie van de twee gemeenten.

De vraag werd gesteld of er gelijkenissen zijn tussen de twee fusietrajecten en of de bevolking wordt betrokken. De minister antwoordt dat zij de autonomie van de gemeenten wil respecteren en dus ook geen vastgelegd stramien over het te volgen proces wil opleggen. Uiteraard zijn er wel gelijkenissen tussen de trajecten maar het gaat daarbij niet over wereldschokkende zaken. Beide trajecten krijgen volledige ondersteuning van de administratie en desgewenst van het kabinet. Bij beide is er een interne overlegstructuur met onder andere een stuurgroep fusie, gezamenlijke schepencolleges, werkgroepen met de fractieleiders en terugkoppeling naar het personeel. In beide gevallen worden de burgers betrokken via infomomenten/hoorzittingen en een specifieke fusiewebstek.

3.1.4. Ondersteuning bestuurskrachtmonitor

Op de vragen naar de algemene conclusies over de zelfevaluatie op basis van de bestuurskrachtmonitor, antwoordt de minister dat zij eerstdaags het eindrapport verwacht. Het zal ter informatie aan de commissieleden worden bezorgd en gepubliceerd op de website van ABB.

3.1.5. Regiovorming

Er waren een aantal vragen over de stads- en regiovorming en de coördinerende rol van de minister. De minister meldt dat er binnen het nieuwe Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing een onderzoekstraject is opgenomen inzake bestuurlijke arrangementen voor bovenlokale/stadsregionale vraagstukken. Zij vindt de vraag terecht maar vraagt nog even geduld tot de resultaten van het onderzoek van het steunpunt bekend zijn.

Samen met minister-president Bourgeois heeft de minister het programma 2016-2017 van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing onlangs gevalideerd. De teksten zullen binnenkort te vinden zijn op de webstek van het steunpunt. Tegen eind 2016 moet er een probleemstellende nota en een nota van aanpak zijn. Tegen de zomervakantie van 2017 moet er een institutioneel-juridische nota zijn over de vaste bestuursvormen. Tegen september 2017 komt er dan een evaluatie van netwerkachtige stadsregionale samenwerking. Tegen eind 2017 wordt een verkennende nota verwacht over de scenario-ontwikkeling in drie toepassingsregio's en tegen begin 2018 wordt een nota opgeleverd over fiscale instrumenten, financiële verevening en stadsregionale fondsen.

3.1.6. *Provincies*

De minister verwijst naar het debat van 9 november 2016 in de plenaire vergadering over het ontwerp van decreet houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies. Het globale debat over de afslanking van de provincies is nu achter de rug.

Het transitieplan van de Vlaamse Regering is eenvoudig te consulteren op de webstek van ABB. De belangrijkste stappen en mijlpalen zijn opgenomen in een draaiboek. Vooral de overnemende besturen (Vlaamse overheid en lokale besturen) zijn hier betrokken partij. Een projectstructuur met alle betrokken partijen is uitgewerkt (onderdeel van het draaiboek). Het draaiboek bevat de generieke aspecten van de transitie die gemeenschappelijk zijn voor alle provinciale instellingen en taken.

De gemeenten zijn decretaal verplicht de omrekening te doen van hun opcentiemen op de onroerende voorheffing en dus hun tarieven aan te passen. Dit zal ook met een omzendbrief duidelijk worden gemaakt. Er is geen reden om aan te nemen dat de gemeenten het decreet zouden schenden. Eens de gemeenten de aanpassing hebben gedaan, zijn ze vervolgens wel vrij om opnieuw een andere oefening te doen en te kiezen voor een belastingverhoging of een -verlaging. Dat is een logisch gevolg van de autonomie van de lokale besturen.

3.1.7. *Audit Vlaanderen*

Audit Vlaanderen sluit met alle actoren overeenkomsten (ABB, Rekenhof, revisoren, auditdiensten van stad Antwerpen, Gent, provincie Antwerpen). De inhoud van de overeenkomsten gaat over de wijze van informatie-uitwisseling en er worden afspraken gemaakt over kennisgeving van voorgenomen audits (zodat er geen dubbel werk zou gebeuren).

3.1.8. *Gemeentemonitor*

De Gemeentemonitor is een omgevingsscanner die de brede omgeving van een Vlaamse gemeente in beeld brengt. De Gemeentemonitor brengt zowel de externe als de interne omgeving in kaart aan de hand van indicatoren. In het kader van de externe omgeving biedt men onder andere een zicht op de samenstelling van de bevolking en de beleidsdomeinen waarin het bestuur actief is. De interne omgeving slaat op cijferreeksen over onder andere inzet van personeel, de financiën en de werking.

De Gemeentemonitor wordt aangemaakt voor elke Vlaamse gemeente met uitzondering van de dertien centrumsteden. Voor de dertien centrumsteden wordt in een parallel traject de Stadsmonitor geactualiseerd. Die zal gelijktijdig met de Gemeentemonitor in het voorjaar 2018 verschijnen.

3.2. Lokale financiën

3.2.1. *BBC*

Er is nog niet voorzien in de uitbreiding van BBC naar de intergemeentelijke samenwerking. In ontwerp teksten met het oog op het decreet Lokaal Bestuur is er wel de mogelijkheid (geen verplichting) voor projectverenigingen om BBC toe te passen. Voor het overige zit alles nog in een onderzoeksfase en weet men nog niet welke richting het zal uitgaan.

De timing van het decreet Lokaal Bestuur en het besluit van de Vlaamse Regering inzake BBC loopt volledig parallel. Wat inwerkingtreding betreft, ligt momenteel de

optie van een inwerkingtreding vanaf budgetjaar 2020 voor, maar met de mogelijkheid van een vervroegde instap in 2019.

3.2.2. Financiële stromen

De minister vindt het een verdienste dat de 3,5% groeivoet van het Gemeentefonds werd behouden in budgettair moeilijke tijden. Het gaat om een extra bedrag van ongeveer 84 miljoen euro. Zij is zich ervan bewust dat ook federale maatregelen een impact hebben op de financiën van de lokale besturen. De Vlaamse Regering kan echter moeilijk in de plaats treden van de federale overheid en minderontvangsten of meeruitgaven van de lokale overheden die te wijten zijn aan beslissingen van de federale overheid, compenseren. Dat betekent echter niet dat de minister geen coördinerende of faciliterende rol wil opnemen waar mogelijk of opportuun.

3.3. Lokale samenwerking, verzelfstandiging en personeel

In het verlengde van de conceptnota over uitzendarbeid bij lokale besturen is het regelgevend traject lopende. Het akkoord van de minister van Begroting werd bekomen en het dossier zal snel voor een eerste principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Als het regelgevend traject verder normaal verloopt, zal het dossier wellicht nog voor het zomerreces van 2017 worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

Inzake intergemeentelijke samenwerking heeft de minister momenteel geen zicht op een status quo of een vermindering van het aantal intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ingevolge de maatregel om het aantal samenwerkingsverbanden te verminderen. Deze vraag is hoe dan ook moeilijk te beantwoorden omdat individuele gemeenten niet zelf de mogelijkheid tot meervoudige doelstellingen kunnen benutten, maar het IGS waar ze deel van uitmaken dat doet.

De vraag werd gesteld waarom het aantal IGS-verbanden of aantal IGS-mandaten niet wordt aangepakt. De minister antwoordt dat het tot de autonomie van de gemeenten behoort om gezamenlijk intergemeentelijke samenwerkingsverbanden op te richten, ze van mandaten te voorzien en ze te doen verdwijnen. Het beleid van de regering is op lokale autonomie en decentralisering gericht, niet op afbreuk daarvan.

Bij de voorbereiding van de meest recente wijziging van het decreet houdende de Intergemeentelijke Samenwerking kwam de beursgang van bepaalde samenwerkingsverbanden ter sprake. De conclusie was dat die haaks staat op de principes van de intergemeentelijke samenwerking zoals die vandaag zijn ingeschreven in het IGS-decreet. Er werd, conform het regeerakkoord en de beleidsnota, gekozen voor een beperkte en vergrendelde deelname in het kapitaal door een private partner. Dit biedt meer garanties dan een beursgang, bijvoorbeeld inzake transparantie, duurtijd en bestendigheid van de participatie. Het gaat specifiek over de sectoren energie en afval. Een en ander kwam recent nog uitgebreid aan bod tijdens het debat over Eandis.

3.4. Lokale organisatie en werking

3.4.1. Decreet Lokaal Bestuur: gemeente-OCMW

Er waren vragen over de integratie van het OCMW in de gemeente, met name of dit juridisch voldoende werd onderzocht. De minister bevestigt dat er een advies van de Raad van State is geweest, maar het ging over een advies op een federaal wetsontwerp. De Federale Regering heeft een initiatief genomen, maar dit stuitte op bezwaren bij de Raad van State. Daarop heeft de Vlaamse Regering beslist niet langer te wachten op een wijziging van artikel 1 van de federale OCMW-wet.

Bij de voorbereiding van het decreet Lokaal Bestuur, waarvan de contouren zijn vastgelegd in de conceptnota, heeft ABB zich laten bijstaan door externe juridische adviseurs. Het is het vaste voornemen van de regering een integratie te realiseren die de toets van de Raad van State kan doorstaan.

Sommige leden wierpen de vraag op wat er moet gebeuren in de lokale besturen die op 1 januari 2019 niet klaar zijn voor de integratie. De minister antwoordt dat de integratiebeweging al veel langer dan vandaag aan de gang is dan deze bestuursperiode. Veel gemeenten hebben nog slechts één secretaris en/of financieel beheerder voor beide besturen. Wat de regering nu doet, ligt in het verlengde van die evolutie. In ieder geval is het niet de bedoeling om uitstel te verlenen. De besturen zijn echt wel op de hoogte van de komende integratie, niet in het minst via de VVSG. Vanaf 1 januari 2019 zal de integratie zich dus in alle Vlaamse gemeenten voltrekken.

De minister bevestigt nog dat het recht op maatschappelijke bijstand en een menswaardig bestaan geenszins kan worden aangetast door het decreet Lokaal Bestuur en dat dit decreet de OCMW-opdracht, vervat in artikel 1 van de OCMW-wet zal behouden, zoals artikel 2 in het OCMW-decreet dit ook doet.

3.4.2. Binnengemeentelijke decentralisatie

De voornaamste vereenvoudiging inzake binnengemeentelijke decentralisatie is dat de werking van de districten zoveel als mogelijk werd afgestemd op de werking van de gemeente, waar in het verleden veel afwijkende bepalingen bestonden. Er werd rekening gehouden met vragen en gesignaleerde problemen vanuit het werkveld. Zo werd op vraag van het werkveld 'voorzitter van het districtscollege' vervangen door 'districtsvoorzitter', en werd overal in de regeling gespecificeerd over welke voorzitter (van raad of college) het precies gaat. Eveneens op vraag van het werkveld werd de regelgeving van de districten maximaal afgestemd op de regeling van de gemeente, dit in het bijzonder voor de installatievergadering en werking van de districten. Een andere bezorgdheid vanuit het werkveld was het aantal mandaten in het districtscollege en de bepaling hiervan door de Vlaamse overheid. Er wordt onderzocht of de bevoegdheid tot het bepalen van het aantal uitvoerende mandaten in de districten, in het kader van de lokale autonomie binnen het decreet Lokaal Bestuur kan worden overgelaten aan het desbetreffende lokale bestuur.

3.4.3. Verkiezingen: regelgeving

Het ontwerp van decreet tot wijziging van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet zal eerstdaags ter principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd, waarna het advies van de Raad van State kan worden gevraagd. Na ontvangst van dat advies, zal het ontwerp van decreet voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd en kan het worden ingediend bij het Vlaams Parlement. Dat zal wellicht gebeuren in het voorjaar van 2017.

Voor het goedkeuren van de uitvoeringsbesluiten wordt best gewacht tot het ontwerp van decreet zelf is goedgekeurd. Uiteraard zal wel al gestart worden met de voorbereiding van de ontwerpteksten van de uitvoeringsbesluiten.

3.5. Beleid inzake steden, Brussel en Vlaamse Rand

In eerste instantie wordt er vanuit het stedenbeleid gefocust op de dertien centrumsteden en de VGC. Zo zal een programma worden opgestart dat de samenwerking tussen de dertien centrumsteden en de VGC rond smart city actief zal stimuleren. Dit is noodzakelijk om enige slagkracht te kunnen ontwikkelen en verregaande versnippering te vermijden. In een tweede fase is het de bedoeling de leerervaringen en eventuele referentiemodellen breder te communiceren, zodat ze

inspirerend kunnen zijn en expertise kunnen aanleveren voor andere steden en gemeenten.

Wat de andere partners betreft, is er in de opstartfase afstemming geweest binnen de Vlaamse overheid met Het Facilitair Bedrijf, AIV, EWI en VITO. Bij de uitrol van dit project zal er een klankbordgroep worden voorzien met relevante maatschappelijke spelers zoals VITO, Agoria, de Sociale Innovatiefabriek enzovoort. De VGC zal ook betrokken worden en er zal worden afgestemd met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Met de Stadsmonitor worden de evoluties inzake stedelijke problematieken en uitdagingen nauwgezet opgevolgd. Het is de ambitie om na te gaan of achterliggende data ook beter ontsloten kunnen worden. Met het smartcityconcept is het onder andere de bedoeling te gaan kijken welke open en realtime data aanwezig en beschikbaar zijn om stedelijke uitdagingen aan te pakken. Realtime data die permanent geactualiseerd worden, zijn inderdaad nuttig om korter op de bal te spelen en sneller evoluties in steden waar te nemen.

Er wordt actief ingezet op informatieverstrekking inzake de Europese Urban Agenda. Dit gebeurt via de eigen kanalen van de Vlaamse overheid, met name via het Strategisch Overlegorgaan Internationale Aangelegenheden, maar ook via de VVSG en het Kenniscentrum Vlaamse Steden. ABB heeft zich kandidaat gesteld om deel te nemen als partner in de EU Urban Agenda voor het thema 'Digital Transition'. De minister verwijst naar het Kenniscentrum Vlaamse Steden voor een oplistings van de Europese projecten. Ook bij het Vleva kan dergelijke informatie worden gevonden.

De kwaliteitskamer stadsvernieuwingprojecten betreft een delegatie van de jury stadsvernieuwing die de lopende projectsubsidies opvolgt en de kwaliteit van de projecten bewaakt. De kwaliteitskamer komt twee à drie keer per jaar samen. Jaarlijks wordt op die manier bij een vijftiental projecten gevraagd naar een stand van zaken van hun stadsvernieuwingproject. Voor alle projecten die aan bod kwamen, werden een aantal aanbevelingen geformuleerd die aan de desbetreffende steden werden bezorgd. Er wordt van de steden verwacht dat ze rekening houden met deze aanbevelingen en dat ze indien nodig hun project daaraan aanpassen.

Er wordt jaarlijks 360.000 euro uitgetrokken voor de conceptsubsidies. Dit is voldoende voor een vijftal projecten per jaar. Het budget bedraagt maximaal 90.000 euro per concept. De overige middelen (ongeveer 9,3 miljoen euro) gaan naar projectsubsidies.

Er werd opgemerkt dat het belangrijk is om Brussel bij de Stadsmonitor te betrekken. De minister bevestigt dit. Voor wat de peiling betreft, zal er gekoppeld worden aan de Taalbarometer. De bevraging wordt geïnspireerd op het model van de Stadsmonitor en zal voldoende relevante informatie kunnen aanbrengen.

De commissievoorzitter vroeg waarom data omtrent stedelijkheid niet meteen geografisch zichtbaar worden gemaakt in een systeem of app, bijvoorbeeld met behulp van google maps. De minister verwijst naar reeds bestaande toepassingen van het Agentschap Informatie Vlaanderen en Het Facilitair Bedrijf die hieraan tegemoetkomen. Zo zijn de Geopuntkaarttoepassingen beschikbaar. Ook is er KLIP voor (ondergrondse) leidinggebonden nutswerken. De kaarttoepassing 'Hinder in kaart' kan belangrijk zijn in het kader van de mobiliteit.

4. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister

Ingrid Pira kijkt uit naar het advies van de Raad van State over de toekomstige regeling van de integratie van het OCMW in de gemeente. Ze stelt vast dat de minister spreekt van een decretale verplichting van de integratie vanaf 1 januari 2019, maar wat als een gemeente zich toch niet conformeert? Is er een stok achter de deur of een sanctioneringsmechanisme?

De spreker is verheugd dat het artikel 1 van de federale OCMW-wet zal worden overgenomen in de Vlaamse regeling. Ze wacht nog even op de exacte formulering vooraleer helemaal enthousiast te worden. Of wordt het artikel 1 van de OCMW-wet letterlijk overgenomen?

In de beleidsbrief staat dat de bestaande samenwerkingsverbanden voor gemeenten en OCMW's zoveel mogelijk behouden zullen worden. Bert Maertens had daar ook al op gewezen in zijn tussenkomst. Wat betekent die passage eigenlijk?

Wat de minister antwoordde over het Vrijstellingenbesluit is voor *Ingrid Pira* nieuw. Zij had begrepen dat de Vlaamse Regering een reeks stedenbouwkundige handelingen heeft vrijgesteld van vergunning en dat daar lokaal niet van kan worden afgeweken. De VVSG had hier opmerkingen over omdat de context per gemeente kan verschillen. Als het effectief zo is dat er afwijkingsmogelijkheden zijn voor de gemeenten, dan kan de spreker zich hier alvast volledig in vinden.

Inzake stads- en regiovorming zijn er opdrachten gegeven om dat instrument verder te onderzoeken. Dat zou inderdaad goed zijn. Er zijn tal van IGS-verbanden en verschillende ministers zetten ook sterk in op regiovorming. Het is nodig dat die gebiedsomschrijvingen op elkaar afgestemd worden zodat de verrommeling kleiner wordt in plaats van groter.

De spreker blijft bij haar vraag waarom de intercommunales niet worden aangepakt. De minister wil blijkbaar niets opleggen en alles aan de lokale besturen overlaten. De spreker meent echter dat de aanpak van de intercommunales een Vlaams initiatief moet zijn. Dat landschap zal nooit gesaneerd geraken als er geen initiatief vanuit het Vlaamse niveau komt.

Minister *Liesbeth Homans* zegt dat het niet mogelijk is dat gemeenten zich niet zouden conformeren aan de decretale regeling van de integratie van het OCMW in de gemeente. Stel dat een gemeente zowel een gemeenteraad als een OCMW-raad zou installeren, dan zal de minister van Binnenlands Bestuur vanuit de toezichthoudende functie gewoon ingrijpen.

De minister deelt de bekommernis dat mensen die het nodig hebben blijvend en op een menswaardige manier worden ondersteund. Ze bevestigt dat de tekst van artikel 1 van de OCMW-wet zal worden overgenomen in de decretale regeling. Het zal niet de gemeenteraad zijn die zal beslissen over individuele hulpdossiers. Daar zal een apart comité voor worden opgericht.

II. Integratie en Inburgering

1. Toelichting door minister Liesbeth Homans

1.1. Inleiding

Minister *Liesbeth Homans* zegt dat Vlaanderen steeds diverser wordt. Begin 2014 was 19% van de Vlamingen van buitenlandse herkomst. Het gaat om een gemiddelde voor gans Vlaanderen. In de stad Antwerpen bijvoorbeeld is 45,6% van

alle inwoners van buitenlandse herkomst. In Genk gaat het om 55,5% en in Maasmechelen om 55,7%. De afgelopen jaren was er ook een verhoogde vluchtelingeninstroom en een toegenomen terreurdreiging, hoewel men tussen beide geen verband moet leggen. Dit zorgt voor behoorlijk wat uitdagingen om samen een samenleving op te bouwen, waaraan iedereen, ongeacht herkomst, evenredig participeert.

Het doel van het beleid is te komen tot een actief en gedeeld burgerschap en een evenredige participatie binnen een kader van normen en waarden eigen aan de Vlaamse samenleving en met respect voor ieders eigenheid. Er zijn vier strategische doelstellingen om dit te realiseren. Bovendien bestaat er een sterk instrumentarium om het integratieproces op het terrein te stimuleren.

De minister verwijst naar het feit dat de sector tijdens deze legislatuur grondig werd hervormd. De vroegere onthaalbureaus, de integratiecentra en de tolkdiensten zijn eind 2014 ingekanteld in het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering. De Huizen van het Nederlands kantelden eind 2015 in. Naast het Vlaams agentschap zijn er de stedelijke agentschappen in Antwerpen en Gent en het Huis van het Nederlands in Brussel. De nauwe samenwerking en onderlinge afstemming zorgen voor meer eenheid van beleid, een betere en meer uniforme dienstverlening, het beter opvangen van nieuwe uitdagingen en een efficiëntere afstemming met derden.

Het afgelopen werkjaar werd men geconfronteerd met een sterke instroom van vluchtelingen. De instroom van vluchtelingen in Vlaanderen nam in 2017 met 340% toe in vergelijking met 2014. Tot en met augustus 2016 werden 9987 vluchtelingen geregistreerd als doelgroep van de verplichte inburgering in Vlaanderen. In 2014 ging het nog om 3421 vluchtelingen. In 2016 is 40% van de inburgeringscursisten vluchteling. In 2015 ging het nog om 21% en in 2014 om 15%.

Om de stijging op te vangen werden er in 2016 extra middelen vrijgemaakt. Er werd in een bedrag van 23 miljoen euro voorzien voor de agentschappen en van 20 miljoen euro voor de lokale besturen. Uiteraard is er ook een impact op de werking van de agentschappen. Het is voor hen een grote uitdaging om tijdig in voldoende inburgeringstrajecten te voorzien. Men is daar ook in geslaagd, hetgeen blijkt uit het feit dat er geen wachtlijsten zijn. Er is ook ingezet op het ondersteunen van de lokale besturen. Er werden bijvoorbeeld cijfergegevens verzameld en ter beschikking gesteld, een infolijn asiel opgericht en inspiratiedagen georganiseerd.

1.2. In alle relevante domeinen de herkomstkloof verminderen

1.2.1. *Alle betrokken beleidsdomeinen nemen maatregelen*

Alle betrokken beleidsdomeinen moeten maatregelen nemen. Integratie is immers een verantwoordelijkheid van elke minister. Zo is minister Crevits bijvoorbeeld verantwoordelijk voor het inrichten van het onthaalonderwijs voor minderjarige nieuwkomers. Minister Muyters is verantwoordelijk voor het activeren van anders-talige werkzoekenden en zet in op het Nederlands leren als onderdeel van het traject naar werk.

De coördinatie gebeurt via het horizontaal Integratiebeleidsplan dat werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 juli 2016. Dit plan wordt voortdurend aangepast en blijft zoeken naar dwarsverbanden over de beleidsdomeinen heen. Drie elementen zijn cruciaal in het vervolgproces en de bijsturing: monitoring, evaluatie en afstemming/kennisdeling.

De coördinatie gebeurt eveneens via de Commissie Integratiebeleid waarvan de Vlaamse Diversiteitsambtenaar voorzitter is. Leden van de commissie zijn het

Minderhedenforum, de VGC, de VVSG en afgevaardigden-experten vanuit verschillende beleidsdomeinen (Onderwijs, Welzijn, Sport, Jeugd enzovoort).

1.2.2. Beleid op basis van monitoring

Om de herkomstkloof te kunnen verkleinen moet deze binnen alle beleidsdomeinen gemonitord worden. Bedoeling is om knelpunten bloot te leggen en evoluties op te volgen. Er is een ondersteuningsaanbod inzake 'monitoring herkomst' ontwikkeld. Binnen de Vlaamse Regering is afgesproken dat elk beleidsdomein op basis van een eensluidende definitie de participatie van personen van buitenlandse herkomst zal monitoren.

Er wordt jaarlijks een editie van de lokale inburgerings- en integratiemonitor gelanceerd. Het gaat om een rapport dat per gemeente wordt opgesteld met verschillende indicatoren over personen van buitenlandse herkomst. De monitor wordt in 2017 geëvalueerd.

Men blijft inzetten op beleidsrelevant onderzoek. In 2017 zal er een bevraging gebeuren van personen van buitenlandse herkomst over 'samenleven in diversiteit'. Men zal peilen naar interculturele contacten, het taalgebruik, wederzijdse houdingen, identiteitsbeleving bij personen van buitenlandse herkomst en van Belgische herkomst. Samen met Welzijn zal ook een gezinsenquête worden gehouden, met aandacht voor het bereiken van voldoende personen van buitenlandse herkomst.

Verder wordt samen met Werk de leerstoel Migratie, Integratie en Arbeidsmarkt gelanceerd. Daarmee zal tot midden 2019 onderzoek gevoerd worden naar de integratie op de arbeidsmarkt van personen van buitenlandse herkomst.

1.2.3. Beleid in samenspraak met het middenveld

Het Minderhedenforum vervult een trekkersrol bij de uitwerking van het Integratiepact. De bedoeling van dit pact is een breed draagvlak creëren om discriminatie op basis van afkomst te bestrijden. Het Integratiepact zal worden ondertekend in het voorjaar van 2017. Een en ander zit perfect op schema.

Begin 2017 komt er ook een sensibiliseringscampagne tegen discriminatie. De campagne zal gericht worden naar de brede bevolking om hen bewust te maken van vooroordelen. Dat kunnen vooroordelen zijn op basis van herkomst, uiterlijk, handicap enzovoort. Het gaat om allerlei mogelijke voedingsbodems voor discriminatie.

Op basis van de onderzoeksresultaten zal de beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst waar nodig worden bijgestuurd.

1.3. Blijven investeren in het verhogen van de kennis Nederlands als tweede taal

1.3.1. Naar een behoeftedekkend aanbod NT2

De conceptnota inzake NT2-beleid werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 maart 2016. De conceptnota legt de basis voor een sterkere aansturing vanuit Inburgering over het aanbod NT2, waarbij de noden van de anderstaligen centraal staan en de middelen onder het beheer van de minister bevoegd voor Inburgering komen.

De drie agentschappen en het Huis van het Nederlands vertolken een belangrijke opdracht bij de nadere uitwerking van het behoeftedekkend aanbod. De aanbod-

verstrekkers NT2, VDAB en AHOVOKS worden uiteraard betrokken. Er komt een nieuw logistiek kader tegen september 2018.

In afwachting van de uitrol van de NT2-conceptnota blijven de agentschappen en het Huis van het Nederlands initiatieven nemen om vraag en aanbod inzake NT2 op elkaar af te stemmen. Ze werken binnen hun huidige decretale opdracht. Op basis van de conceptnota wil men die opdracht verfijnen en hun regisseursrol afdwingbaar maken.

Men wil geïntegreerde opleidingstrajecten stimuleren, bijvoorbeeld een opleiding naar werk gecombineerd met het aanleren van de Nederlandse taal. Nederlands leren gebeurt niet enkel via cursussen. Ook daarbuiten moet men extra oefenkansen stimuleren, bijvoorbeeld in de vorm van conversatietafels, vrijetijdsactiviteiten met anderstaligen en Nederlandstaligen of vrijwilligerswerk.

De agentschappen en het Huis van het Nederlands zijn de aanspreekpunten voor ondersteuning van het aanbod aan oefenkansen Nederlands. Er wordt in 2017 een extra investering van 1 miljoen euro gedaan om het extra aanbod aan oefenkansen uit te breiden. Men gaat ook verder met het ontwikkelen van het digitaal platform Nedbox.

1.3.2. Taal(promotie)beleid

De minister vindt de kennis van het Nederlands een belangrijke hefboom in het verhogen van de maatschappelijke participatie. De agentschappen en het Huis van het Nederlands spelen een belangrijke rol om organisaties en de overheid te stimuleren om in duidelijk Nederlands te communiceren. Ter illustratie verwijst de minister naar het project 'Klare taal' dat betrekking heeft op de briefcommunicatie met mensen van buitenlandse herkomst die in een sociale woning gehuisvest zijn. Het moet ook mogelijk zijn om te werken met pictogrammen. Uiteraard moet het Nederlands leren vooropstaan, maar pictogrammen kunnen in het begin wel belangrijk zijn om mensen op de juiste weg te krijgen wat het Nederlands leren betreft.

Gelet op het grote aantal verschillende talen dat intussen in Vlaanderen wordt gesproken, is het niet altijd evident om de gepaste tolk of vertaler te vinden. Het aanbod sociaal tolken en vertalen zal daarom optimaal worden ingebed in een breder taalbeleid en worden afgestemd op de prioriteiten van de gebruikers.

1.3.3. Optimalisering werking Huizen van het Nederlands

In 2015 zijn de Huizen van het Nederlands ingekanteld in de agentschappen. Het Huis van het Nederlands Brussel bleef behouden gelet op de specifieke Brusselse context. Een en ander heeft geleid tot een betere loketwerking en meer uniforme dienstverlening.

De agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel zijn bevoegd om het taalniveau Nederlands te attesteren. Vanaf voorjaar 2017 kunnen in dat kader taaltesten worden afgenomen en attesten uitgereikt.

1.4. Versterken bestuurskracht lokale besturen inzake lokaal integratiebeleid

1.4.1. Versterken regierol lokale besturen

De VVSG en de VGC zijn als externe expert opgenomen in de Commissie Integratiebeleid. De intergemeentelijke samenwerking wordt verder versterkt. Er werden subsidies verleend aan zeven pilootprojecten die tot 2018 lopen. Het eerste project heeft betrekking op Ninove, Zottegem, Herzele, Erpe-Mere en Brakel. Het

tweede project situeert zich in Grobbendonk, Kasterlee, Lille, Olen en Vorselaar, het derde in Affligem, Liedekerke en Denderleeuw, het vierde in Borsbeek, Aartselaar en Mortsel, het vijfde in De Panne, Nieuwpoort, Middelkerke en Koksijde, het zesde in Lebbeke, Dendermonde en Buggenhout en het zevende in Wemmel, Drogenbos, Wezenbeek-Oppem, Linkebeek en Sint-Genesius-Rode.

Los van deze subsidies om de lokale regierol te versterken, komt er ook een lerend netwerk in een samenwerking tussen AgII, ABB en VVSG.

Gelet op de verhoogde instroom aan vluchtelingen werd vanuit Binnenlands Bestuur een bedrag van 20 miljoen euro voorzien. De eerste schijf werd toegekend aan 156 gemeenten. De tweede schijf zal in december 2016 worden toegekend. De middelen kunnen vrij aangewend worden tot 2018.

Ook in het kader van de verhoogde instroom werden twee inspiratiedagen voor de lokale besturen georganiseerd door ABB, de agentschappen en de VVSG. Verder is er een infolijn asiel van de agentschappen voor de lokale besturen in elke regio.

Gelet op de specifieke problematiek in de Vlaamse Rand, waar er niet alleen een verhoogde instroom aan vluchtelingen is maar er ook veel anderstaligen wonen, wordt daar een aanpak op maat voorzien. AgII ontwikkelt dit specifieke beleid, monitort samen met de lokale besturen de instroom en voert de screenings-gesprekken met de nieuwe inwoners. Dit project loopt reeds in Dilbeek en Sint-Pieters-Leeuw. Bij de verdere uitrol zal de focus op Vilvoorde komen te liggen.

1.4.2. Versterken integratie- en inburgeringsbeleid in Brussel

Vlaanderen is vooralsnog het enige gewest waar er een verplichte inburgering bestaat (sinds 2014). Het zou goed zijn moest men ook in Brussel een dergelijk beleid voeren. Er bestaat alvast een nauwe samenwerking tussen de VGC en AgII en er werd intussen ook een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Er zal in 2017 een omgevingsanalyse en behoefteonderzoek gebeuren door AgII in samenwerking met de VGC.

Wat de verplichte inburgering in Brussel betreft, werd een voorontwerp van ordonnantie in eerste lezing goedgekeurd door Brusselse Regering op 14 april 2016. De minister heeft op eigen initiatief haar standpunt over de tekst geformuleerd. Samen met de Vlaamse minister bevoegd voor Brussel zullen de verdere ontwikkelingen worden opgevolgd en zal de betrokkenheid bij het uitwerken van een samenwerkingsovereenkomst worden bewaakt.

Begin deze maand werd de minister gecontacteerd door Brussels minister Pascal Smet, die in de GGC bevoegd is voor Inburgering, met de melding dat Vlaanderen zal worden uitgenodigd voor overleg over de verplichte inburgering in Brussel.

1.5. Behoeftedekkend individueel vormings- en begeleidingsaanbod

1.5.1. Doeltreffendheid inburgering verder verhogen

Er werd een resultaatsverbintenis ingevoerd. Wie geslaagd is voor MO en taal-niveau A2 behaald heeft, ontvangt een inburgeringsattest.

In het kader van de cursus MO hanteren de agentschappen een uniforme evaluatiemethodiek en gemeenschappelijk evaluatiereglement. Ook zet men versterkt in op normen en waarden. Op gefaseerde wijze zullen bij de inburgeraars tevredenheidsmetingen worden ingevoerd.

Er bestaat een aanbod op maat voor laaggeletterde vrouwen met kinderen via proeftuinen in samenwerking met Kind en Gezin en basiseducatie. Dit is een project in cofinanciering met AMIF. Er werden door AgII optimalisatieprocessen opgestart inzake begeleiding met het oog op diplomagelijkschakeling en loopbaanoriëntatie. De bevindingen e-inclusie van het project Atlas worden naar een meer algemene aanpak vertaald. Bedoeling hiervan is het aanleren of versterken van digitale vaardigheden bij nieuwkomers. Het beheer van de Kruispuntbank Inburgering, het registratiesysteem van de inburgeraars, wordt overgedragen van ABB naar AgII.

1.5.2. Meer personen van buitenlandse herkomst bereiken

Om nog meer personen van buitenlandse herkomst te bereiken, is het nodig meer inzicht te verwerven in de specifieke noden en de mogelijke aanpak voor bepaalde profielen van inburgeraars via AMIF-projecten. Via een aanbod op maat kan men ook mensen die niet aan de inburgeringsplicht zijn onderworpen op een vrijwillige manier bereiken.

Ook voor de imams wordt een inburgering op maat voorzien. Er zijn pilootprojecten binnen het Vlaams Actieplan Radicalisering. Het project in Antwerpen is intussen afgelopen terwijl het project in Vlaams-Brabant nog loopt. Het Antwerpse project wordt met één jaar verlengd om het nog te verdiepen en de focus te verbreden naar bedienaars van andere erkende erediensten.

Men wil nog meer inzetten op een samenwerking met allerlei partners. De minister vermeldt een kaderovereenkomst tussen AgII en het Agentschap Zorg en Gezondheid en een kaderovereenkomst tussen de agentschappen en de VDAB.

1.5.3. Gericht aanbod naar minderjarige nieuwkomers

De agentschappen ontwikkelen een aanbod op maat via de proeftuinenmethode. Dit kadert eveneens binnen AMIF. Projecten rond de centrale begeleiding voor zestien- tot achttienjarige nieuwkomers lopen reeds. Projecten met betrekking tot het verhogen van de betrokkenheid van ouders bij het kleuteronderwijs zijn nieuw.

De agentschappen hebben de taak om organisaties (bijvoorbeeld scholen of Kind en Gezin) te helpen bij het toegankelijker maken van hun diensten ten aanzien van personen van buitenlandse herkomst. Daarnaast leiden ze ook de kinderen van nieuwkomers toe naar onderwijs. Met dit project wil men in het kader van de opdracht van de agentschappen en in nauwe samenwerking met Onderwijs en Welzijn een methodiek ontwikkelen om de betrokkenheid van anderstalige ouders bij het kleuteronderwijs te verhogen.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkomen van Ward Kennes

Ward Kennes zegt dat de minister in haar beleidsbrief het voornaamste knelpunt identificeert, met name de integratie en inburgering van mensen die erkend zijn als vluchteling. Het idee om de herkomstkloof terug te dringen stond al in de vorige beleidsbrief. Ondertussen is er een horizontaal integratiebeleidsplan, maar misschien moet de samenwerking nog wat beter uitgewerkt worden, zeker met andere ministers dan de minister voor Onderwijs. Voorts vindt hij dat de uiteenlopende Europese fondsen niet kunnen, maar moeten benut worden. Het is aan de Vlaamse Regering om daarover te waken. Wat bedoelt de minister als ze zegt dat er 'aandacht moet gaan naar' de Europese fondsen?

Wat is de finaliteit van een leerstoel Migratie, Integratie en Arbeidsmarkt? Dit moet verder gaan dan gegevensverzameling en monitoring. Kan de minister hierover meer duidelijkheid geven?

Men streeft naar een sterkere betrokkenheid van het middenveld bij het integratiebeleid. De minister wil de organisatie van de beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst waar nodig bijsturen. Wat bedoelt ze daarmee? Welke belemmeringen ervaren mensen van buitenlandse herkomst zelf inzake beleidsparticipatie?

Sensibilisering tegen discriminatie en om vooroordelen weg te werken, blijft helaas nodig. Kunnen er details worden gegeven over de campagne die begin 2017 start? Wat volgt er als sensibilisering onvoldoende zou blijken te zijn?

De kennis van het Nederlands is een sleutel voor goede participatie en integratie. De commissie heeft zich daar al over uitgesproken bij de bespreking van het rapport 'Op Maat' van de Vlaamse Onderwijsinspectie. Daaruit bleek dat het opleidingsaanbod nog te veel de vraag stuurt. Het aanbod is dus niet behoeftedekkend en evenmin behoeftegericht. De minister stelt 1 miljoen euro extra ter beschikking om het aanbod oefenkansen uit te breiden. Hoe zullen die middelen precies ingezet worden?

De stijgende vraag naar sociaal tolken is mede het gevolg van de vluchtelingen-crisis. Hoe verloopt het project communicatie in de lokale opvanginitiatieven en wat zijn de resultaten?

Vanaf het voorjaar 2017 kunnen anderstaligen in de agentschappen en de Huizen van Nederlands terecht voor een bewijs van hun taalkennis Nederlands. Hoe verloopt de voorbereiding daarvan? Zullen de organismen tijdig klaar zijn om die bewijzen te verstrekken?

Hoe verlopen de proefprojecten in Dilbeek en Sint-Pieters-Leeuw voor de instroom van inwoners van vreemde origine in de Vlaamse Rand? Welke knelpunten kennen ze? Is het de bedoeling dit ook op te zetten in andere gemeenten van de Vlaamse Rand?

De minister wil de intergemeentelijke samenwerking voor integratie versterken. Daarvoor kent ze subsidies toe aan zeven proefprojecten. Wanneer verwacht ze daaruit lessen te kunnen trekken?

Centrumsteden trekken heel wat erkende vluchtelingen aan. Opvallend is dat 29% van de vluchtelingen die op het moment van erkenning in Wallonië wonen, nadien naar Vlaanderen trekt en maar 15% naar Brussel. Concreet gaat het om een instroom van 2345 erkende vluchtelingen van Wallonië naar Vlaanderen. Hoe gaat de minister om met dit recente fenomeen? Heeft ze daarover contact met federale instanties of de andere gewesten?

Hoe reageren de inburgeraars op de resultaatsverbintenis die sinds 2016 vasthangt aan het individueel vormings- en begeleidingsaanbod? Heeft het inburgeringsattest daardoor nu meer waarde gekregen, onder meer voor potentiële werkgevers? Kan de minister al zeggen hoeveel inburgeraars die MO en NT2 volgden, slaagden voor de resultaatsverbintenis en het inburgeringsattest ontvingen?

Wat zijn de resultaten van de proeftuinen voor inburgering op maat voor laaggeletterde vrouwen en hun kinderen? Wanneer en onder welke vorm zal dat structureel worden? Dat is belangrijk gezien het grote aandeel laaggeletterden in de recente toestroom vluchtelingen.

Welke bijkomende en specifieke inspanningen werden geleverd om de vluchtelingen, die in 2016 40% van de inburgeraars uitmaakten, op te vangen? De agentschappen zullen het komende jaar ook nagaan hoe de geïntegreerde aanpak van de zestien- tot achttienjarige nieuwkomers kan worden verankerd in de reguliere werking. Wat zijn de resultaten van die proeftuinen? Hoe hebben de jongeren de zomercursussen maatschappelijke oriëntatie ervaren?

2.2. Tussenkost van Nadia Sminate

Nadia Sminate onthoudt dat er de afgelopen jaren in dit beleidsdomein heel wat hervormd is. Dit heeft bijgedragen tot de professionalisering van het beleid.

Het horizontale integratiebeleidsplan werd recent goedgekeurd. Het gaat om een dynamisch plan, en dat is een goeie zaak. Kan de minister hierover meer informatie geven?

Een lerend netwerk, waarin internationaal goede praktijken worden uitgewisseld, is geen overbodige luxe, zeker niet in zo'n snel evoluerende aangelegenheid.

De spreker vraagt meer informatie over de enquête bij personen van buitenlandse herkomst over gedeeld en actief burgerschap. Hoe wordt de doelgroep geselecteerd? Hoe worden die mensen benaderd? Wanneer verwacht de minister de eerste resultaten? Hoe zal ze die vertalen in het beleid?

Het beleid heeft geen kans op slagen zonder betrokkenheid van het middenveld. Het Minderhedenforum zou midden oktober een plan van aanpak klaar hebben voor zijn aandeel in het Integratiepact. Is hier al meer over bekend? Wat staat er in dat plan aanpak?

2.3. Tussenkost van Yasmine Kherbache

Yasmine Kherbache beaamt dat alle integratie- en inburgeringszeilen moeten worden bijgezet om van de diverse samenleving een succes te maken, dit gezien de groeiende diversiteit, instroom van vluchtelingen en angst voor terreur. De minister verwees naar de toegenomen instroom in de periode 2014-16, die zal doorwerken op het aantal inburgeraars in 2017. Hoe wordt dit in de begroting 2017 opgevangen? Wordt de eenmalige bijstelling in 2016 teruggeschoefd in 2017? Voor de agentschappen van Antwerpen en Gent gaat het om 4 miljoen euro minder en voor AgII om 7 miljoen euro. Hoe is die daling te verklaren? Is dat gebaseerd op ramingen van de instroom in 2017?

Zal de sensibiliseringscampagne tegen discriminatie afgestemd worden op de campagne die minister Muyters aankondigde? Op het vlak van onderzoek zal de minister alvast wel met hem samenwerken.

Voorts wil de spreker weten hoeveel imams het Antwerpse inburgeringstraject volgden. De minister stelt terecht voor dat uit te breiden, maar heeft het over nieuwkomers uit 'andere' erkende erediensten. De spreker suggereert dat open te trekken tot 'alle' erkende erediensten.

Yasmine Kherbache vindt het goed dat er in de beleidsbrief sterk de nadruk wordt gelegd op monitoring en onderzoek. Is er afstemming tussen de Vlaamse monitoring en de federale sociaaleconomische monitoring? Dat is in het belang van beide bevoegdheidsniveaus.

Sensibilisering is belangrijk om discriminatie te bestrijden en het samenleven in diversiteit te bevorderen. Onderzoek kan inzichten bijbrengen die daartoe kunnen bijdragen. In het kader van de bestrijding van discriminatie is de bewijsvoering

vaak een probleem. Er zijn ter zake twee types praktijktests: individueel of klachtgedreven praktijktesten en meer wetenschappelijke praktijktesten waar men op macroniveau een beeld krijgt van een bepaalde sector, domein of regio. De minister liet zich positief uit over die laatste praktijktests in de woningsector. Mag de leerstoel dergelijke wetenschappelijke praktijktests ontwikkelen?

Wordt de impact van de instroom van asielzoekers op het lokale niveau, sociale diensten, scholen en woningmarkt gemeten? Worden enkel personen met een migratieachtergrond of een staal van de bevolking bevraagd naar hun houding ten opzichte van gedeeld burgerschap? Omdat gedeeld burgerschap tweerichtingsverkeer is, is de tweede optie aangewezen.

2.4. Tussenkost van Marnic De Meulemeester

Marnic De Meulemeester weet dat het Minderhedenforum gevraagd is een trek-ersrol te spelen bij de uitwerking van het Integratiepact. Het plan van aanpak zou klaar zijn tegen midden oktober 2016. Is dat plan er? Welke partners worden ingeschakeld? Hoe is de verhouding tussen het Minderhedenforum en de minister?

Bij mensen van buitenlandse herkomst zal gepeild worden naar de sociale samenhang, de interculturele contacten, het taalgebruik enzovoort. De resultaten zullen gebruikt worden om de Integratiemonitor te verbeteren. Het is cruciaal om alle doelgroepen te enquêteren, ook die groepen die vandaag moeilijk te bereiken zijn. De enquête die al in de vorige beleidsbrief aangekondigd werd, zou starten in het voorjaar 2017. Zal die timing gehaald worden?

In de vorige beleidsbrief werden maatregelen aangekondigd om de participatie van personen van buitenlandse herkomst te versterken, maar de minister zei te wachten op de resultaten van een onderzoeksoopdracht, die verwacht werden tegen midden 2016. Zijn die resultaten al bekend? Wanneer komen er hieromtrent concrete acties?

Gezien de groeiende groep inburgeraars, moet het aanbod NT2 versterkt en flexibeler worden. Het is goed dat er een opvolging komt van de doorlichting door de Onderwijsinspectie. Open Vld rekent op snelle maatregelen om nog langere wachtlijsten te vermijden.

Steden en gemeenten spelen een belangrijke regierol inzake integratie. Aan zeven pilootprojecten inzake intergemeentelijke samenwerking heeft de minister een subsidie toegekend. Welke projecten zijn er gekozen en wat waren de selectiecriteria?

Om de lokale besturen te ondersteunen inzake de opvang van de vluchtelingenstroom, kregen zij vorig jaar 20 miljoen euro extra. Een eerste schijf is al uitbetaald aan 156 gemeenten, een tweede schijf van 1 miljoen euro wordt in december uitgekeerd. Op basis van welke criteria zal de tweede schijf worden toegekend?

Marnic De Meulemeester vraagt naar een eerste evaluatie van de proeftuinen voor een betere inburgering van laaggeletterde vrouwen met jonge kinderen. Kan het initiatief al uitgebreid worden naar de rest van Vlaanderen? En zo ja, naar welke gemeenten?

De minister nam zich vorig jaar voor ook EU-burgers zoveel mogelijk aan de inburgeringsplicht te onderwerpen. Wat is de stand van zaken? Wat zal er daaromtrent nog ondernomen worden?

2.5. Tussenkost van An Moerenhout

An Moerenhout vraagt welke rechtspositie de koepelstructuur van het Integratiepact zal kennen. Wordt er personeel aan toegekend? Welke rol krijgt het Minderhedenforum erin? Wie zal de leiding nemen? Het Minderhedenforum is op zoek naar partners om de koepelstructuur te bevolken. Wat is de timing van de zoektocht? Zijn er nog andere noemenswaardige ontwikkelingen in die projectaanvraag?

An Moerenhout wil weten of alle taaltests en alle deeltesten digitaal zullen worden afgenomen. Hoe ziet zo'n digitale test er concreet uit? Wat met nieuwkomers die niet met de computer kunnen werken?

Hoeveel voltijdse sociaal tolken kwamen er het voorbije jaar bij? Zijn er nog bijkomende tolken nodig?

Gezien de grote vraag naar NT2 pleit de spreker ervoor in te zetten op het aanleren van het Nederlands op de werkvloer. Volgens onderzoek is dat de snelste manier om een taal te leren. De minister blijft vaag en zegt enkel dat de conceptnota NT2 de komende maanden geoperationaliseerd wordt. Groen kijkt daar reikhalzend naar uit. Ook is men benieuwd naar de enquête over samenleven in diversiteit. Wat zal met de resultaten ervan gebeuren?

Volgens een voortgangsrapport van juli 2016 zouden de lokale besturen na de zomer van 2016 de grootste impact ondervinden van de vluchtelingentoevloed. Volstaan de 20 miljoen extra daarvoor volgens de lokale besturen?

De spreker is tot slot benieuwd naar de evaluatie van de aangepaste inburgering voor ongeletterde vrouwen met jonge kinderen, iets wat ze als uiterst positief omschrijft. Zijn er plannen om dat ook te doen in de rest van Vlaanderen?

2.6. Tussenkost van Peter Wouters

Peter Wouters evalueert de extra middelen voor NT2 en voor sociaal tolken als positief. Wat de regierol van de lokale besturen betreft, maakt de minister een accurate analyse van de behoeften in de brede Vlaamse Rand. Wordt het project van de integrale aanpak nog naar andere gemeenten dan Dilbeek en Vilvoorde uitgebreid?

Het lerend netwerk om intergemeentelijke samenwerking te bevorderen, is eveneens positief. Het gaat om een samenwerking tussen ABB, AgII en VVSG. In het najaar vindt een eerste uitwisseling van ervaringen plaats.

In naam van Willy Segers zegt de spreker verheugd te zijn over het inzicht van de Brusselse Regering dat verplichte inburgering noodzakelijk is. Het is echter nog wachten op de praktische implementatie. Het is goed dat de minister de beleidsontwikkelingen verder zal opvolgen en de betrokkenheid bij de samenwerkingsovereenkomst zal bewaken. Zijn er hieromtrent intussen vorderingen gemaakt? Is er zicht op de timing?

Peter Wouters informeert naar de concrete afspraken over de integratie in de reguliere werking van aangepaste inburgering voor ongeletterde vrouwen met jonge kinderen.

Het experimenteel project inzake maatschappelijke oriëntatie en NT2 op maat van de imams is positief, zowel voor hun inburgering als in de strijd tegen radicalisering. Volgens de beleidsbrief loopt het project in Vlaams-Brabant, maar in de media valt te lezen dat het ook in Limburg georganiseerd wordt. Veertien van de zeventien imams van Marokkaanse moskeeën in Limburg volgen blijkbaar sinds

september twee keer per week les Nederlands. Vanwege de Turkse moskeeën zou dergelijke vraag volgens ABB niet gesteld zijn. Kan de minister hierover meer informatie geven? Is het een onderdeel van het pilootproject in samenwerking met Atlas? Is het mogelijk het project uit te breiden naar andere provincies?

2.7. Tussenkomen van Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem hoort veel klachten over het feit dat de lessen maatschappelijke oriëntatie niet overal uniform zouden zijn. Kan er een professionalisering komen?

Zij merkt verder op dat dé Vlaming niet bestaat. Men kan het wel eens zijn over een aantal waarden zoals de gelijkheid van man en vrouw en het respect voor de rechtsstaat. Gelet op het feit dat het aantal inwoners van buitenlandse herkomst steeds toeneemt, moet men zich naar de toekomst wel afvragen wat een Vlaamse norm of waarde is. Het wordt dus steeds moeilijker om te bepalen wie dé Vlaming is. Wat is de gemene deler? In een wereld die steeds diverser wordt, stelt zich dus de vraag hoe de Vlaamse normen en waarden precies worden bepaald. Hoe kan het beleid hierop een antwoord geven?

3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans

3.1. Horizontaal integratiebeleidsplan

Er staan ongeveer 120 acties vermeld in het horizontaal integratiebeleidsplan. Die zijn publiek beschikbaar op www.integratiebeleid.be. Het plan werd op 28 juli 2016 ook bezorgd aan het Vlaams Parlement.

Voor de opvolging van het plan wordt het gemeenschappelijk monitoringssysteem 'Traject' van de Vlaamse overheid gebruikt. Daarin worden alle acties ingevoerd. Er wordt aan de verantwoordelijken binnen de bevoegde beleidsdomeinen gevraagd om periodiek een stand van zaken te geven over deze acties. De voorzitter en secretaris van de Commissie Integratiebeleid hebben toegang tot deze rapportage en kunnen zo de acties mee opvolgen.

Op basis van deze informatie wordt een jaarlijkse balans opgemaakt. Die balans wordt de eerste maal in juli 2017 vastgesteld in de Commissie Integratiebeleid. Eventuele knelpunten worden aan de leidend ambtenaar, de bevoegde minister en minister Homans als coördinerend minister signaleerd.

In 2018 vindt er een effectieve evaluatie van het plan plaats en een eventuele bijsturing. Deze evaluatie zal aan het parlement bezorgd worden.

3.2. Commissie Integratiebeleid & Europese fondsen

Er werd opgemerkt dat de Europese fondsen beter moeten worden benut. De minister antwoordt dat AMIF en het Europees Sociaal Fonds de meest bekende Europese fondsen zijn wanneer het over integratiebeleid gaat. Deze fondsen worden sowieso benut.

Daarnaast zijn er andere, minder bekende Europese fondsen die mogelijks kunnen benut worden, zoals het Erasmus+-programma, het Europees fonds voor hulp aan de minst bedeelden, het EU-gezondheidsprogramma enzovoort. De Commissie Integratiebeleid zal nagaan hoe de verschillende Europese fondsen bewuster kunnen worden benut in functie van het Vlaams horizontaal en inclusief integratiebeleid.

3.3. Leerstoel Migratie, Integratie en Arbeidsmarkt

In augustus 2016 werd door de administratie van de minister en die van minister Muyters een gezamenlijke onderzoeksopdracht in de vorm van een 'leerstoel' gelanceerd. Dit betekent dat algemene onderzoeksvragen werden geformuleerd, waarbinnen onderzoeksinstanties een concreet onderzoeksvoorstel konden uitwerken.

Er werd gevraagd om rond volgende grote lijnen een voorstel in te dienen:

- arbeidsmarktloopbanen van personen van buitenlandse herkomst in kaart brengen en vergelijken met andere bevolkingsgroepen;
- verklaringen onderzoeken over eventueel vastgestelde verschillen;
- aanbevelingen formuleren voor het Vlaamse inburgeringsbeleid en arbeidsmarktintegratiebeleid.

Een gunningsprocedure om de leerstoel toe te kennen aan een onderzoeksinstantie loopt momenteel nog. Het onderzoeksproject moet nog in 2016 starten en loopt af eind juni 2019. Er worden tussentijdse rapporteringen verwacht.

Er was een suggestie om in het kader van de leerstoel wetenschappelijke praktijktesten te ontwikkelen om discriminatie te kunnen bewijzen. De minister stelt dat het ontwikkelen van wetenschappelijke praktijktesten niet tot de opdrachten behoort. Zoals blijkt uit de hierboven geformuleerde onderzoeksvragen heeft de leerstoel een andere finaliteit.

3.4. Survey 'Samenleven in diversiteit'

De bevraging vindt plaats bij personen tussen 15 en 85 jaar van Belgische, Marokkaanse, Turkse, Poolse, Roemeense en Congolese herkomst. Deze buitenlandse herkomstlanden werden geselecteerd op basis van de landen met de grootste aantallen personen van buitenlandse herkomst in Vlaanderen. De landen waar de herkomstkloof het grootst is, worden geprefereerd.

Er zal een representatieve steekproef in het Rijksregister getrokken worden per herkomstgroep woonachtig in Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De geselecteerde personen zullen eerst via een webenquête benaderd worden. Wanneer zij de webenquête niet invullen, worden ze persoonlijk gecontacteerd door een interviewer voor een face-to-face-interview. In totaal wordt een netto-respons van 4500 personen verwacht.

Een voorwaarde voor een effectief beleid is te weten wat de bijzondere noden, verwachtingen en ervaringen van burgers zijn omtrent samenleven in diversiteit. De eerste doelstelling om te komen tot een evidencebased beleid is dan ook om de blinde vlekken in de data omtrent beeldvorming, identiteitsbeleving, taalgebruik, samenleven, maatschappelijk vertrouwen, discriminatie enzovoort in beeld te brengen. De resultaten van de survey zullen signalen geven waar het beleid moet bijgestuurd of effectiever gemaakt worden. Ook kan er uit blijken of en waar er specifiek thematisch onderzoek nodig is om de evenredige participatie van personen van buitenlandse herkomst te verbeteren.

De effectieve start van de survey is voor het voorjaar van 2017 voorzien. De voorbereiding van het onderzoek zit op schema. De eerste resultaten worden in het voorjaar van 2018 verwacht.

3.5. Monitoring

De vraag werd gesteld hoe er inzake monitoring met de federale overheid wordt samengewerkt. In het kader van de uitgave van de Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor werken ABB en de Studiedienst van de Vlaamse Regering met

een expertengroep die bij iedere editie minstens één keer bijeen wordt geroepen. Hierin zetelen data-experten van zowel de Vlaamse als de federale instanties (onder andere Myria, Unia, POD Maatschappelijke Integratie, ADSEI, Rijksregister, EMN, KSZ). Op deze manier wordt er afgestemd met de federale overheid.

3.6. Integratiepact

Het projectvoorstel van het Minderhedenforum werd op 9 november 2016 bekrachtigd door het monitoringcomité van AMIF. Het Minderhedenforum zal de koepelstructuur vanaf 1 december 2016 opstarten. Het zal een vzw worden met een vijftal personeelsleden die het project 'Integratiepact' zullen coördineren en ondersteunen. Diverse partnerorganisaties zullen een sturende rol opnemen in de koepelstructuur: werkgeversorganisaties, vakbonden, onderwijskoepels enzovoort. Deze partners hebben een engagementsverklaring getekend waarin ze aangeven mee te zullen werken aan het pact. Volgende organisaties zijn reeds betrokken als partners: de vakbonden (ABVV, ACLVB, ACV), de onderwijsnetten en -koepels (GO!, Katholiek Onderwijs Vlaanderen, OVSG), UNIZO en Voka, en de VVSG. Het pact zelf zal in voorjaar 2017 ondertekend worden.

3.7. Onderzoek beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst

De onderzoeksoopdracht vertrok vanuit de algemene vaststelling dat, ondanks de geleverde inspanningen, het moeilijk blijft om personen van buitenlandse herkomst in de beleidsparticipatie te bereiken. Het onderzoek moest een antwoord bieden op de vraag wat de specifieke belemmeringen zijn binnen de Vlaamse context en hoe deze kunnen worden aangepakt.

Het onderzoek werd op 10 november 2016 opgeleverd. Op basis hiervan zal nu een plan van aanpak, met bijhorende timing worden uitgewerkt om de huidige regelgeving met betrekking tot de beleidsparticipatie aan te passen.

3.8. Sensibiliseringscampagne tegen discriminatie in 2017

De openbare aanbesteding om een geschikte partner te vinden die deze campagne kan uitwerken, loopt momenteel. De gunning zal nog dit jaar gebeuren. Het opzet van de geplande campagne is niet in de eerste plaats de bestrijding van wettelijk verboden vormen van discriminatie en/of de verduidelijking van regelgeving met betrekking tot non-discriminatie. Bedoeling is eerder om in te spelen op meer subtiele uitingen van vooroordelen die op zich niet strafbaar zijn, maar wel een grote impact hebben op de slachtoffers en een voedingsbodem zijn voor feitelijke discriminaties. Uit onderzoek en praktijk blijkt immers dat discriminaties vaak niet moedwillig of intentioneel zijn, maar dikwijls voortkomen uit stereotypen en negatieve vooroordelen die mensen onbewust dragen ten opzichte van bepaalde, dikwijls kwetsbare groepen. Dit gebeurt overigens wederzijds. Door mensen inzicht te geven in die vooroordelen en in hoe ze tot stand komen, kunnen potentiële discriminaties bij de wortel worden aangepakt.

De campagne wordt afgestemd met andere actoren. Het is zo dat bijvoorbeeld Unia, Werk Vlaanderen en de federale overheid campagnes voerden in 2016 en/of nog geplande initiatieven hebben voor 2016/2017. De minister kijkt erop toe om met de campagne van Gelijke Kansen zoveel als mogelijk overlappingen te vermijden en versterkend te zijn met lopende en geplande initiatieven. De administratie nam hiertoe al contact op met verschillende actoren, onder meer met het Departement Werk en Sociale Economie.

3.9. Oefenkansen

Op 15 februari 2017 lanceren de agentschappen een projectoproep rond oefenkansen. Het is de bedoeling dat er over het geheel van de projecten, zowel voor beginners als voor gevorderden, zowel voor lage, gemiddelde als hogere taalniveaus en zowel voor lager als hoger opgeleiden, oefenkansen aangeboden worden. Het betreft een open en brede oproep: van bewonersgroepen tot verenigingen, middenveldorganisaties, culturele instellingen, onderwijsinstellingen, openbare besturen en overheidsinstellingen. De projecten zullen in het najaar van 2017 van start gaan.

3.10. Sociaal tolken en vertalen

De minister merkt op dat de vraag van Ward Kennes over het COMLOI-project eigenlijk een federale aangelegenheid betreft. Het project verloopt volgens de vooropgestelde timing. Tegen eind 2016 zal de ontwikkeling van de communicatietool afgerond zijn. De effecten van de tool op de communicatie tussen de LOI-professional en de anderstalige cliënt zijn positief.

De tool heeft volgende doelstellingen:

- een draagvlak in de LOI's creëren omtrent toegankelijke communicatie in dienstverlening;
- oefenkansen Nederlands voor de cliënt bevorderen;
- tot meer kennis leiden van de verschillende taaloverbruggende instrumenten en een correcter gebruik ervan;
- tot meer bewustzijn leiden van een kwaliteitsvolle communicatie;
- laagdrempelig en gebruiksvriendelijk zijn voor de professional;
- voor een betere communicatie zorgen.

Er werd gevraagd of er extra tolken nodig zijn ingevolge de verhoogde instroom van vluchtelingen. De minister antwoordt dat er logischerwijze een stijging is. Het Agll werkt voornamelijk met freelance tolken en het is vandaar niet mogelijk om te zeggen hoeveel extra vte tolken er werden aangeworven. De verhoogde vraag naar tolken is er inderdaad nog steeds omdat de vluchtelingen na opvang in asielcentra als erkend vluchteling doorstromen naar de reguliere dienstverlening.

3.11. Taaltesten

De minister verklaart dat de voorbereiding zeer goed loopt. In het voorjaar 2017 zullen de agentschappen en het Huis van het Nederlands klaar zijn om overal in Vlaanderen dezelfde testen af te nemen en op een gestandaardiseerde manier het taalniveau van de kandidaat conform het Europees Referentiekader Vreemde Talen vast te stellen.

De test meet, naargelang de vraag van de anderstalige, de vier vaardigheden, met name lezen, luisteren, spreken en schrijven of enkele van deze vaardigheden. Voor lezen en luisteren gebeurt de afname en de correctie bij iedereen digitaal. De kandidaten moeten niet typen, ze moeten enkel met de muis kunnen klikken. Voor schrijven gebeurt de afname bij A1/A2-kandidaten op papier. B1/B2-kandidaten schrijven de teksten met de computer. De correctie is niet digitaal, maar gebeurt door twee beoordelaars.

Het onderdeel spreken legt de kandidaat individueel af onder leiding van een toetsafnemer. De correctie is niet digitaal maar gebeurt door twee beoordelaars. Niet alle kandidaten hebben inderdaad dezelfde digitale vaardigheden. Daarom komt er een instructiefilmpje waarop men op voorhand zal kunnen zien hoe de toetsen eruitzien en gemaakt moeten worden. Er komt ook een oefentoets waarmee de

kandidaten kunnen oefenen. Indien nodig zullen de agentschappen bijkomende maatregelen nemen.

3.12. Vlaamse Rand

De minister verklaart dat ze hierover pas nog een schriftelijke vraag heeft beantwoord. Het project van AgII verloopt goed. De nieuwkomers worden in Dilbeek en Sint-Pieters-Leeuw persoonsgericht benaderd door een aantal 'screeners' die opereren als brug tussen lokale context en nieuwkomer. Deze proactieve aanpak leidt tot een meer actieve doorverwijzing naar het aanbod inburgering, NT2, VDAB, OCMW enzovoort. Het vergt wel een zeer intensieve lokale samenwerking tussen verschillende actoren. Voor het project uitgebreid wordt naar andere regio's, zal het agentschap de projecten eerst evalueren.

3.13. Instroom vluchtelingen

De minister stelt vooraf dat zij niet de coördinerend minister is wat de vluchtelingencrisis betreft. Die taak ligt bij de minister-president. Ze kan enkel antwoorden op de vragen die betrekking hebben op haar bevoegdheidsdomeinen.

Uit de cijfers blijkt inderdaad dat meer erkende vluchtelingen na hun erkenning van Wallonië naar Vlaanderen verhuizen dan omgekeerd. De minister kan geen regels opleggen waar erkende vluchtelingen zich wel of niet mogen vestigen. Iedere vluchteling die erkend is, heeft het recht om te verblijven waar hij of zij wil. Zij heeft wel de nodige maatregelen genomen om de verhoogde druk op de lokale besturen op te vangen. Het gaat om een bedrag van 20 miljoen euro en bovendien wordt er ondersteuning vanuit het agentschap geboden. Ook vanuit Onderwijs en Werk worden extra middelen ingezet.

De tweede schijf van de genoemde 20 miljoen euro wordt verdeeld op basis van exact dezelfde criteria als de eerste schijf. Alle gedetailleerde info hierover is terug te vinden op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur. De minister heeft geen weet van vragen van de lokale besturen naar meer middelen omdat de 20 miljoen euro onvoldoende zou zijn.

De minister bevestigt dat het aandeel vluchtelingen binnen de groep inburgeraars is gestegen en dat veel vluchtelingen niet of laaggeschoold zijn. Ongeveer 47% heeft zelfs geen diploma lager onderwijs. Een inburgeringstraject is per definitie maatwerk. Het reguliere inburgeringstraject voorziet nu al inspanningen om niet- of laaggeschoolde inburgeraars (vluchteling of niet) op te vangen. Deze trajecten zijn arbeidsintensiever en duren langer. Dit vergt extra middelen, maar die werden ook voorzien.

Bij de begrotingsopmaak 2017 is voor dezelfde aanpak gekozen als bij de begrotingsopmaak 2016. De middelen voor het opvangen van de asielcrisis zijn ingeschreven op de hiervoor voorziene provisie bij Financiën en Begroting. Bij de begrotingsaanpassing 2017 zullen de middelen naar bepaalde bevoegdheidsdomeinen worden gebracht. De middelen worden dus geenszins teruggeschoefd. Men hanteert gewoon dezelfde methodiek als vorig jaar. Bij begrotingsaanpassing 2016 was er 11 miljoen euro extra voorzien voor Inburgering en Integratie. Bij de begrotingsaanpassing 2017 zal men bekijken wat men nodig heeft van de provisie die bij de begrotingsopmaak 2017 werd opgesteld.

3.14. Verplichte inburgering in Brussel

Begin november 2016 werd het kabinet van de minister gecontacteerd door het kabinet van Pascal Smet die in de GGC bevoegd is voor inburgering met de melding

dat men zou worden uitgenodigd voor overleg. Voorlopig werd echter nog geen concrete uitnodiging ontvangen.

3.15. Resultaatsverbintenis

De evaluatie van de resultaatsverbintenis moet uiteraard nog gebeuren, maar de eerste signalen zijn alvast positief. Leerkrachten geven aan dat het effect van MO groter is dankzij de resultaatsverbintenis. Het wordt als het ware 'meer waard'. De agentschappen zullen inburgering en MO, samen met de resultaatsverbintenis, nog meer bekend maken bij verschillende stakeholders waaronder werkgeversorganisaties. Doel is om het inburgeringsattest nog meer waarde te geven.

3.16. Aanbod MO

De minister heeft geen weet van verschillende klachten over MO. Het AgII heeft in 2016 slechts één formele klacht genoteerd.

MO wordt nu al op een professionele manier aangeboden. Zo werd in het verleden een professionele methodiek ontwikkeld om MO te geven. De manier waarop MO wordt georganiseerd, wordt uiteraard continu opgevolgd en bijgestuurd als onderdeel van de interne kwaliteitszorg. Dat is in elke organisatie zo.

Concreet zijn de agentschappen bezig om een basisaanbod MO te ontwikkelen. Nu is het zo dat de inhoud van MO bepaald wordt op basis van welke noden er zijn bij de specifieke groep inburgeraars. Dit blijft uiteraard belangrijk, maar de agentschappen stellen vast dat er toch een minimale inhoud moet zijn die elke inburgeraar moet meekrijgen. Het gaat er bijvoorbeeld om dat seksuele gezondheid standaard aan bod moet kunnen komen in de lessen over gezondheid. Hetzelfde geldt inzake arbeidsattitudes, bijvoorbeeld over hoe zich te gedragen op het werk. Bijkomend zullen de agentschappen ook sterker inzetten op het aan bod laten komen van waarden en normen. Dit project is momenteel gestart en zal afgerond zijn in het voorjaar 2017.

De commissievoorzitter vroeg wat de Vlaamse normen en waarden nu precies inhouden. De minister antwoordt dat men zich baseert op het eindverslag van de commissie-Bossuyt, in 2006 opgericht onder toenmalig minister van Inburgering Marino Keulen. Dit blijft ook vandaag het inhoudelijk richtkader voor het Vlaamse beleidsinstrumentarium rond normen en waarden en is de gemene deler van de waarden en normen die iedereen moet respecteren om een samenleving in diversiteit mogelijk te maken.

De vijf hoofdwaarden, tevens onaantastbare rechten, zijn met name: vrijheid, gelijkheid, solidariteit, respect en burgerschap. Uiteraard evolueren die rechten mee met de tijdsgeest. Meer info daarover kan men vinden in het verslag van de commissie-Bossuyt dat op www.inburgering.be te vinden is, evenals in het horizontaal integratiebeleidsplan.

3.17. Inburgering op maat van imams

Hiervoor verwijst de minister naar haar tussenkomst in de Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering van 16 november jongstleden.

3.18. AMIF-proeftuinen

De minister stelt dat de AMIF-projecten inzake de 16- tot 18-jarige nieuwkomers en de laaggeletterde vrouwen met kinderen pas op 31 december 2016 aflopen. Het is dus voorbarig om nu al conclusies te trekken. Het is wel al duidelijk dat het geïntegreerd aanbod als een grote meerwaarde wordt ervaren, zowel door de

inburgeraars als door de agentschappen en partners waarmee wordt samengewerkt. Men bereikt immers groepen die men in het verleden niet of veel moeilijker kon bereiken. Bovendien is de uitval zeer laag. De methodiek zal worden verwerkt in een draaiboek en wordt opgeleverd op einde van het project.

Men werkt nu aan vervolgoproepen om, op basis van dit draaiboek, het aanbod verder te zetten en te verankeren in een samenwerkingsprotocol tussen alle partners.

4. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister

An Moerenhout is niet helemaal gerustgesteld door de antwoorden van de minister over de taaltest. De deeltesten lezen en luisteren zijn digitaal, spreken en schrijven gebeuren op papier of met twee personen. Wat als men analfabeet is en men de test wil afleggen zonder naar de aangeboden lessen te gaan? Het gaat dan bijvoorbeeld over mensen die de taal op de werkvloer of via informele contacten hebben geleerd. De deelttest lezen en luisteren is uiteraard niet mogelijk omdat een analfabeet niet kan lezen en schrijven. Blijft voor een analfabeet die via de informele weg Nederlands heeft geleerd dan enkel de deelttest spreken over?

Wat als men digitaal ongeletterd is? *An Moerenhout* verwijst naar een onderzoek van het Steunpunt Inburgering en Integratie dat door de minister is besteld en dat specifiek peilt naar digitale geletterdheid bij laaggeletterde anderstalige nieuwkomers. Daaruit blijkt dat vandaag bij een op de vijf nieuwkomers er sprake is van een digitale kloof. Een van de voorbeelden die gegeven wordt, is dat het werken met een muis en het scrollen niet zo evident is. Het vergt uren om laaggeletterde mensen daarmee te leren werken. De minister zei dat de deeltesten lezen en luisteren zich beperken tot het klikken met de muis. Hoe gaat men om met digitale ongeletterdheid? Komen er bijkomende maatregelen? Is het mogelijk deze legislatuur al een eerste evaluatie te maken van de taaltesten en van de eventuele ongewenste effecten?

Minister *Liesbeth Homans* antwoordt dat de taaltest nodig is om te bepalen of iemand al dan niet een bepaald niveau behaalt. Een analfabeet die niet kan lezen of schrijven, kan de taaltest dan ook nooit afleggen. Die persoon zal er langere tijd over doen om het niveau te halen om tot die taaltest te komen. Ze worden wel begeleid in het voortraject. Als men niet kan lezen of schrijven maakt het in het kader van de taaltest ook niet veel uit of men al dan niet met de muis kan klikken. De minister en haar administratie hechten alleszins veel geloof en belang aan de digitale test. De test werd ontwikkeld door het Nederlandse bureau dat ook het Nederlandse taalexamen inricht. Omdat het om een goede tool gaat, is het niet nodig om zelf het warm water uit te vinden. Daarom werd een beroep gedaan op hun expertise. Hiervoor is 800.000 euro uitgetrokken.

Yasmine Kherbache heeft geen antwoord gekregen op haar vraag op basis van welk aantal vluchtelingen de inschattingen voor 2017 werden gemaakt voor het beleidsdomein Inburgering. Er was altijd sprake van een verhoogde instroom in 2016. Hoe wordt dit voor 2017 ingeschat?

Minister *Liesbeth Homans* antwoordt dat men zich voor het aantal verplichte inburgeraars in het kader van de vluchtelingencrisis heeft gebaseerd op het aantal trajecten in 2016. In 2016 was er een piek maar men heeft een cursus kunnen aanbieden aan ieder die zich daarvoor heeft aangeboden. Men zal nog zien of er voor 2017 een bijsturing nodig is. Bij de begrotingsaanpassing 2017 zal worden uitgemaakt welke concrete middelen er nodig zijn. Uiteraard beschikt men niet over een glazen bol waarin kan worden afgelezen hoeveel vluchtelingen er in 2017 zullen bijkomen.

III. Bestuurszaken

1. Toelichting uitgavenbegroting 2017

Minister *Liesbeth Homans* stelt dat er voor Vlaanderen Radicaal Digitaal opnieuw voor 10 miljoen euro vastleggingskredieten is voorzien. Met het oog op één veilig, performant en energievriendelijk datacenter wordt eenmalig 2 miljoen euro voorzien op de DAB ICT. Wat de Gemeenschappelijke Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk betreft, komt er 134.000 euro bij en komt men in totaal op 160.000 euro.

PersoneelPunt is de opvolger van Vlimpers. Voor de kosten 2017 is via verdere intering op de saldi en het optrekken van de eigen inkomsten bijna 4,5 miljoen euro vrijgemaakt.

Door de verdeling van de trekkingsrechten op de DAB ICT is er een vermindering van 16,9 miljoen euro. De belangrijkste entiteiten die lid waren van de DAB ICT hebben middelen gekregen, waardoor er geld van het desbetreffende artikel is verdwenen. Het gaat onder andere over Onderwijs (6,3 miljoen euro), Jongerenwelzijn (560.000 euro), MOW (1,6 miljoen euro), Agentschap Natuur en Bos (540.000 euro), Agentschap Wegen en Verkeer (980.000 euro), Kanselarij en Bestuur (ongeveer 1 miljoen euro). Ook de verschillende kabinetten hebben wat extra middelen gekregen. De 16,9 miljoen euro betreft dus geen besparing, maar het zijn middelen die werden overgeheveld naar de entiteiten van de DAB ICT.

Wat Het Facilitair Bedrijf betreft, is er 4 miljoen euro minder aan vastleggingskredieten maar anderzijds 25 miljoen euro extra aan vereffeningskredieten. Dit heeft te maken met het feit dat men in 2017 projecten afbetaalt die in 2016 werden opgestart. Het gaat over het VAC Brussel, de renovatie van het Consciencegebouw, het Depot in Vilvoorde en het Waterbouwkundig Laboratorium in Borgerhout.

Wat vastgoed betreft, is er een eenmalige stijging van de huurkost van 8,4 miljoen euro. Omwille van de verhuisbewegingen is er huuroverlap (van 0,35 miljoen euro voor de loodsen en 7 miljoen euro voor het VAC Brussel) en moet de huurschade in het Phoenixgebouw worden vergoed (1,5 miljoen euro). Uit onderhandeling is er wel een korting bedongen voor het VAC Brussel (1,2 miljoen euro).

Leuk aan de bevoegdheid Bestuurszaken is dat er zoiets als een variabel krediet bestaat. De opbrengsten die er bijvoorbeeld uit de verkoop van gebouwen zijn, kunnen opnieuw ingezet worden voor het investeren in nieuwe aankopen of het renoveren van bestaande gebouwen. Op het variabel krediet zal van de geraamde ontvangsten van 5,8 miljoen euro een bedrag van 5,1 miljoen euro worden uitgegeven aan bouwprojecten.

2. Toelichting beleidsbrief Bestuurszaken

2.1. Functioneren volgens een holdingstructuur

2.1.1. Managementondersteuning

In uitvoering van het holdingmodel en met als doel om tegen het einde van deze regeerperiode nog maximaal 6% van het personeel als managementondersteuning in te zetten, heeft de minister voor volgende realisaties gezorgd:

- gemeenschappelijke dienstverlening personeelsadministratie: er zijn 36 entiteiten aangesloten en er werd 19,5% minder personeel op deze processen vrijgemaakt voor kerntaken;

- facilitaire ondersteuning: zeven beleidsdomeinen zijn aangesloten. Op 1 januari 2017 wordt de dienstverlening op vlak van facility overgenomen van alle voormalige MOD's. Op deze processen werd 43,9% minder personeel vrijgemaakt voor kerntaken;
- personeelpunt: één systeem voor de gehele Vlaamse overheid.

2.1.2. *Hr-netwerkmodel*

Nog steeds in uitvoering van het holdingmodel werd inzake hr gezorgd voor meer coherentie en samenwerking, en minder inzet van mensen:

- hr business partners in de entiteiten als decentrale antennes;
- structurele wisselwerking met beleid vanuit de horizontale dienstverlener;
- professionalisering, opleiding, uitwisseling en bundeling van taken;
- netwerkmodel ook voor andere thema's.

2.1.3. *Klimaatdoelstellingen*

Vanuit de bevoegdheid Bestuurszaken wordt via twee actieplannen bijgedragen aan de klimaatdoelstellingen van de Vlaamse Regering. Ten eerste is er het Actieplan Gebouwen dat werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 juli 2016. Doel hiervan is te komen tot 40% minder CO₂-uitstoot en 27% minder energieverbruik. Er bestaat een rollend fonds voor kleine maatregelen en ook enkelvoudige ingrepen zijn mogelijk. Bovendien werden er masterplannen opgemaakt. Op 3 jaar tijd resulteerde dit reeds in 12% minder elektriciteit en 18% minder gas in de grote kantoorgebouwen.

Ten tweede is er het Actieplan Mobiliteit dat eveneens werd goedgekeurd op 15 juli 2016. Het doel hier is een vermindering met 40% van de CO₂-uitstoot door brandstofverbruik. De dienstvoertuigen zullen minder kilometers moeten rijden en duurzaam mobiliteitsgedrag wordt gestimuleerd, onder andere door betere fietsvoorzieningen. Men streeft naar minder en schonere wagens, wat een sterke ontdieseling veronderstelt, evenals hogere ecoscores en het voorzien van laadinfrastructuur.

2.1.4. *Vastgoed*

Het Herman Teirlinckgebouw oftewel het VAC Brussel dat op de site van Thurn & Taxis wordt gebouwd, zal worden opgeleverd in juni 2017. Het betreft een BEN-gebouw en is het grootste passief kantoorgebouw van België met een E-peil van nauwelijks 33. Dit houdt een besparing in van 60% op vlak van energie en CO₂-uitstoot.

De voorbije jaren werden in het kader van de VAC-strategie 54 locaties verlaten, wat onder meer inhoudt dat er 16.000 m² minder vloeroppervlakte wordt ingenomen door de Vlaamse administratie. Nu worden er bijkomend vier locaties verlaten. Het gaat om een besparing van 39.000 m² aan vloeroppervlakte.

De minister liet een Toegankelijkheidslabel voor kantoorgebouwen ontwikkelen en implementeren. Het VAC Leuven kreeg het eerste label toegekend na aanpassingen. In 2016 waren er acht screenings. De komende jaren zullen er een vijftal per jaar bijkomen en zullen er nog aanpassingen gebeuren.

Wat langetermijnstrategie betreft, evolueert men naar drie grote kantoorgebouwen in Brussel (Herman Teirlinck, Conscience en een derde nog te zoeken gebouw). Daarmee wordt het huisvestingsbeleid voor de Vlaamse overheid in Brussel vastgelegd voor de komende 20 jaar.

2.2. Vlaanderen Radicaal Digitaal

De tweede strategische doelstelling heeft betrekking op het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal en het informatie- en ICT-beleid. Er wordt gewerkt op zeven krachtlijnen: een bindend overkoepelend ICT- en informatiebeleid, een sterk Agentschap Informatie Vlaanderen, één virtueel digitaal loket, interbestuurlijk gegevensverkeer en informatiebeheer, open data, kwalitatieve ICT-ondersteuning, en digitaal aanbesteden.

2.2.1. Een bindend overkoepelend ICT- en informatiebeleid

Met het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal ambieert de Vlaamse Regering de realisatie van een coherent en bindend overkoepelend beleid inzake informatie en ICT dat gericht is op vereenvoudiging en slimme digitalisering. Centraal hierbij staan de hefboomprojecten.

De realisaties van 2016 hebben betrekking op de projecten in het kader van het eerste toegekende hefboombudget. Een concrete win is bijvoorbeeld de reductie van de toekenningstijd van de studietoelagen. De Vlaamse Regering ging ook over tot de toekenning van het tweede hefboombudget in 2016 waarbij drie doorbraakprojecten met drie doelgroepen werden geselecteerd.

De intenties voor 2017 hebben vanzelfsprekend betrekking op die drie projecten, namelijk het realiseren van doorbraken met betrekking tot het burgerloket, het ondernemersloket en het afstemmen van subsidiestromen. Daarnaast staat ook de operationalisering van het stuurorgaan Vlaams ICT- en Informatiebeleid in 2017 op de agenda. Dat stuurorgaan moet een structuur zijn waarin een afgestemd en coherent informatiebeleid voor de Vlaamse overheid wordt bewaakt.

2.2.2. Een sterk Agentschap Informatie Vlaanderen

De tweede krachtlijn heeft betrekking op de versterking van het nog jonge Agentschap Informatie Vlaanderen. Juridisch is het grootste werk achter de rug. De samenvoeging van de e-government en informatie-ondersteunende diensten en de ontbinding van AGIV en de oprichting van het Eigen Vermogen werden onlangs nog bekrachtigd.

In 2017 wordt ingezet op een versterken van de beleidsontwikkeling binnen het nieuwe agentschap. Dit zal gebeuren mede door de ondersteuning van de KU Leuven in het kader van het onderzoeksprogramma 'digitale overheid' dat inzicht moet bieden in de ontwikkeling van het stelsel van authentieke bronnen en dienstenintegratoren in België.

2.2.3. Eén virtueel digitaal lokaal loket

De minister wil tot één virtueel digitaal loket voor de Vlaamse overheid komen. Daar werd in 2016 aan gewerkt, onder meer door te werken aan een samenhangend geheel van Vlaamse overheidswebsites (150 websites met een uniforme look) en een samenwerking tussen 'overheid.vlaanderen' en 'vlaanderen.be'.

Uiteraard is er nog veel werk aan de winkel en vandaar wordt in 2017 een versnelling hoger geschakeld. De minister wil via de hefboomprojecten en in samenwerking met de andere entiteiten doorbraken realiseren in de richting van een geïntegreerd burger- en ondernemingsloket, resulterend in onder meer een toename van informatie over lopende dossiers voor de burger via het burgerloket.

2.2.4. *Interbestuurlijk gegevensverkeer*

Het informatiebeleid van de Vlaamse Regering moet leiden tot een efficiënter interbestuurlijk gegevensverkeer. In dat kader werden in 2016 steeds meer processen en entiteiten op het MAGDA-platform aangesloten en werd het GRB erkend als authentieke bron.

In 2017 zal het MAGDA-platform verder worden versterkt. Het GDI-platform wordt geïntegreerd in het MAGDA-platform. Het stelsel van authentieke bronnen, bijvoorbeeld voor de organisatiedata van Vlaamse overheden, wordt verder uitgebouwd.

2.2.5. *Opendatabeleid*

Het opendatabeleid heeft ertoe geleid dat er meer dan 4000 datasets publiek beschikbaar zijn. Het uitvoeringsbesluit met betrekking tot het decreet Hergebruik van Overheidsinformatie is goedgekeurd.

In 2017 is het de bedoeling om de standaarden verder uit te werken (vooral OSLO is hier van belang). Men zal nog meer slimme datasets analyseren, bijvoorbeeld in functie van de rationalisering van het energieverbruik. Ook zal men verder entiteiten sensibiliseren en ondersteunen om in te zetten op open data.

2.2.6. *Kwalitatieve ICT-ondersteuning*

Deze krachtlijn heeft voornamelijk betrekking op de dienstverlening van Het Facilitair Bedrijf. In 2016 werden nieuwe of vernieuwde e-governmentbouwstenen ontwikkeld, zoals de optimalisatie van het toegangs- en gebruikersbeheer en het digitale handtekenplatform. Er wordt permanent ingezet op informatieveiligheid via de werkgroep, campagnes enzovoort.

In 2017 zal men de bouwstenen verder ontwikkelen, bijvoorbeeld in functie van data-analyse. Met het oog op efficiëntiewinsten zal men datacenters consolideren of samenvoegen.

2.3. *Modern hr-beleid*

2.3.1. *Inzetbaarheid verhogen*

Om de inzetbaarheid van de personeelsleden te verhogen, maakt de minister werk van de uitzendarbeid, zodat niet alleen snelle en soepele oplossingen mogelijk zijn, maar ook kansengroepen makkelijker kunnen instromen. De Vlaamse Regering heeft reeds een conceptnota met het oog op uitzendarbeid goedgekeurd, voor zowel de Vlaamse overheid als de lokale besturen.

Midden 2017 wordt een definitieve goedkeuring van een decreet inzake Uitzendarbeid verwacht en worden raamovereenkomsten afgesloten met de uitzendkantoren. Een actieplan 'Werkgebonden stress en burn-out' is inmiddels in uitvoering en mag een succes worden genoemd. Voor het project 'Gezond bewegen' bijvoorbeeld schreven zich niet minder dan 630 personeelsleden onmiddellijk in.

2.3.2. *Loopbaan- en beloningsbeleid optimaliseren*

Het is de bedoeling om het loopbaan- en beloningsbeleid nog beter af te stemmen op de noden van de Vlaamse overheid. De minister maakt de toekenning van prestatietoelagen opnieuw mogelijk vanaf 2017. Wie topprestaties levert, kan daar dan voor beloond worden.

Tegen september 2017 komt er een blauwdruk voor een nieuw loopbaan- en beloningsbeleid. Ten slotte zal worden gezorgd voor de opname van het topkader in de functieniveaumatrix, waardoor de zwaarte van alle functies binnen de Vlaamse overheid in kaart gebracht zal worden.

2.3.3. *Uniforme arbeidsvoorwaarden*

Een van de stappen in de richting van uniforme arbeidsvoorwaarden voor contractuele en statutaire personeelsleden is een hervorming van de verlofregeling. Er werd een deelakkoord bereikt met de drie vakorganisaties over het onbetaald verlof en verlof voor deeltijdse prestaties.

De administratie werkt een nieuwe verlofregeling uit voor statutaire personeelsleden met een handicap of chronische ziekte, zodat deze mensen deeltijdse prestaties kunnen leveren en op een loonsupplement kunnen rekenen. Op die manier kunnen zij makkelijker aan het werk blijven. Men werkt aan een regelgevende vertaling van de conceptnota door middel van een besluit voor de rationalisatie van verlofregelingen in het Vlaams personeelsstatuut.

2.3.4. *De kracht van diversiteit benutten*

De minister wil sterk inzetten op het bevorderen van diversiteit bij de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid heeft een voorbeeldrol te vervullen.

De minister zal de streefcijfers niet herhalen; die zijn algemeen bekend en staan in de beleidsbrief. Zij verwijst naar een artikel in De Morgen waarin gegevens staan over de diversiteit op de Vlaamse kabinetten, dit op basis van het antwoord op een schriftelijke vraag van Kurt De Loor. Zij is het er alvast mee eens dat niet alleen de Vlaamse overheid maar ook de kabinetten het goede voorbeeld moeten geven. De cijfers in het artikel dienen echter te worden genuanceerd. Bovendien komt het kabinet van de minister inzake mensen met een migratieachtergrond veruit naar voor als de beste leerling van de klas, niet alleen in het algemeen maar ook wat de vertegenwoordiging van die groep binnen de managementfuncties betreft.

De minister zal het Strategisch Gelijkekansen- en Diversiteitsplan uitvoeren. Daarnaast zorgt zij voor de omzetting van de Europese richtlijn in verband met webtoegankelijkheid. Dit laatste heeft onder meer betrekking op het beter toegankelijk maken van de Vlaamse websites voor mensen die slechtziend zijn, maar ook voor mensen die niet zo vertrouwd zijn met het internet.

2.4. *Dienstverlening in functie van de maatschappelijke opdrachten*

2.4.1. *Betere resultaten met meer doelgerichte inzet van mensen en middelen*

Men streeft naar een slankere overheid die de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk inzet. In dat kader volgt de minister overheidsbreed de vermindering van het aantal entiteiten op. Dit moet leiden tot een minder complexe en meer transparante Vlaamse overheid. Er moet meer focus komen op de kerntaken door de uitvoering van de kerntakenplannen. De coördinatie hiervan zit bij de minister-president.

De Vlaamse Regering had zich een besparing van 1950 koppen tot doel gesteld. Na twee jaar heeft men al iets meer dan de helft daarvan gerealiseerd.

De integratie van de bevoegdheden ingevolge de zesde staatshervorming en de overname van personeel betekenden een belangrijke uitdaging. Het gaat bijvoorbeeld over personeel van de justitiehuisen, de dienst voor de elektronische enkelbanden, hulp aan bejaarden, kinderbeijlagen enzovoort. Het gaat telkens om

mensen die uit een andere administratie komen met een ander statuut en met andere arbeidsvoorwaarden. Het is een hele klus om die allemaal op eenzelfde lijn te zetten. Ook in de toekomst zal hier nog verder aan worden gewerkt.

2.4.2. Een professionele, eenvoudige en transparante organisatie

Een belangrijke doelstelling van het Vlaams regeerakkoord is om te komen tot een Vlaams Bestuursdecreet. Als voorbereiding daarop is een evaluatie van de bestaande decreten gebeurd. Intussen is een groenboek Bestuur opgemaakt. Bedoeling is om de werking van de Vlaamse overheid te verbeteren, niet vanuit een ivoren toren maar in samenspraak met al haar klanten. De stakeholders, waaronder ook het Vlaams Parlement, zullen worden geconsulteerd. Het Vlaams Bestuursdecreet zou moeten landen in 2018.

De minister pleit voor een doordachte omgang inzake het uitbesteden van taken. Met de vakorganisaties wordt een ontwerpleidraad over in-, co- en outsourcing besproken. Die wordt aan de Vlaamse Regering voorgelegd in het kader van het Sectoraal Akkoord.

Tot slot gaat de minister door met kennisdeling op het vlak van het integriteitsbeleid, dat ook internationaal als een goede praktijk bestempeld wordt.

3. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

3.1. Tussenkomen van Kurt De Loor

Kurt De Loor drukt zijn tevredenheid uit over de strategische doelstelling 'functiioneren volgens de holdingstructuur'. Wat vastgoed betreft, vernoemt hij de oplevering van het Herman Teirlinckgebouw met een grote aandacht voor energiebesparing en CO₂-reductie, en de toekenning van het toegankelijkheidslabel voor de kantoorgebouwen van VAC Leuven.

In het Vlaams regeerakkoord staat dat Vlaanderen het tegen eind 2019 met 1950 personeelsleden minder moet doen. Het Rekenhof nam interviews af bij vijftien entiteiten binnen de Vlaamse overheid om het effect van de personeelsbesparingen (voornamelijk tijdens de vorige legislaturen) te meten. De bevindingen van het Rekenhof halen het credo van de regering, meer doen met minder, onderuit. De helft van de entiteiten ondervindt een negatieve impact van de besparingen op de kwaliteit van de dienstverlening. Het gaat dan onder meer over termijnen die niet gehaald worden, projecten die worden geschrapt of streefnormen die omlaag gaan. Ook voor de personeelsleden is de impact negatief. De stress gaat steil omhoog.

Het welzijn van het personeel en de kwaliteit van de dienstverlening zouden bovenaan de prioriteitenlijst van de minister van Bestuurszaken moeten staan. In de plaats staat helaas extra besparen bovenaan haar prioriteitenlijst en die van haar collega's van de Vlaamse Regering, met alle gevolgen van dien. Niet alleen de personeelsleden van de Vlaamse overheid zijn de dupe van het besparingsbeleid, maar alle inwoners van Vlaanderen zijn het kind van de rekening door het verlies aan kwaliteit van de dienstverlening. Uit de beleidsbrief blijkt niet dat de minister van plan is om daar lessen uit te trekken, het roer om te gooien en de opmerkingen van het Rekenhof ter harte te nemen.

Terecht wordt gezegd dat de Vlaamse overheid een voorbeeldrol te vervullen heeft als het gaat om de manier waarop duurzaam en efficiënt omgegaan wordt met catering, schoonmaak, afval enzovoort. Als het gaat om schoonmaak wordt er echter uitbesteed. Voor vier gebouwen werd de schoonmaak reeds uitbesteed, voor zes andere gebouwen is de uitbesteding blijkbaar in volle voorbereiding. Welke efficiëntiewinst werd concreet gerealiseerd? Welke impact heeft dit gehad op de eigen

werknemers? Blijkbaar wil men verder de ingeslagen weg van het uitbesteden bewandelen. Hoe ver wil men daarin gaan? Het gaat vaak om laaggeschoolde jobs en mensen die het vandaag niet gemakkelijk hebben om op de arbeidsmarkt hun plaats te vinden. Men moet opletten dat de Vlaamse overheid niet evolueert naar een plaats waar enkel hooggeschoolden nog een job vinden. Dat is geen gezonde situatie.

Bij het uitbesteden en het sluiten van raamcontracten geeft de minister aan meer rekening te zullen gaan houden met criteria op het vlak van innovatie en duurzaamheid. Enkele weken geleden echter was er in deze commissie een discussie over een poetsfirma die het niet zo nauw nam met de arbeidswetgeving. Personeelsleden die aan het werk waren in gebouwen van de Vlaamse overheid hadden geen werkvergunning, geen geldige verblijfspapieren en er zijn zelfs aanwijzingen dat werknemers moesten betalen als ze door ziekte thuis moesten blijven. Het is onverantwoord dat Vlaanderen in zee gaat met bedrijven die de rechten van het personeel niet waarborgen en zich niet aan de wetgeving houden.

In haar blinde besparingsdrift haalt de Vlaamse Regering de kaasschaaf boven en vermindert het aantal werknemers van de Vlaamse overheid. Steeds meer diensten worden uitbesteed, wat een weerslag heeft op de kwaliteit en op de personeelsleden. En dat terwijl het uitbesteden van taken op termijn meestal duurder is. Dat is een vicieuze cirkel waar sp.a niet in wil meestappen.

2017 moet een doorbraak worden voor het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal. De projecten ondernemingsloket en burgerloket worden uitgerold. De burger, ondernemer of organisatie zal zo online gebruik kunnen maken van de diensten van de Vlaamse overheid. Sp.a is er voorstander van dat de overheid de digitale weg inslaat. Men mag echter niet blind zijn voor digitaal analfabetisme. Eind augustus 2016 wees een studie in opdracht van de Gezinsbond uit dat slechts een op drie mensen om kan met een tekstverwerker, een op vijf geen e-mails kan ontvangen of versturen, en een op zeven niet kan surfen op het internet. Het gaat dan niet om het niet hebben van een computer of internetaansluiting, maar om het niet kunnen werken met de computer.

De Gezinsbond trekt aan de alarmbel en vreest dat "terwijl de overheid resoluut de weg van digitalisering inslaat, de burgers achterop blijven hinken.". Sp.a vraagt daarom met aandrang om ook aandacht te hebben voor deze groep. Als Vlaanderen radicaal digitaal wil gaan moet het ook actief digitale drempels wegwerken door mensen te ondersteunen om zich digitaal te scholen, maar ook door voldoende niet-digitale alternatieven te bieden. Is de minister op de hoogte van de genoemde studie? Welke conclusies trekt zij eruit?

De minister heeft de intentie om het hr-beleid van de Vlaamse overheid op basis van de resultaten van de Personeelspeiling 2016 uit te bouwen. Heeft zij al een zicht op de resultaten van die peiling? Wat zijn de grootste verschillen met de personeelspeiling in 2014?

In datzelfde kader wil ze ook de inzetbaarheid van de medewerkers verhogen. Het antwoord op die uitdaging is volgens haar onder andere het toelaten van uitzendarbeid in de Vlaamse overheid. Medio 2017 zou het decreet Uitzendarbeid definitief moeten worden goedgekeurd. Sp.a is niet gewonnen voor het toestaan van uitzendarbeid binnen de overheid. De partij meent dat de Vlaamse overheid een duurzame werkgever moet zijn, die mensen een job met een toekomst biedt, werkzekerheid in tijden waarin dat niet meer vanzelfsprekend is.

De minister stelde zopas dat via uitzendarbeid meer diversiteit in het personeelsbestand kan worden gebracht. De spreker betreurt dat het opnieuw de kansengroepen zijn die met de meest precaire contracten zullen worden geconfronteerd.

Dat is een triestige evolutie en de zoveelste kunstgreep om de streefcijfers voor diversiteit te behalen. Probeer maar eens een woonkrediet aan de bank te vragen met een dag- of weekcontract op zak. Interimambtenaren zijn evenmin een goede zaak voor de continuïteit van de dienstverlening. Bovendien zijn interimcontracten een dure vorm van werkgelegenheid. De overheid mag niet in deze val trappen.

Het ziekteverzuim bij de Vlaamse ambtenaren piekte in 2014 op 7,13%. De gemiddelde ziekteduur steeg naar 10,6 kalenderdagen, terwijl dat in 2008 nog 9,3 was. In een kwart van de ziektegevallen was de oorzaak psychosociaal, met name stress of burn-out. Het is goed dat er inspanningen geleverd worden om het ziekteverzuim terug te dringen. Zij mogen echter niet enkel gebaseerd zijn op controle, maar moeten ook preventief werken. In de beleidsbrief gaf de minister aan dat de administratie het voorbije jaar sterk inzette op welzijnsbevorderende acties. De in 2015 uitgewerkte tien preventieve bouwstenen voor welzijn op het werk werden in een geïntegreerd actieplan 'Werkgebonden stress en burn-out' gegoten. Heeft de minister al zicht op de cijfers over ziekteverzuim in 2015 en 2016? Werpt het actieplan vruchten af? Wanneer volgt de evaluatie?

In haar beleidsbrief geeft de minister aan dat ze de kracht van diversiteit binnen de Vlaamse overheid wil benutten omdat de Vlaamse overheid voor alle burgers en organisaties een voorbeeld wil zijn op het vlak van gelijke kansen en diversiteit. Vanaf 2016 werden enkele van de streefcijfers inzake diversiteit verhoogd. Voor de kansengroep van personen met een migratieachtergrond werd het streefcijfer verhoogd tot 10% tegen 2020. In 2015 werkten er slechts 4,4% Vlaamse ambtenaren met een migratieachtergrond. Er is dus nog een hele weg af te leggen. In de hoop om gemakkelijk een inhaalbeweging te maken, besliste de minister om de definitie van de kansengroep aan te passen. Iedereen weet echter dat een dergelijk schijnmanoeuvre niet voldoende is. Welke concrete maatregelen zal ze nemen om het streefcijfer tegen 2020 werkelijk te halen?

Een grote uitdaging blijft het aanwerven van personeelsleden met een handicap of chronische ziekte. Eind 2015 werkten 1,3% personen met een handicap of chronische ziekte bij de Vlaamse overheid. Het streefcijfer van 3% blijft ver weg. Als men rekening houdt met de personeelsbesparingen lijkt het zelfs onhaalbaar. Ook hier paste de minister in 2016 de definitie aan: ze werd afgestemd op de bepalingen van de VN en werd uitgebreid naar personeelsleden met een chronische ziekte. Zij stelde de ambities echter niet bij en het streefcijfer van 3% werd behouden. De cijfers in 2016 zullen dus ongetwijfeld iets rooskleuriger zijn, maar iedereen weet dat dit slechts windowdressing is. In haar beleidsbrief gaat de minister niet verder dan ondersteunende maatregelen voor Vlaamse ambtenaren met een handicap of chronische ziekte. Die zijn natuurlijk nobel en nodig, maar het gaat hier enkel om ambtenaren die al bij de Vlaamse overheid werken. Hoe gaat de minister er concreet voor zorgen dat ook nieuwe medewerkers met een handicap of chronische ziekte de weg naar de Vlaamse overheid vinden? Of blijven de streefcijfers dode letter en gooit ze de handdoek in de ring voor deze kansengroep?

Voor de vertegenwoordiging van vrouwen in kaderfuncties legde Vlaanderen de lat op 40% vrouwen in topkaders en 40% vrouwen in middenkaders. In 2015 werden 33,7% vrouwen in het middenkader geteld en 25,6% in topkaders. Bij de bespreking van de vorige beleidsbrief uitte sp.a reeds de bezorgdheid dat de reorganisaties binnen de entiteiten die zich in 2016 zouden voltrekken een nefast gevolg zouden hebben voor het aantal vrouwen aan de top van de Vlaamse overheid. Heeft de minister een zicht op de gevolgen die de fusies binnen de Vlaamse overheid hebben op het aantal vrouwen in topkaders? Zal het streefcijfer voor vrouwen aan de top (40% tegen 2020) worden gehaald? Zo ja, hoe? Zo niet, welke bijkomende initiatieven plant zij?

Uit cijfers van Vlaams minister-president Bourgeois blijkt dat de Vlaamse kabinetten de streefcijfers lang niet halen. Geen enkel streefcijfer dat de Vlaamse Regering zelf naar voor schoof aan het begin van de legislatuur voor de Vlaamse overheid, wordt behaald. Integendeel, over de hele lijn doen de Vlaamse kabinetten het opvallend slechter dan de Vlaamse overheid. De Vlaamse kabinetten zijn blijkbaar een bastion van blanke mannen.

Voor sp.a is het duidelijk: de Vlaamse overheid moet een afspiegeling zijn van de samenleving en de Vlaamse kabinetten zouden daarbij op kop moeten lopen. Vandaag is de situatie echter andersom. De Vlaamse kabinetten hinken mijlenver achterop. Is dat een kwestie van niet willen of niet kunnen? Of is diversiteit een vies woord binnen een Vlaamse Regering waarin de minister ook minister van Gelijke Kansen is? Slechts 39% van de kabinetsmedewerkers is een vrouw; slechts 3,3 procent van de kabinetsmedewerkers heeft een migratieachtergrond terwijl het streefcijfer 10% tegen 2020 bedraagt. Slechts 0,99 procent heeft een handicap of chronische ziekte (streefcijfer is 3% tegen 2020). Slechts 27 procent van het management is een vrouw (streefcijfer is 40% tegen 2020).

Op het kabinet van Joke Schauvliege werken slechts zeven vrouwen op zeventwintig medewerkers (oftewel 25,9%). Op de kabinetten van de ministers Weyts, Muyters, Schauvliege en Gatz werkt helemaal niemand uit de doelgroep van personen met een migratieachtergrond. Op een totaal van 303 kabinetsmedewerkers werken slechts drie personen met een handicap of chronische ziekte. Ook het glazen plafond op de Vlaamse kabinetten is verre van doorbroken. Bij minister-president Bourgeois en minister Muyters werkt geen enkele vrouwelijke topmanager. Blijkbaar zijn het enkel mannen die daar de lakens uitdelen.

Dat zijn geen cijfers om fier op te zijn. De ministers zouden op hun kabinetten een voorbeeldrol moeten opnemen om hun eigen streefcijfers te behalen. Het diversiteitsbeleid van deze Vlaamse Regering blijft steken in holle woorden. Hoe kan men verwachten dat iemand het gelijkekansen- en diversiteitsbeleid van de Vlaamse overheid au sérieux neemt als de ministers op hun eigen kabinetten weigeren het goede voorbeeld te geven en de streefcijfers bijlange na niet halen? Het kan niet dat men streefcijfers naar voren schuift zonder zelf een inspanning te doen om ze te behalen. Is de minister bereid om het goede voorbeeld te geven? Welke maatregelen zal ze nemen om te tonen dat ze als minister van Bestuurszaken en Gelijke Kansen diversiteit serieus neemt? Hoe zal zij haar collega's aanmanen om hetzelfde te doen?

3.2. Tussenkoms van Bart Dochy

Bart Dochy is verheugd dat de minister inzet op digitalisering en goed werk levert op dat vlak. Anderzijds viel hem op dat de beleidsbrief geen melding maakt van digitale archivering. Hij peilt naar de stand van zaken van het in 2012 opgerichte Vlaams Instituut voor Archivering.

Terecht richt Vlaanderen zich naar de burger. De uniforme toegang tot de Vlaamse websites is positief. Wel vraagt hij extra inzet op het MAGDA-platform, meer bepaald door de taken van de lokale besturen, die vaak het eerste aanspreekpunt van de burger zijn, op dit vlak te verduidelijken. Veel besturen lopen vandaag verloren in de veelheid van digitale platforms als KLIP, GIPOD en de Verkeersbordendatabank. Het gaat om geografisch gerefereerde bestanden die theoretisch misschien in elkaar geschoven kunnen worden, maar in feite apart bestaan. Daarbij aansluitend wil hij weten of er ook communicatie is voorzien ten aanzien van de federale databanken. Als voorbeeld noemt hij 'operatie snelle redding' in het kader van de rampenplanning. Ideaal zou één basisdatabank voor alle toepassingen zijn.

Wat zijn de concrete plannen om bepaalde gebouwen op korte of middellange termijn van de hand te doen? Is het mogelijk een lijst met een tijdschema te krijgen? Welke gronden worden van het ene naar het andere bestuursniveau overgeheveld in het kader van de interne staatshervorming?

In welke uitzonderlijke gevallen wordt de aankoop van milieubelastende voertuigen nog toegestaan? Welke klanten wil de minister financieel stimuleren bij de aankoop van elektrische voertuigen?

3.3. Tussenkost van Bert Maertens

Bert Maertens begrijpt de efficiëntiewinst die de gemeenschappelijk ingerichte dienstverlening oplevert, maar wat is het beleidseffect? Kan de minister daar voorbeelden van geven? Wie zijn de belanghebbenden die de minister wil betrekken bij het groenboek Bestuur? Hoe verhoudt het Dienstencentrum Talent zich tot de diensten van het Agentschap Overheidspersoneel? Wat moet onder vooruitstrevende selectiemethodes worden verstaan? Dit kan interessant zijn voor de lokale besturen.

Het hoofdstuk over klimaat, voertuigenpark en gebouwen is goed uitgewerkt. Welke gegevens van welke besturen worden in de vastgoeddatabank ondergebracht? Worden ook lokale en kerkbesturen eraan gekoppeld? Voor wie zijn de gegevens toegankelijk? Wat zijn de concrete doelstellingen? Wat zijn prestatiegerichtte onderhoudscontracten? Wordt in het streven naar duurzame mobiliteitsoplossingen naar synergie gezocht met de steden waar VAC's zich bevinden, meer bepaald met de stedelijke diensten maar ook met derden als Cambio? In welke mate maken de lokale besturen vandaag al gebruik van de aankoopcentrale?

Gaan de middelen die in 2017 worden ingezet voor digitalisering, naar de versterking van de lopende projecten of naar nieuwe? Waaraan wordt het hefboombudget in 2017 besteed? Hoe wordt dat georganiseerd? Hoe wordt de samenwerking van het Agentschap Informatie Vlaanderen, VVSG en V-ICT-OR geëvalueerd? Wat zijn de resultaten?

Gegevensdeling via MAGDA is belangrijk, maar een aantal lokale besturen is er nog niet ingestapt. Vraag is ook hoeveel lokale besturen iets met de gegevens doen, eens ze er ingestapt zijn. Om het gebruik te bevorderen is goede communicatie over de waarde van het platform nodig en moeten er wat extra incentives gegeven worden. Verder informeert de spreker naar de evaluatie van de proeven met het Vlaamse tekenplatform. Is er volgend jaar ruimte voor uitbreiding naar andere lokale besturen?

Wordt op het einde van het jaar alleen gerapporteerd over de resultaten van de laatste personeelspeiling of worden er meteen ook verbetervoorstellen aan gekoppeld?

Uitzendarbeid is niet alleen belangrijk als opstap naar vast werk voor kansengroepen. De meerwaarde is dat het een alternatief biedt voor de opvang van tijdelijke pieken en vervangingen. Hoe snel na de definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet zal de uitrol plaatsvinden? De lokale besturen zitten er immers op te wachten. De spreker suggereert nog de raamcontracten via de aankoopcentrale ook aan de lokale besturen aan te bieden. Dit zou een vermindering van administratieve lasten kunnen betekenen.

In het voorbeeld dat Kurt De Loor beschreef van misbruiken bij outsourcing ging het overigens niet om foute praktijken van de aannemer die door de Vlaamse overheid was aangesteld, maar wel van onderaannemers.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de voorbereiding van uniforme arbeidsvoorwaarden? Wanneer mag het eenvormige statuut verwacht worden?

Wat diversiteit betreft, verwijst Bert Maertens naar het Strategisch Gelijkekansen- en Diversiteitsplan 2016-2020. Hij roept de critici van dit beleidsplan op af te wachten hoe de positieve acties op het terrein zullen werken. Het gaat over het faciliteren van de deelname van mensen uit kansengroepen aan selectieprocedures, over het faciliteren van de instroom, over aanpassingen met het oog op werkbaar werk voor mensen uit kansengroepen enzovoort. N-VA wil absoluut meer mensen uit kansengroepen aan het werk bij de Vlaamse overheid. Anderzijds vertraagt de budgettaire context het behalen van de streefcijfers, want er worden minder mensen in dienst genomen. De streefcijfers worden dan minder snel behaald.

Welk alternatief heeft Kurt De Loor voor de positieve actie die wordt ondernomen? Discriminatie is in elk geval een methode die het lid en zijn fractie afwijzen om de doelstelling te halen. Wel vraagt hij een duidelijk engagement van elke leidend ambtenaar en van elke minister om het maximale te doen om de streefcijfers te halen.

Wat de kabinetten betreft, wijst hij op het rekenkundige effect van de kleine groepen waar het om gaat. Het is trouwens deze regering die eindelijk de schaar heeft gezet in het aantal kabinetsmedewerkers, in tegenstelling tot de regeringen waar sp.a deel van uitmaakte.

3.4. Tussenkoms van Ingrid Pira

Ingrid Pira zegt dat een overheid staat of valt met zijn personeel. Daarom mist zij twee belangrijke elementen in deze beleidsbrief: de resultaten van de tweejaarlijkse personeelspeiling en het rapport van het Rekenhof, dat pas op 13 december 2016 besproken wordt. Dit schept een leemte in de bespreking van deze beleidsbrief en begroting.

Na de besparingen van de vorige regering op personeel en kredieten bleken de ziekteverzuimcijfers in 2014 te stijgen, vooral bij hoger gekwalificeerden. De spreker is dan ook benieuwd naar de cijfers voor 2015-2016. Het Rekenhof maakt gewag van meer stress, burn-out en kwaliteitsverlies bij de dienstverlening. Ondanks deze onrustwekkende evoluties bespaart de regering verder, ook al doet ze dat niet zo lineair als de vorige. Er is immers een kerntakendebat met kerntakenplannen. Toch moeten dubbel zoveel personeelsleden afvloeien als wat op basis van de kerntakenplannen te verwachten is. Blijft de minister erbij dat ze de kwaliteit, die volgens het Rekenhof daalt, toch kan behouden? Wat zijn de speerpunten van het actieplan werkgerelateerde stress en burn-out? Hoe komt het tegemoet aan de problemen die door de besparingen zijn ontstaan? Wat betekent de dalende mogelijkheid om personen met een handicap in dienst te nemen, voor de streefcijfers? Hoe gaat de minister daarmee om?

De terugval van het aantal vrouwen in topfuncties zou volgens de genderkamer bij de Vlaamse Ombudsdienst het gevolg zijn van de fusies van entiteiten, waarin vrouwen werden vervangen door mannen, maar niet omgekeerd. Hoe gaat de minister daarmee om? Hoe wil ze die trend ombuigen?

Ingrid Pira wijst op het grote verschil tussen de beleidsdomeinen op het vlak van de vertegenwoordiging van vrouwen. Vooral bij Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening en Wonen werken weinig vrouwen. De minister zegt hierover dat er nu eenmaal departementen zijn met weinig banen die vrouwen graag doen. Op grond van haar ervaring als burgemeester weigert de spreker zich bij die uitleg neer te leggen. In die hoedanigheid heeft zij zich veel met mobiliteit en verkeersveiligheid beziggehouden. De aanwezigheid van vrouwen bij discussies over die thema's geeft

direct een andere sfeer, andere inzichten en bezorgdheden in thema's als ruimtelijke ordening, wonen, mobiliteit, openbare werken. Omdat dit wel degelijk invloed heeft op beslissingen en accenten, zou ook in die 'traditionele mannenbastions' naar een evenredige vertegenwoordiging moeten worden gestreefd.

3.5. Tussenkost van Ward Kennes

Ward Kennes kan zich vinden in de uitbreiding van het depot in Vilvoorde, de renovatie van het Consciencegebouw en de ingebruikname van VAC Brussel. Deze elementen krijgen een budgettaire vertaling in de begroting 2017.

Op verzoek van Jan Durnez vraagt hij extra aandacht voor de archivering van digitale vergunningen. Bij de start van de omgevingsvergunning op 23 februari 2017 zal de vergunningverlenende overheid zoals vroeger bestuurlijk verantwoordelijk blijven voor de eigen dossiers. Zij moeten dus ook zorgen voor archivering en bewaring. Een belangrijke bekommernis is of men de bouwvergunningsdossiers over twintig jaar of langer nog kan lezen als men alles digitaal behandelt. Vandaag moet men nog regelmatig de Buurtatlas van 1841 consulteren. In archieftermen is een periode van honderd of honderdvijftig jaar niet overdreven lang. Wordt er, in het licht van de onophoudelijke ontwikkeling van software, voldoende voor gezorgd dat de dossiers over twintig jaar nog leesbaar zijn? Wat is de stand van zaken bij Digitaal Archief Vlaanderen? Welke beleidskeuzes mag men daar verwachten? Welke ondersteuning wordt voorzien voor de verschillende beleidsniveaus?

Welke concrete verbetering van de gemeenschappelijke dienstverlening heeft de minister nog voor ogen? Hoe ervaren de verschillende entiteiten de gemeenschappelijke dienstverlening? Welke besparing wordt er effectief mee gerealiseerd?

Tegen 1 januari 2017 zouden de resterende transitietrajecten voor de overdracht van de logistieke stellen van de MOD's voltooid moeten zijn. Wordt die streefdatum gehaald?

Men streeft naar een volledige toegankelijkheid van alle Vlaamse overheidsgebouwen. Is die ondertussen bereikt voor alle gebouwen die op dit moment in gebruik zijn?

Hoeveel mensen van de provincie worden ingekanteld? Hoe verloopt dat proces?

Waarom hebben slechts zes entiteiten hun wagenpark samengevoegd? Is dat niet mogelijk voor de andere entiteiten? In welke mate wordt effectief van de Cambiovoertuigen gebruikgemaakt? Welke mogelijke stimulansen ziet de minister voor entiteiten om hun wagenpark verder open te stellen?

Kan de Vlaamse overheid door netwerkbeveiliging garanderen dat de haar toevertrouwde informatie ook in de toekomst voldoende vertrouwelijk blijft?

Hoe gaat de Vlaamse overheid om met de federale wet op het recht van de elektronische economie? Heeft Het Facilitair Bedrijf voldoende duidelijk kunnen maken waar het gebruik van die mogelijkheden opportuun is en waar niet?

Waarom wordt de deadline voor de geactualiseerde functieomschrijving van personeelsleden die onder het Vlaams personeelsstatuut vallen, met een jaar uitgesteld? Hoe verloopt dat traject en waar wil men naartoe? Welke richting gaat de blauwdruk voor een vernieuwd loopbaan- en beloningsbeleid uit? Kent de minister de verwachtingen van het personeel?

Ward Kennes blijft het project om tot een eenvormig statuut te komen, steunen. Welke stappen zijn concreet gezet en wat zijn de knelpunten? Hoe ziet de verdere

aanpak eruit? Het lid wijst erop dat er voor de federale aspecten overlegmogelijkheden zijn.

Wat moet worden verstaan onder een correct en integer sanctiebeleid voor leidinggevendenden? Zijn er indicaties dat het beleid thans niet voldoet op deze punten?

In december 2016 zal de commissie enkele belangrijke onderwerpen aanpakken met betrekking tot de Vlaamse overheid, met name de hoorzitting over het spreekrecht van ambtenaren enerzijds en het rapport van het Rekenhof over de gevolgen van de personeelsbesparingen bij de Vlaamse overheid (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 37/1) anderzijds. De spreker reserveert zijn bedenkingen hierover voor die gelegenheden.

3.6. Tussenkomen van Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem waardeert in het kader van het vastgoedbeleid de besparing op het vlak van energie, CO₂-uitstoot en vloeroppervlakte. Welke efficiëntiewinst levert dat op? Wat brengt de verkoop van gebouwen op? Wat kost nieuwbouw? Is de kleinere oppervlakte een kostenbesparend element in dat geheel?

Aan welke maatregelen denkt de minister ter promotie van de multifunctionele inzet van het Vlaamse vastgoed? Ruimte wordt immers steeds schaarser. In welke mate kunnen administratieve gebouwen buiten de kantooruren ter beschikking worden gesteld? Hoe kan men over het inzetten van die ruimtes tot akkoorden komen met andere overheden en ruimtegebruikers? Bij wijze van voorbeeld wordt gesuggereerd om in het weekend kantoorruimte te verhuren aan startende ondernemers. Capaciteit beter benutten kan ook met de fietsen of auto's van de overheid. De evolutie naar Cambio is goed, maar kan nog uitgebreid worden. Welke stimulansen ziet de minister nog voor de optimale inzet van het patrimonium op de ogenblikken dat het onderbenut wordt? De overheid zou zich tot een soort airbnb van haar eigen materiaal en middelen kunnen ontwikkelen.

Mercedes Van Volcem heeft nog opmerkingen over de kaasschaafmethode in het kader van de personeelsbesparingen. Deze reserveert ze echter voor bij de bespreking op 13 december 2016 van het rapport van het Rekenhof over de personeelsbesparingen bij de Vlaamse overheid.

4. Antwoorden van de minister

4.1. Holdingmodel en gemeenschappelijke dienstverlening

De realisatie van het holdingmodel zorgt niet alleen voor efficiëntiewinsten. Het leidt ook tot een betere bundeling van kennis en expertise, een meer gedragen beleid inzake personeel en facility door de installatie van een netwerkmodel voor beide thema's, een betere afstemming tussen beleidsvoorbereiding en -uitvoering, meer professionalisering enzovoort. Het netwerkmodel zorgt ervoor dat de verkering wordt doorbroken.

Zowel het Agentschap Overheidspersoneel als Het Facilitair Bedrijf bieden voor de aangesloten entiteiten een volledige dienstverlening aan. Een eindgebruiker moet niet meer op zoek waar hij of zij facilitaire of personeelsgebonden dienstverlening kan krijgen, maar kan een aanvraag of vraag posten en krijgt dienstverlening of een antwoord vanuit een gespecialiseerd team.

Dat biedt tal van voordelen. Het zorgt voor een snellere en meer professionele, kwalitatieve dienstverlening, met meer duidelijkheid over wie verantwoordelijk is. De entiteiten van de Vlaamse overheid krijgen ondersteuning op vlak van personeel en facility, zodat deze entiteiten zich op hun kerntaken kunnen concen-

treren. Het leidt ook tot een meer geïntegreerde dienstverlening in plaats van een versplinterde aanpak. In een context van het 'internet of things' kunnen zo vaak geïntegreerde oplossingen worden geboden, zoals bijvoorbeeld Voice Over IP, Follow me-printing of mobiele telefonie. Men kan verder gedetecteerde behoeften bij klanten onmiddellijk naar raamcontracten vertalen. Op die manier verbeteren enerzijds de prijzen, en wordt anderzijds de reglementering op de overheidsopdrachten correcter toegepast.

De vraag werd gesteld hoe het Dienstencentrum Talent zich verhoudt tot het AgO en zijn diensten. De minister antwoordt dat bij de start van de regeerperiode alle hr-beleid en -dienstverlening werd gecentraliseerd bij AgO. Deze beweging wordt verder gezet door binnen het agentschap nauw aanleunende taakstellingen te groeperen. Het Dienstencentrum Talent zal de bestaande dienstverlening van AgO rond rekrutering en selectie, doorstroom, uitstroom, talent en inzetbaarheid gegroepeerd aan de Vlaamse overheid aanbieden.

AgO onderzoekt een aantal mogelijkheden om het selectieproces te verbeteren.

4.2. Vastgoed

De minister beschikt over een variabel krediet op de begroting. Dit betekent concreet dat de ontvangsten van de verkopen op het variabel krediet kunnen worden ingeschreven. Daarmee kunnen dan bijvoorbeeld nieuwe investeringen, aankopen of energiebesparingen worden gedaan voor het gebouwenpark van de Vlaamse overheid. Er staan inderdaad een aantal gebouwen op de lijst met te verkopen gebouwen, met een perspectief om hiervoor een goede prijs te bekomen. Het zou echter niet verstandig zijn om die gebouwen bij naam te noemen, wegens een mogelijk negatief effect daarvan op de verkoopprijs.

In de vastgoeddatabase zitten de perceelsgegevens van de Vlaamse overheid en de lokale besturen (provincies, provinciale ontwikkelingsmaatschappijen, steden en gemeenten, OCMW's, politiezones en sociale huisvestingsmaatschappijen). Kerkbesturen zitten hier niet in vervat. Het openstellen van deze informatie biedt heel wat voordelen. Dankzij de vastgoeddatabase krijgt men een zicht op het volledige vastgoedplaatje en kunnen analyses uitgevoerd worden om beleidsdoelstellingen te toetsen. Het is immers belangrijk dat de overheid weet wat ze in portefeuille heeft om er bedachtzaam mee om te springen en opportuniteiten over bestuursniveaus heen te detecteren.

Niet alle gebouwen van de Vlaamse overheid hebben vandaag een even hoge graad van toegankelijkheid. Hier wordt echter wel in een hoog tempo werk van gemaakt, met behulp van screenings, een actieplan en concrete aanpassingen. Het VAC Leuven is vandaag het eerste gebouw met een toegankelijkheidslabel, een A-label. Recent gestarte bouwprojecten zoals het VAC Brussel doorlopen een adviestraject om goed toegankelijke gebouwen op te leveren. Daarnaast worden momenteel in een aantal bestaande kantoorgebouwen, zoals het Ellipsgebouw, het VAC Antwerpen en VAC Hasselt, verbetermaatregelen opgestart om in 2017 het label te kunnen halen.

4.3. Gevolgen interne staatshervorming

De interne staatshervorming betreft de overdracht van bevoegdheden van de provincies naar de Vlaamse overheid dan wel naar de lokale besturen op 1 januari 2018. De voorbereiding van deze overdracht is lopende, maar de lijst van over te dragen gronden is nog niet definitief. Deze kan bijgevolg nog niet meegedeeld worden. De minister is wel bereid de lijst over te maken op het ogenblik dat ze definitief is.

In het kader van de interne staatshervorming zullen er 396 personeelsleden overkomen naar de Vlaamse overheid. Daarvan zijn 89 personeelsleden momenteel tewerkgesteld in een provinciale instelling, waarbij men ervan uitgaat dat ook hun werkplek wordt overgenomen door de Vlaamse overheid of door het lokale bestuur. De overige 307 personeelsleden zijn momenteel tewerkgesteld in de centrale provinciale administraties, waarbij men ervan uitgaat dat voor hen geen werkplek mee overkomt en die dus dient te worden voorzien binnen de Vlaamse overheid.

4.4. Mobiliteit en Cambio

In de beleidsbrief staat dat milieubelastende voertuigen nog in uitzonderlijke gevallen kunnen worden toegestaan. Dit gaat enkel over voertuigen met specifieke functionele vereisten en waarvoor op de markt vandaag onvoldoende milieuvriendelijke alternatieven aanwezig zijn. Een voorbeeld zijn de terreinwagens bij het Agentschap Natuur en Bos.

Er wordt in een financiële tussenkomst voor klanten voorzien bij aankoop van energiezuinige wagens. Alle entiteiten die onder het toepassingsgebied van het klimaatprogramma vallen (de 'ruime' Vlaamse overheid), komen in aanmerking voor een financiële tussenkomst van 5000 euro in 2017, 5000 euro in 2018 en 2500 euro in 2019, indien zij vervuilende wagens vervangen door zeer energiezuinige wagens.

Bert Maertens suggereerde om in het kader van duurzame mobiliteitsoplossingen samen te werken met de steden waar zich een VAC bevindt. De minister vindt die suggestie waardevol. Voor het nieuwe VAC in Brussel is men hier inderdaad op een intensieve manier mee bezig. Er worden gesprekken gevoerd met zowel het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de NMBS en de MIVB voor wat het vervoersaanbod en het gebruik van onder meer Bluebikes en Villo! betreft. Voor wat de VAC's in Vlaanderen betreft, zijn er afspraken gemaakt voor het gebruik van Cambio en Bluebike.

Het Facilitair Bedrijf brengt momenteel in kaart waar de opportuniteiten zitten om wagens te gaan poolen en zal hiervoor voorstellen uitwerken. Voertuigbeheer is op vandaag nog steeds de bevoegdheid van de verschillende entiteiten, die vooral bezorgd zijn om de beschikbaarheid van hun voertuigen.

Cambio is voor de minister een flankerende maatregel, die zij blijft promoten, en die ook gebruikt kan worden om het laatste stuk van een traject met de wagen af te leggen. Zij evalueert het gebruik ervan als positief: in sommige gebouwen zijn de Cambiovoertuigen tot de helft van de tijd in gebruik. Er is evenwel nog ruimte voor verbetering. Koplopers onder de gebruikers zijn het Departement Landbouw en Visserij, Het Facilitair Bedrijf en het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.5. Facility

Oudere onderhoudscontracten zijn 'middelencontracten' waarin per toestel wordt aangegeven wat moet gedaan worden op welk tijdstip, met weinig terugkoppeling naar comfort en energiezorg. De nieuwere onderhoudscontracten zijn een combinatie van middelen- en resultaatsverbintenis. Leveranciers van onderhoudstoestellen zijn niet alleen verantwoordelijk voor het aanleveren van een goed product, maar zijn ook aanspreekbaar voor de prestaties ervan.

Kurt De Loor had een aantal opmerkingen over de uitbesteding van de schoonmaak. De minister verwijst hiervoor naar haar antwoord van 25 oktober 2016 op de vraag om uitleg van Kurt De Loor over externe schoonmaakbedrijven voor gebouwen van de Vlaamse overheid. Zij doet opmerken dat het misbruik waarover ook in de kranten werd bericht, toe te schrijven was aan een onderaannemer en

niet aan Het Facilitair Bedrijf zelf of aan een aannemer die door het agentschap was geëngageerd.

4.6. Aankoopcentrale

Lokale besturen nemen vandaag af voor onder andere mobiliteit en kantoorinrichting. Dit betreft dan bijvoorbeeld de raamovereenkomsten voor elektrische wagens, vrachtwagens, hybride en CNG-wagens en tankkaarten.

Lokale besturen beginnen het aanbod beter te vinden, maar men zorgt nog voor verbeteringen. Vandaag kunnen ze al een overzicht op internet raadplegen en via het centraal meldpunt, Facilipunt, bijkomende informatie opvragen.

4.7. Digitaal analfabetisme – digitale kloof

Kurt De Loor bracht het onderwerp van digitaal analfabetisme of de digitale kloof aan. Dat is al eerder opgedoken in deze commissie, onder meer naar aanleiding van een vraag om uitleg van Cindy Franssen over de aanpak van e-inclusie op 12 januari 2016. De minister kent de studie van de Gezinsbond. Er wordt in aangetoond dat de digitale kloof al lang niet meer alleen gaat over het hebben van een toegang tot een computer en het internet, maar ook over het beschikken over de juiste vaardigheden om ermee aan de slag te gaan. De minister verklaart dat zij vanuit haar verschillende bevoegdheden al heel wat doet aan deze problematiek. Hetzelfde geldt voor onder andere haar collega's bevoegd voor Onderwijs en Media. Men zal die inspanningen blijven leveren.

Van bij het begin van Vlaanderen Radicaal Digitaal is er gesteld dat er voldoende aandacht moet gaan naar mensen die nog niet mee zijn met het digitale. Alle projecten binnen Vlaanderen Radicaal Digitaal moeten dan ook voldoende aandacht besteden aan diegenen die minder gemakkelijk interageren met de overheid. De financiering van projecten is daar mede van afhankelijk gemaakt. Men zet via het principe 'Begeleid Digitaal' bij de hefboomprojecten in op toegankelijke websites met herkenbare en overzichtelijke schermlayout, die eenvoudig te gebruiken is, ook voor digitaal zwakkeren. Er wordt hulp geboden wanneer het digitale kanaal toch te moeilijk blijkt: online voorziet men een tool die burgers begeleidt bij het invullen van een onlineformulier. Offline kan de burger terecht bij de Vlaamse Infolijn. Men zet dus niet alleen in op online dienstverlening, maar ook op andere kanalen.

Procedures en processen worden herdacht en vereenvoudigd in functie van de burger en zijn noden. Men verricht ook gebruikersonderzoeken. Zo stemt men de dienstverlening af op de noden van de doelgroep en ontdekt men waar er mogelijke drempels zijn.

4.8. Digitaal Archief

Er waren verschillende vragen met betrekking tot digitale archivering. Wat de vraag over het Vlaams Instituut voor Archivering betreft, zegt de minister dat dit onder de bevoegdheid van minister Gatz valt.

Het project Digitaal Archief Vlaanderen heeft betrekking op de digitale archivering van documenten. In mei 2015 werd een projectleider op N-niveau aangesteld, belast met de uitwerking van een business case inzake digitale archivering. Er is voor de zomer van 2016 door de administratie een rapport opgeleverd over de potentiële pistes inzake digitale archivering. Vandaag heeft deze input geleid tot de voorbereiding van pilootprojecten om het Digitaal Archief gefaseerd te operationaliseren. Hiervoor wordt op dit moment een lijst opgesteld van mogelijke pilootprojecten, waarbij ook processen met linken naar de gemeenten worden bekeken.

4.9. MAGDA en de lokale besturen

De beleidsbrief maakt melding van 160 gemeenten en bijkomend nog een 70-tal gemeenten die zich in de laatste maanden op MAGDA hebben aangesloten. Dat gaat dan over gemeenten die via MAGDA informatie over personen en ondernemingen opvragen. De integratie van het vroegere AGIV en de vroegere Coördinatiecel Vlaamse E-government maakt echter dat men volgend jaar start met de technologische integratie van de platformen van deze voormalige entiteiten, namelijk de integratie van het GDI-platform in het MAGDA-platform, waardoor alle 308 lokale besturen gebruik zullen maken van het geïntegreerde MAGDA-platform. Naar dat geïntegreerde platform wordt in de beleidsbrief verwezen als MAGDA² (uitspreken als Magda Square).

Om de aansluiting van de gemeenten nog te doen toenemen zet het Agentschap Informatie Vlaanderen in 2017 versterkt in op de communicatie en promotie naar de lokale besturen. Samen met een aantal besturen die reeds een sterke adoptie van MAGDA² kennen, zal men de meerwaarde concretiseren en duiden naar de andere besturen. Bedoeling is dus om goede praktijken met elkaar te delen. Daarnaast zullen er infosessies en workshops worden ingericht specifiek voor de ICT-dienstenleveranciers van de lokale besturen die hen moeten informeren en de eventuele drempels in kaart brengen.

Een ander element is de ontwikkeling van Open Standaarden voor Linkende Organisaties, wat ook moet leiden tot verdere informatie-uitwisseling via MAGDA. OSLO moet er immers voor zorgen dat gegevensuitwisseling wordt gestimuleerd door dezelfde standaarden.

4.10. Hefboomprojecten Vlaanderen Radicaal Digitaal

De Vlaamse Regering gaf op 8 mei 2015 haar goedkeuring aan het plan van aanpak met betrekking tot het hefboombudget 2015. Er werd daarna een open oproep georganiseerd. Op 17 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering de verdeling van het hefboombudget van Vlaanderen Radicaal Digitaal 2015 ten bedrage van 10 miljoen euro goed. Het geld werd verdeeld over 15 hefboomprojecten. Deze aanpak werd vervolgens geëvalueerd door het programmamanagement.

Uit deze evaluatie volgde een vernieuwende aanpak voor de toekenning van het tweede hefboombudget van 2016. Vernieuwend bij dit tweede hefboombudget is dat er nu een focus wordt gelegd op drie doorbraakprojecten op basis van drie doelgroepen: ondernemers, organisaties en burgers. Met betrekking tot deze drie projecten keurde de Vlaamse Regering op 8 juli 2016 de verdeling van het hefboombudget goed. De aanpak voor de verdeling van het hefboombudget 2017 wordt momenteel voorbereid. Begin 2017 zal de aanpak aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden.

De minister geeft het quasi automatisch toekennen van studiebeurzen als een succesvol voorbeeld van een project dat met de middelen van Vlaanderen Radicaal Digitaal wordt gefinancierd. Het is wel een utopie om te denken dat de burger elk recht dat hem of haar toekomt automatisch zal toebedeeld krijgen. Om bijvoorbeeld een huursubsidie te krijgen, moet er woonstcontrole plaatsvinden.

De samenwerkingsovereenkomst 'samen het interbestuurlijk gegevensverkeer verbeteren' zoals ondertekend door het Agentschap Informatie Vlaanderen, de VVSG en V-ICT-OR loopt eind 2017 af. Pas op het einde van het traject kan er een grondige evaluatie gebeuren. Tussentijds worden de projecten die vallen onder de samenwerkingsovereenkomst opgevolgd door de projectstuurgroep.

4.11. ICT en digitaal tekenplatform

Het digitaal tekenplatform bestaat al langer. In 2016 werd echter ingezet op een vernieuwd en vereenvoudigd platform. De vernieuwing betreft onder meer de zogenaamde digitale handtekenmap om grotere hoeveelheden documenten in bulk te kunnen tekenen. De toepassing zal in de loop van januari 2017 in productie gaan. Dit betekent dat alle entiteiten van de Vlaamse overheid, lokale en provinciale besturen hiervan kunnen gebruikmaken.

Ward Kennes stelde een vraag over de federale wet inzake 'recht van de elektronische economie' en de mogelijkheden voor Vlaanderen. De minister verwijst naar haar antwoord op een vraag om uitleg van Peter Van Rompuy. Het komt er op neer dat de wet ondertussen is goedgekeurd, maar dat er nog nood is aan operationalisering om de wet in de praktijk te brengen. Informatie Vlaanderen en Het Facilitair Bedrijf volgen de ontwikkelingen op en zullen waar opportuun het gebruik en de creatie van deze dienst stimuleren. De digitale zegel bijvoorbeeld wordt zowel op technologisch als financieel vlak geanalyseerd met het oog op implementatie. Dat zal mogelijks gebeuren via een uitbreiding van de digitale handtekenmap.

4.12. Informatieveiligheid

Er werden reeds aanzienlijke inspanningen geleverd om de beveiliging verder te verbeteren en men zal dat blijven doen. Dit doet men onder andere met permanente investeringen in netwerkbeveiliging, maar ook met veiligheidsbewustmaking.

Er gebeurt veel binnen de entiteiten van de Vlaamse overheid inzake informatieveiligheid, zoals de opmaak van plannen en de opvolging van de plannen in de praktijk door de veiligheidsconsulenten. De minister verwijst in dit verband naar een schriftelijke vraag van 21 oktober 2016 van Lionel Bajart over het gebruik van persoonsgegevens.

Ook Het Facilitair Bedrijf speelt een belangrijke rol inzake het versterken van de informatieveiligheid. Naast het eerder vernoemde sensibiliserende luik gaat dat in hoofdlijnen over het uitwerken van een centraal informatieveiligheidsbeleid, het coördineren van de werkgroep informatieveiligheid binnen de Vlaamse overheid, het afstemmen inzake informatieveiligheidsbeleid en de uitbouw van een monitoringsysteem om de voortgang inzake informatieveiligheid te meten. Men kan het risico op hacking echter nooit volledig uitsluiten. Uit de praktijk en de cases in de media blijkt dat 100% uitsluiting helaas niet mogelijk is.

4.13. Personeelspeiling

De resultaten van de individuele entiteiten werden hen eind september 2016 bezorgd. De resultaten op het niveau van de Vlaamse overheid zullen beschikbaar zijn vanaf eind 2016. Begin 2017 zal de minister, na analyse en interpretatie door AgO, over deze resultaten rapporteren aan de Vlaamse Regering. Zij kan dus voorlopig nog geen zicht geven op het verschil met de resultaten van de personeelspeiling in 2014.

4.14. Uitzendarbeid

Uitzendarbeid heeft inderdaad een hogere kostprijs dan contractuele tewerkstelling. De kostprijs van een uitzendkracht-bediende bedraagt 1,6 keer de kostprijs van een contractuele bediende en de kostprijs van een uitzendkracht-arbeider bedraagt 1,7 keer de kostprijs van een contractuele arbeider.

Er zijn evenwel ook winsten zoals snellere indienstneming en grotere flexibiliteit. Er is bij afwezigheid ook geen zoektocht nodig naar een vervanger. Bij ziekte bijvoorbeeld hoeft de dienstverlening niet in het gedrang te komen. Interimarbeid biedt ook het voordeel dat aan mensen uit kansengroepen de mogelijkheid wordt geboden om ervaring op te doen en om hen te laten wennen aan de werking van een overheid. Dat biedt voordelen bij reguliere aanwervingsprocedures met het oog op een permanente tewerkstelling en kan zorgen voor meer diversiteit in het personeelsbestand.

De minister zal ervoor pleiten om de raamovereenkomsten inzake uitzendarbeid ook aan de lokale besturen aan te bieden.

4.15. Welzijn op het werk

Het ziekteverzuim is in 2015 licht gestegen ten opzichte van 2014: van 6,81% in 2014 naar 7,04% in 2015. Ook de gemiddelde ziekteduur is licht gestegen: van 11,0 dagen in 2014 naar 11,4 dagen in 2015. Procentueel neemt het aandeel ziektedagen bij langdurige ziektes het meest toe. Bijna 60% van de ziektedagen is te wijten aan (ernstige) ziektes die langer duren dan dertig kalenderdagen. De cijfergegevens voor 2016 zullen pas begin volgend jaar beschikbaar zijn, als het jaar volledig om is.

Wat het actieplan stress en burn-out betreft, verwijst de minister naar haar antwoord op de schriftelijke vraag nr. 737 van 22 september 2016 van Peter Van Rompuy. Daarin licht ze uitvoerig de tien bouwstenen van het actieplan tegen werkgebonden stress en burn-out toe en verwijst ze naar de website waar meer gedetailleerde informatie kan worden teruggevonden. Aangezien het actieplan slechts een half jaar geleden werd uitgewerkt, zijn er nog geen gegevens beschikbaar over de impact ervan.

4.16. Groenboek Bestuur

De minister zegt dat dit een bevoegdheid is die ze uitoefent samen met minister-president Bourgeois. De minister-president zal het groenboek op 24 januari 2017 in de commissie toelichten.

4.17. Uniforme arbeidsvoorwaarden

Het naar elkaar toe laten groeien van de arbeidsvoorwaarden van het statutair en contractueel personeel, elk vanuit hun eigen rechtsverband, is één van de bouwstenen van het hr-beleid. Er is nu reeds op heel wat vlakken sprake van een afstemming van de arbeidsvoorwaarden. Inzake de werving bijvoorbeeld gelden voor statutaire en contractuele functies dezelfde voorwaarden en procedures. Op dit ogenblik situeren de verschillen in arbeidsvoorwaarden zich vooral op het vlak van de verlofregeling (inclusief de ziekteregeling), verloning, ontslagregeling en pensioen.

Wat de verlofregeling betreft, omvat de door de Vlaamse Regering goedgekeurde conceptnota rationalisering van de verlofregeling de volgende aligneringsvoorstellen:

- invoering van een pleegzorgverlof voor het statutair personeel (contractuelen hebben hierop nu al recht op grond van de Arbeidsovereenkomstenwet);
- invoeren van eenzelfde regeling inzake verlof voor deeltijdse prestaties voor het statutair en contractueel personeel;
- bij vaderschapsverlof naar aanleiding van een geboorte of het overlijden of de hospitalisatie van de moeder wordt het verschil tussen het nettoloon en de uitkering die de contractueel ontvangt, gedicht door middel van een toelage;

- invoering van een zelfde regeling inzake onbetaald verlof voor het statutair en contractueel personeel;
- invoering van een gestandaardiseerd gunstverlof voor zowel het statutair als contractueel personeel;
- deeltijdse verlofregeling voor ambtenaren die door een chronische aandoening niet langer voltijds kunnen werken (voor de contractuelen bestaat zo'n systeem al via de ziekteverzekering).

De onderhandelingen met de vakorganisaties over de conceptnota zijn afgerond. De conceptnota zal worden omgezet in een ontwerp van besluit tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut dat de Vlaamse Regering in de loop van 2017 zal goedkeuren.

Wat het verschil in verloning betreft, moet het nieuwe loopbaan- en beloningsbeleid dat in deze regeerperiode verder wordt uitgerold een oplossing bieden. Met de hervorming van de ziekteverlofregeling en de uitbouw van een tweede pensioenpijler voor het contractueel personeel zal worden gestart eens er meer duidelijkheid is over de noodzakelijke wetgevende initiatieven die op het federale niveau in voorbereiding zijn.

De deadline voor de geactualiseerde functiebeschrijvingen werd met een jaar verschoven om de nodige onderzoeken te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld over hoe andere organisaties met principes van innovatieve arbeidsorganisatie in hun beloningsbeleid omgaan en waardering centraal zetten in het hr-traject. Daarom krijgen de entiteiten uitstel tot 31 december 2017.

Uit de monitoring blijkt dat in februari 2016 74% van de respondenten hun functies nog niet (allemaal) ingedeeld hadden in de functieniveaumatrix. Op dat moment had het overgrote deel van de entiteiten voor hun personeelsleden wel een functiebeschrijving die de functiefamilie vermeldt.

Er werd gevraagd wat men onder een correct en integer sanctiebeleid voor leidinggevendens moet verstaan. Men wil de leidinggevendens ondersteunen bij het toepassen van gepaste tuchtsancties bij inbreuken en schendingen. Uit de cijfers van Vlimpers en van de Raad van Beroep blijkt dat er weinig tuchtsancties worden genomen bij de Vlaamse overheid. Handhaving is een belangrijk aspect van het integriteitsbeleid. Voor een efficiënter sanctiebeleid wil men de huidige procedure bij formele sancties verbeteren zodat er, indien nodig, vlotter en correcter sancties kunnen worden toegepast. Er moet daarbij aandacht zijn voor de billijkheid zodat gelijkaardige inbreuken op een gelijkaardige manier worden gesanctioneerd.

4.18. Personeelsbesparingen

De minister verwijst naar de geplande gedachtewisseling van 13 december 2016 met het Rekenhof over het verslag inzake personeelsbesparingen bij de Vlaamse overheid.

4.19. Diversiteit

De diversiteitscijfers en de acties werden reeds afdoende toegelicht bij de bespreking van het Strategische Gelijkekansen- en Diversiteitsplan (commissievergadering van 10 mei 2016). Het actieplan voor 2017 is nog volop in voorbereiding en zal later worden toegelicht in deze commissie.

De minister betwist de stelling dat de nieuwe definitie inzake de streefcijfers 'windowdressing' is of een 'uitbreiding' inhoudt. De Vlaamse Regering heeft haar internationale verplichtingen nageleefd en de definitie gestroomlijnd met de definitie van handicap en chronische ziekte zoals bepaald in het VN-verdrag inzake de

rechten van personen met een handicap. België ratificeerde dit verdrag reeds in 2009.

De vertegenwoordiging van vrouwen in top- en middenkader kwam al vaak aan bod in deze commissie. De minister verwijst in dit verband ook naar haar antwoord op schriftelijke vraag nr. 136 van 3 november 2016 van Ingrid Pira.

De minister wil streven naar een zo goed mogelijke spreiding van mannen en vrouwen binnen elke entiteit, maar zij wil ook keuzemogelijkheden, voorkeuren of interesses bij zowel de mannelijke als de vrouwelijke medewerkers laten meespelen. Zij vindt het niet zo abnormaal dat er in het Departement WVG meer vrouwen dan mannen werken of dat er bij de dienst Ruimtelijke Planning meer mannen dan vrouwen werken. Het kan niet de bedoeling zijn om op een kunstmatige manier een 50-50-tewerkstelling te creëren. Sommige taken kunnen ook niet door beide geslachten worden uitgevoerd.

De diversiteit op de kabinetten is eigenlijk een bevoegdheid van de minister-president, maar de minister wil wel ingaan op de diversiteitscijfers op haar eigen kabinet. De vraag werd gesteld of de minister bereid is het goede voorbeeld te geven, als minister bevoegd voor Bestuurszaken en voor Gelijke Kansen. De minister zegt in eerste instantie dat men een functie bij de Vlaamse overheid niet kan vergelijken met een functie op een kabinet. Een kabinetsfunctie is slechts voor een beperkte periode en de betrokkenen nemen ook een zeker risico omdat er op hen een partij-etiket wordt geplakt. Ten tweede zegt de minister dat zij wel degelijk haar eigen verantwoordelijkheid opneemt en zorgt voor een divers personeelsbestand op haar kabinet. Van de drie personen met een handicap bij de kabinetten, werkt er één op haar kabinet. Met vier personen van buitenlandse herkomst (waarvan drie in een managementfunctie) zit haar kabinet ook boven het streefcijfer van 10%. Bijna 40% van de personeelsleden op haar kabinet is vrouw en ook jongeren krijgen er volop kansen.

5. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister

Ward Kennes heeft begrepen dat er onderhandelingen zullen plaatsvinden met de vakbonden over het nieuwe verloningsbeleid. Hoe zal de minister dat verder aanpakken? Er is immers weinig budgettaire marge om dergelijke onderhandelingen te 'smeren'. Hoe ziet de timing er uit?

Marnic De Meulemeester verwijst naar de kerntakenplannen die mede bedoeld zijn om het aantal personeelsleden te verminderen. Recent raakte bekend dat iets meer dan de helft van de afgesproken besparingen op personeelsleden reeds gerealiseerd is (min 1060 van de 1950). Niet alle entiteiten zaten echter even goed op schema om het beoogde objectief te halen. De spreker rekent erop dat de minister iedereen bij de les houdt. Hoe gaat zij om met de entiteiten die onvoldoende inspanningen hebben geleverd om de afgesproken streefcijfers te behalen?

Kurt De Loor vindt het een zeer zware uitspraak van de minister dat het uitbesteden van bijvoorbeeld de schoonmaak bijdraagt tot een snellere en meer kwalitatieve dienstverlening. Zij blijft volgens hem te veel steken in algemene en theoretische bewoordingen.

Kurt De Loor is geen voorstander van uitzendarbeid binnen de openbare sector. De Vlaamse overheid moet een duurzame overheid zijn die jobs aanbiedt waar men een toekomst op kan bouwen. Wie moet werken op basis van dag- of weekcontracten zal bijvoorbeeld geen woonkrediet bij een bank kunnen krijgen. Het siert de minister wel dat zij toegeeft dat uitzendarbeid een dure vorm van tewerkstelling is. Betreurenswaardig is echter dat zij via uitzendarbeid de diversiteitscijfers wil

bereiken. Het zullen weer de kansengroepen zijn die met deze preciaire contracten geconfronteerd worden.

De spreker komt terug op zijn bedenkingen inzake het uitbesteden van schoonmaaktaken aan een poetsfirma die het niet zo nauw nam met de arbeidswetgeving. De minister leek daar toen een krachtadig antwoord op te geven, maar vanop het veld bereiken de spreker signalen dat de wantoestanden nog steeds voortduren. Medewerkers van de firma die in overtreding ging, zouden nog steeds op de werkvloer aanwezig zijn.

Het actieplan 2017 inzake gelijke kansen en diversiteit is blijkbaar in voorbereiding. Sp.a is van oordeel dat het personeelsbestand van de Vlaamse overheid een afspiegeling van de samenleving moet zijn. Voor wat de diversiteit op de kabinetten betreft, zegt de minister dat zij het goede voorbeeld geeft. Als men echter de globale cijfers bekijkt voor alle kabinetten samen, dan blijkt dat er slechts 3,3% van de kabinetsmedewerkers een migratieachtergrond heeft, terwijl het streefcijfer naar 2020 voor de Vlaamse overheid 10% bedraagt. Op de kabinetten is zelfs minder dan 1% personen met een handicap of chronische ziekte tewerkgesteld, terwijl het streefcijfer voor de Vlaamse overheid 3% bedraagt tegen 2020. Vrouwen in een managementfunctie halen 27% op de kabinetten, terwijl het streefcijfer 40% is. Het klopt wel dat de minister op haar kabinet het goede voorbeeld geeft. Toch zou zij als minister bevoegd voor Bestuurszaken en Gelijke Kansen haar collega-ministers moeten aanmanen om haar voorbeeld te volgen.

De minister is niet ingegaan op de bedenkingen over de gevolgen van de personeelsbesparingen bij de Vlaamse overheid. Uit het rapport van het Rekenhof blijkt dat de besparingen een invloed hebben gehad op de kwaliteit van de dienstverlening. Voor sp.a is de kwaliteit van de dienstverlening van de overheid van primordiaal belang. Blijkbaar vindt de minister dit minder belangrijk. Nochtans zijn de gevolgen van de personeelsbesparingen nefast. Alle inwoners van Vlaanderen zijn het slachtoffer van het verlies aan kwaliteit van de dienstverlening. De spreker had opgeroepen om hier lessen uit te trekken en het roer om te gooien. De minister gaat integendeel nog een stapje verder door meer uit te besteden, interimarbeid toe te laten enzovoort.

Bart Dochy zegt geen antwoord te hebben gekregen op zijn vraag over de koppeling met gegevens die te maken hebben rampenplanning en veiligheidscellen. Die federale databanken worden vanuit Binnenlandse Zaken aangestuurd. In welke mate kan de koppeling worden gemaakt met bijvoorbeeld 'operatie snelle redding'? Is het mogelijk om naar één platform voor alle toepassingen te evolueren?

Ingrid Pira vraagt of de minister de cijfers inzake ziekteverzuim nogmaals zou willen toelichten. Vorig jaar werd gezegd dat de stijging van het gemiddeld aantal ziektedagen het hoogst was bij niveau A. Hoe zit dat voor 2016? Waar kunnen de cijfers worden geraadpleegd?

Wat de vertegenwoordiging van vrouwen in topfuncties in de verschillende departementen betreft, is Ingrid Pira het niet eens met het argument van de keuzevrijheid. Als men dat argument steeds laat overwegen, zal steeds de status quo worden bevestigd. Dat was in het verleden ook het geval met de oververtegenwoordiging van mannen in de politiek. Op een bepaald moment moet men actief werken aan een dergelijke problematiek.

Minister *Liesbeth Homans* zegt met betrekking tot de onderhandelingen over het nieuwe verloningsbeleid dat de vakbonden jammer genoeg geweigerd hebben om deel uit te maken van werkgroepen die out of the box mochten denken. De minister betreurt dit want de verloning is een problematiek die zich zeker leent tot een

dergelijke aanpak. De werkgroepen zijn wel opgestart en men zal de resultaten ervan met de vakbonden bespreken.

De kerntakenplannen zijn een bevoegdheid van de minister-president. Wat de gevolgen van de personeelsbesparingen bij de Vlaamse overheid betreft, verwijst de minister naar de commissiebespreking van het rapport van het Rekenhof op 13 december 2016. Zij zal bij die gelegenheid antwoorden op alle vragen over de personeelsbesparingen, die overigens vooral betrekking hebben op de vorige zittingsperiode.

De minister zegt dat het vandaag een realiteit is dat mensen met een migratie-achtergrond vaak met interimcontracten werken. Bovendien verduidelijkt zij dat de mensen met een uitzendcontract bij de Vlaamse overheid niet meetellen voor het behalen van het streefcijfer van 10% voor mensen met een migratie-achtergrond. Via interimcontracten bij de overheid wordt hen echter wel een opportuniteit aangeboden. Zij kunnen op die manier ervaring opdoen die nuttig is als ze kandidaat zijn voor een vaste betrekking bij de overheid.

De grootste betrachting met de uitzendarbeid is echter de continuïteit van de dienstverlening. Men moet ervoor zorgen dat de Vlaamse burger op gelijk welke werkdag de dienstverlening krijgt die hij of zij verdient. Zonder uitzendarbeid kan men dat niet garanderen.

Wat de opmerkingen over het schoonmaakcontract in het VAC in Gent betreft, zegt de minister dat er na de vaststelling van de feiten een onmiddellijke opschorting is geweest. Er werd een bijakte met een extra garantie afgesloten. De dienstverlening is intussen hervat. Na de negatieve berichtgeving in de pers heeft de leverancier het contract met ingang van 24 december 2016 opgezegd.

Wat de noodplanning in West-Vlaanderen betreft, zijn er contacten geweest met de federale politie om aan gegevensuitwisseling te doen. Momenteel is er echter geen vraag naar koppeling met de federale databank in het kader van 'operatie snelle redding' waarnaar Bart Dochy verwees.

De cijfers inzake ziekteverzuim voor 2016 zijn logischerwijze niet beschikbaar omdat het jaar nog niet is afgerond. De cijfers zijn in 2015 lichtjes gestegen in vergelijking met 2014: van 6,81% naar 7,04%. Ook de gemiddelde ziekteduur is gestegen van 11,0 naar 11,4 dagen in 2015. Procentueel neemt het aantal ziektedagen bij langdurige ziektes het meeste toe. Bijna 60% van de ziektedagen is te wijten aan ernstige ziektes die langer duren dan dertig kalenderdagen. Voor vergelijkingen met andere jaren wordt verwezen naar de webstek www.bestuurszaken.be.

De opgelegde streefcijfers gelden niet voor de kabinetten, maar de minister is het ermee dat ook de kabinetten moeten streven naar een voldoende vertegenwoordiging van kansengroepen en het goede voorbeeld moeten geven. Het is evenwel niet evident om mensen te vinden die op een kabinet willen werken. Men krijgt toch een etiket opgeplakt dat nadelig kan blijken als men later nog in de privé-sector aan de slag wil gaan.

De minister stelt dat zij alvast meer dan het goede voorbeeld geeft. Zij vergelijkt dit met de samenstelling van de kabinetten in 2009, bij het begin van de vorige zittingsperiode. Van de drie sp.a-kabinetten waren er twee waar geen enkele persoon met een beperking werkte. Op de drie sp.a-kabinetten werkten er telkens twee medewerkers met een migratie-achtergrond. Op het kabinet van de minister werken er vier medewerkers met een migratie-achtergrond. De minister besluit dat zij in dit verband geen lessen te krijgen heeft van de sp.a.

Kurt De Loor zal op 13 december 2016 dieper ingaan op het rapport van het Rekenhof over de effecten van de personeelsbesparingen. Wat de voorbeeldfunctie inzake de samenstelling van de kabinetten betreft, geeft de minister inderdaad het goede voorbeeld, maar zij zou haar collega's harder moeten aanzetten hetzelfde te doen.

IV. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2017 (bevoegdheden Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid, Inburgering en Bestuurszaken van minister Homans) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 9 stemmen tegen 2.

Mercedes VAN VOLCEM,
voorzitter

Sofie JOOSEN
Ingrid PIRA
Peter WOUTERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABB	Agentschap Binnenlands Bestuur
ABVV	Algemeen Belgisch Vakverbond
ACLVB	Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België
ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
ADSEI	Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
AgII	Agentschap voor Integratie en Inburgering
AGIV	Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen
AgO	Agentschap Overheidspersoneel
AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, kwalificaties en Studietoelagen
AIV	Agentschap Informatie Vlaanderen
AMIF	Europese Asiel- en Migratiefonds
BBC	beleids- en beheerscyclus
BEN	bijna energieneutraal
CNG	compressed natural gas
COMLOI	Communicatie in Lokaal Opvanginitiatief
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
EMN	Europees Migratienetwerk
EU	Europese Unie
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
GDI	Geografische Data-Infrastructuur
gesco	gesubsidieerde contractueel
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
GIPOD	Generiek Informatieplatform Openbaar Domein
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
GRB	Grootchalig Referentiebestand
hr	human resources
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IGS	intergemeentelijk samenwerkingsverband
IP	internetprotocol
KLIP	Kabel en Leiding Informatie Portaal
KSZ	Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LOI	lokaal opvanginitiatief
MAGDA	maximale gegevensdeling tussen administraties
MIVB	Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel
MO	maatschappelijke oriëntatie
MOD	Managementondersteunende Diensten
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken
Myria	Federaal Migratiecentrum
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OSLO	open standaarden voor linkende overheden
OVSG	Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten
POD	Programmatorische Overheidsdienst
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
Unia	Interfederaal Gelijkekansencentrum
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VAC	Vlaams administratief centrum
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
V-ICT-OR	Vlaamse ICT-organisatie
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
vleva	Vlaams-Europees Verbindingsagentschap

Vlimpers	Vlaams intermodulair personeelssysteem
VN	Verenigde Naties
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WSE	Werk en Sociale Economie
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin